ការពារ (PROTECT) ៖ យុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីបញ្ចប់អំពើហិង្សាលើកុមារ និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយពុំចាំបាច់នៅកម្ពុជា

ក្របខ័ណ្ឌការងារពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ

ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៧

មាតិកា

ទិដ្ឋភាពទូទៅ.. Error! Bookmark not defined.

ក្របខ័ណ្ឌការងារពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ .... Error! Bookmark not defined.

គោលបំណង និងសូចនាករ 6

ការពិនិត្យតាមដាន... Error! Bookmark not defined.

ការវាយតម្លៃ.. Error! Bookmark not defined.

គំនិតចុងក្រោយ .... Error! Bookmark not defined.

ឯកសារពិគ្រោះ .... Error! Bookmark not defined.

ឯកសារភ្ជាប់ទី ១៖ ជាតុផ្សំសំខាន់ៗផ្នែកទស្សនាទាន និងប្រតិបត្តិការ 35

ឯកសារភ្ជាប់ទី ២៖ ជម្រើសសម្រាប់ការជ្រើសរើសទីតាំងធ្វើការសិក្សាតាមដាន 50

ឯកសារភ្ជាប់ទី ៣៖ ការពិពណ៌នាអំពីឧបករណ៍ពិនិត្យតាមដានបែបការចូលរួម 51

ឯកសារភ្ជាប់ទី ៤៖ លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការពិនិត្យទំនាក់ទំនងហេតុ និងផល 53

ឯកសារភ្ជាប់ទី ៥៖ ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីការជ្រើសរើសសំណាក 54

ឯកសារភ្ជាប់ទី ៦៖ គោលការណ៍ណែនាំអំពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវ 56

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

យោងតាម *ការស្ទាបស្ទង់មតិស្តីពីអំពើហិង្សាប្រឆាំងកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា* (CVACS) ជាងពាក់កណ្តាលនៃកុមារកម្ពុជាទាំងអស់ ធ្លាប់មានបទពិសោធន៍ជួបអំពើហិង្សាផ្នែករាងកាយក្នុងទម្រង់មួយចំនួនមុនពេលពួកគេមានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ។ ប្រមាណមួយភាគបួននៃកុមារកម្ពុជា រងការរំលោភបំពានផ្លូវចិត្តពីឪពុកម្តាយ អ្នកថែទាំ ឬសាច់ញាតិជាមនុស្សពេញវ័យដទៃទៀតពេលគេធំឡើង ប្រហែល ៥ ភាគរយនៃស្ត្រី និងបុរស អាយុចាប់ពី ១៣ ដល់ ២៤ ឆ្នាំ បានរាយការណ៍ថា ធ្លាប់ជួបការរំលោភបំពានផ្លូវភេទក្នុងទម្រង់មួយចំនួន មុនពេលគេអាយុ ១៨ ឆ្នាំ។ អំពើហិង្សាផ្លូវកាយ អំពើហិង្សាផ្លូវចិត្ត និងការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ អាចកើតមានឡើងជាច្រើនដងក្នុងកុមារភាព ដោយក្នុងនោះ ច្រើនជាងបីភាគមួយនៃកុមារកម្ពុជាបានរាយការណ៍ថា ធ្លាប់មានករណីអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ អំពើហិង្សាផ្លូវចិត្ត ឬការរំលោភបំពានផ្លូវភេទច្រើនជាងមួយលើក កើតមានចំពោះខ្លួនមុនពេលអាយុ ១៨ ឆ្នាំ។ បន្ថែមលើនេះទៀត ទិន្នន័យ CVACS ចង្អុលបង្ហាញឱ្យឃើញថា ទម្រង់ផ្សេងៗនៃអំពើហិង្សាជារឿយៗកើតមានត្រួតលើគ្នា ដោយកុមារប្រហែលម្នាក់ក្នុងចំណោមកុមារ ៥ នាក់ មានបទពិសោធន៍ជួបអំពើហិង្សាច្រើនជាងមួយទម្រង់ក្នុងពេលកុមារភាព។ ចាប់ពីឆ្នាំ ២០០៥ មក ចំនួនមណ្ឌលថែទាំកុមារបានកើនឡើង ៧៥ ភាគរយ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (MOSVY,២០១៦)។[1] ក្នុងចំណោមកុមាររស់នៅក្នុងមណ្ឌលថែទាំកុមារ ៣ នាក់ ក្នុងចំណោម ៤ នាក់ ពុំមែនជាកុមារកំព្រាទេ ហើយមានយ៉ាងហោចណាស់ឪពុក ឬម្តាយនៅរស់ (UNICEF Cambodia, ២០១១)។[2] ការថែទាំក្នុងមណ្ឌលថែទាំកុមារ គឺផ្ទុយពីការអនុវត្តតាមបែបប្រពៃណីរបស់កម្ពុជាក្នុងការផ្តល់ការថែទាំជំនួសនៅតាមគ្រួសារ ឬនៅតាមសហគមន៍ ហើយការស្រាវជ្រាវជាអន្តរជាតិកាន់តែច្រើនឡើង បង្ហាញឱ្យឃើញថា ការយកកុមារទៅដាក់ក្នុងមណ្ឌលថែទាំ ផ្តល់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើការអភិវឌ្ឍផ្នែកសង្គម រាងកាយ សតិបញ្ញា និងចិត្តអារម្មណ៍របស់កុមារ ហើយធ្វើឱ្យកុមារប្រឈមហានិភ័យកាន់តែច្រើនឡើងចំពោះការបំភ្លេច ការរំលោភបំពានផ្លូវចិត្ត ផ្លូវកាយ និងផ្លូវភេទ។

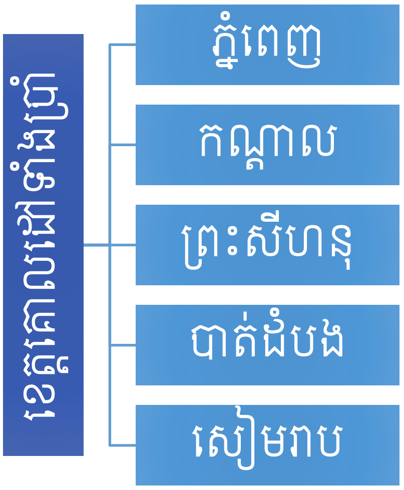

រូបភាពទី ១៖ ខេត្តអាទិភាព

នៅទីបញ្ចប់នេះ ក្រុមហ៊ុន Rain Barrel Communications បានទទួលភារកិច្ចក្នុងការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រការប្រាស្រ័យទាក់ទងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ (C4D) ដើម្បីឆ្លើយតបជាមួយការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកសង្គម និងអាកប្បកិរិយា ដែលចាំបាច់ដើម្បី

[1] Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation (2016). Mapping of Residential Care Facilities in all 25 Provinces.

[2] UNICEF Cambodia. (2011). With the best intentions… A study of attitudes towards residential care in Cambodia.

ទប់ស្កាត់ និងឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ (VAC) និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ មានវិសាលភាពនៅថ្នាក់ជាតិ ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការអនុវត្តនៅខេត្តគោលដៅចំនួនប្រាំ *(សូមមើលរូបភាពទី ១)*។ ជាបន្ទាប់ទៅទៀត មានការរំពឹងទុកថា ដៃគូអាចបន្តអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះនៅក្នុងស្រុកច្រើនជាងនេះបន្ថែមទៀត ដោយប្រើប្រាស់កញ្ចប់សម្ភារៈ សារ សកម្មភាព និងសូចនាករដូចៗគ្នា។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ឆ្លើយតបចំពោះនិយាមផ្នែកសង្គម និងវប្បធម៌ ដែលធ្វើឱ្យអំពើហិង្សាប្រឆាំងកុមារក្លាយជារឿងស្របច្បាប់ និងដែលគាំទ្រជំនឿចាត់ទុកថា មណ្ឌលថែទាំកុមារមានអត្ថប្រយោជន៍ចំពោះកុមារ តាមរយៈការឆ្លើយតបចំពោះចំណេះដឹង ឥរិយាបទ ការអនុវត្ត និងកត្តាកំណត់ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនានា ដែលធ្វើឱ្យអំពើហិង្សា និងការយកកុមារទៅដាក់ក្នុងមណ្ឌលមានភាពរីកសាយភាយ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ លើកកម្ពស់ការអនុវត្តក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន តាមរយៈការគាំទ្រដល់ឪពុកម្តាយ អ្នកថែទាំ និងអ្នកមានភារកិច្ចដទៃទៀត ឱ្យស្គាល់ទម្រង់ផ្សេងៗនៃអំពើហិង្សា ដែលគំរាមកំហែងដល់សុខុមាលភាពកុមារ គូសបញ្ជាក់ឡើងវិញនូវសារៈសំខាន់នៃការថែរក្សាគ្រួសារឱ្យនៅរួមគ្នា និងជួយជំរុញពួកគេឱ្យធ្វើសកម្មភាពជាវិជ្ជមាន និងមានលក្ខណៈប្រតិសកម្ម។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ក៏ជួយធានាឱ្យមានបរិយាប័ន្នកុមារពិការ និងចូលទៅឱ្យដល់គ្រួសាររបស់កុមារទាំងនោះ និងអ្នកថែទាំដទៃទៀតផងដែរ។

យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ចូលរួមចំណែកជាលទ្ធផលជាទូទៅផ្នែកការការពារកុមាររបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងកម្មវិធីប្រចាំប្រទេសរបស់អង្គការយូនីសេហ្វ ក្នុងគោលដៅកាត់បន្ថយអំពើហិង្សាចំនួន ៣០ ភាគរយ និង កាត់បន្ថយចំនួនកុមារក្នុងមណ្ឌលថែទាំក្នុងខេត្តទាំងប្រាំឱ្យបាន ៣០ ភាគរយតាមរយៈការជំរុញកុមារ ឪពុកម្តាយ និងអ្នកថែទាំកុមារ ព្រមទាំងសហគមន៍ឱ្យបង្ការ និងឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារតាមរយៈការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងស្តីពីភាពមិនអាចទទួលយកបាននៃអំពើហិង្សាគ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់ និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ ផ្លាស់ប្រែនិយាម និងឥរិយាបថទូលំទូលាយ ដែលអត់ទោសចំពោះ VAC និងគាំទ្រដល់ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ និងកសាងជំនាញ និងស្វ័យប្រសិទ្ធផលក្នុងការអនុវត្តអាកប្បកិរិយាប្រកបដោយការការពារ។ គោលបំណងទូទៅរបស់យុទ្ធសាស្ត្រ C4D គឺដើម្បីឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំចំនួន ២៥ ភាគរយ ក្នុងខេត្តគោលដៅទាំងប្រាំ អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រត្រឹមខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០។ ដៃគូអាចចាប់យកធាតុដាក់លាក់របស់យុទ្ធសាស្ត្រ និងអនុវត្តធាតុទាំងនោះនៅក្នុងខេត្តបន្ថែម កំណត់រកចំណុចដៅ និងស្ថានភាពដើមគ្រាដោយខ្លួនឯង។ យុទ្ធសាស្ត្រ C4D នេះ បំពេញបន្ថែមលើការផ្តួចផ្តើមគំនិតសំខាន់ៗជាច្រើន ដែលបច្ចុប្បន្នកំពុងត្រូវបានអនុវត្ត ឧទាហរណ៍ដូចជា៖ ផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពី VAC, ផែនការសកម្មភាពស្តីពីការកែលម្អការថែទាំកុមារ និងយុទ្ធសាស្ត្រការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន។

របាយការណ៍នេះ ចាប់ផ្តើមដោយពិនិត្យជាទូទៅថាតើអ្វីជាក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E ហើយតើក្របខ័ណ្ឌការងារនេះបំពេញការងារអ្វីខ្លះ? គោលបំណង និងសូចនាករ ត្រូវបានអត្ថាធិប្បាយបន្ទាប់ពីនោះ ហើយត្រូវបានរៀបរៀងជាលក្ខណៈឆ្លើយតបចំពោះតួអក្សរនីមួយៗនៃក្របខ័ណ្ឌការងារ Cambodia PROTECT។ ផ្នែកបន្ទាប់ គ្របដណ្តប់លើការពិនិត្យតាមដានដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាក់លាក់លើសមាសធាតុការពិនិត្យតាមដានសំខាន់ៗ បច្ចេកទេស និងឧបករណ៍ដែល

ត្រូវបានកំណត់ឃើញសម្រាប់គម្រោងនេះ។ ផ្នែកស្តីពីការវាយតម្លៃ ពិពណ៌នាលទ្ធផលទូលំទូលាយ ដែលត្រូវវាស់វែង រចនាបទការសិក្សា និងការជ្រើសរើសសំណាក។ នៅទីបញ្ចប់ របាយការណ៍លើកឡើងអំពីគំនិតចុងក្រោយមួយចំនួន។ ឯកសារពិគ្រោះ និងឯកសារភ្ជាប់មួយចំនួនដែលផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែម គឺមានដាក់ជូននៅខាងចុងបំផុតនៃរបាយការណ៍នេះ។

ក្របខ័ណ្ឌការងារពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ

ក្នុងបរិបទ C4D សំណួរដ៏ចាំបាច់ និងដោយផ្ទាល់បំផុតគឺថា តើ C4D ចូលរួមចំណែកយ៉ាងជាក់លាក់ដូចម្តេចខ្លះចំពោះលទ្ធផលរយៈពេលខ្លីនៅកម្រិតបុគ្គល គ្រួសារ និងសហគមន៍ ដើម្បីបង្កើតបរិស្ថានទូទៅនៃការផ្លាស់ប្តូរ? នៅពេលដែលលទ្ធផលកម្រិតមធ្យមទាំងអស់នេះ ត្រូវបានចាត់ទុកថា មានភាពចាំបាច់ដើម្បីលើកកម្ពស់ការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា និងសង្គម ការផ្លាស់ប្តូរទាំងអស់នេះ អាចផ្សារភ្ជាប់ជាមួយការចូលរួមចំណែករបស់សកម្មភាពក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលមាននៅក្នុងយុទ្ធសាស្រ្ត C4D។

ការតាក់តែង និងការអនុវត្តកម្មវិធីផ្អែកលើភស្តុតាង ទាមទារឱ្យមានការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃដែលត្រូវធ្វើឡើងក្នុងពេលដំណាលគ្នា។ ទំហំដែលសកម្មភាព C4D ត្រូវបានអនុវត្តយោងទៅតាមផែនការ (ជាតុចេញ) និងបង្កើតឱ្យមានលទ្ធផលរយៈពេលខ្លី និងរយៈពេលមធ្យម អាចត្រូវបានវាស់វែង និងផ្ទៀងផ្ទាត់តាមរយៈដំណើរការការវាយតម្លៃ (ដើម្បីសិក្សារៀនសូត្រ) ដែលអមជាមួយការអនុវត្ត។ ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ដោយប្រើប្រាស់ការតាក់តែងការស្រាវជ្រាវដ៏រឹងមាំ អនុញ្ញាតឱ្យអាចពិនិត្យតាមដានការផ្លាស់ប្តូរនៅកម្រិតបុគ្គល និងកម្រិតសង្គម និងផ្សារភ្ជាប់ជាមួយការអនុវត្តវិញ និងអនុញ្ញាតឱ្យអាចធ្វើការវាស់វែងប្រសិទ្ធភាពរបស់កម្មវិធី។ ក្របខ័ណ្ឌការងារពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ (M&E) ផ្តល់ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសកម្មភាព និងភារកិច្ចដែលបានគ្រោងទុក ព្រមជាមួយសេចក្តីណែនាំជាក់លាក់ស្តីពីរបៀបដែលសកម្មភាពអន្តរាគមន៍ អាចត្រូវបានពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃពីពេលមួយទៅពេលមួយ។

ក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E ស្ថាបនាបន្ថែមលើយុទ្ធសាស្រ្តការផ្លាស់ប្តូរសង្គម ផ្អែកលើក្របខ័ណ្ឌការងារ Cambodia PROTECT *(សូមមើលរូបភាពទី ២)* ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូររបស់ VAC ក៏ដូចជាតារាងសារគន្លឹះដើម្បីបញ្ឈប់ VAC និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។

ក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E នេះ ស្ថាបនាបន្ថែមលើគោលដៅ និងគោលបំណងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ដូចមានចែងនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌការងារទស្សនាទាន C4D និងឯកសារយុទ្ធសាស្រ្ត ព្រមទាំងផ្តល់កម្រងគោលបំណង និងសូចនាករដែលអាចវាស់វែងបាន ដើម្បីវាស់វែងជោគជ័យនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្រ្ត C4D។ ក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E រួមមាននវានុវត្តន៍ជាច្រើនទាក់ទងជាមួយវិធីសាស្រ្ត ព័ត៌មានបែបការអនុវត្តជាក់ស្តែង ដើម្បីធានាឱ្យការតាក់តែងការវាយតម្លៃមានភាពរឹងមាំ ហើយ

ធ្វើឱ្យអាចទាញទូទៅនីយកម្មលទ្ធផលបាន ក្លាយជាកម្រងគោលការណ៍ណែនាំ[3] ស្តីពីការស្រាវជ្រាវដែលយកមនុស្សជាកម្មវត្ថុសិក្សា ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់អ្នកចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវទាំងអស់ ជាពិសេសគឺកុមារ ការដាក់បញ្ចូលបរិយាប័ន្ននៃកុមារពិការ និងផែនការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។

គោលបំណង និងសូចនាករ

រូបភាពទី២. ក្របខ័ណ្ឌការងារ Cambodia Protect

ផ្នែកនេះបង្ហាញអំពីគោលបំណង និងសូចនាករអាចវាស់វែងបានជាក់លាក់ ដែលត្រូវបានអភិវឌ្ឍឡើងសម្រាប់ជាតុនីមួយៗរបស់ក្របខ័ណ្ឌការងារ Cambodia PROTECT ដែលជាមគ្គុទ្ទេសក៍ដឹកនាំយុទ្ធសាស្ត្រ C4D *(សូមមើលរូបភាពទី២)*។ ក្នុងករណីភាគច្រើន គោលបំណងដែលអាចវាស់វែងបានប្រើប្រាស់សព្ទបច្ចេកទេសដូចគ្នា និងស៊ីគ្នាជាមួយគោលបំណងការប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលមាននៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ។ ភាពខុសប្លែកគ្នាតិចតួច និងព័ត៌មានលម្អិតអំពីការដាក់ទស្សនាទានទៅក្នុងប្រតិបត្តិការជាក់ស្តែង ត្រូវបានពន្យល់នៅក្នុងផ្នែករងនីមួយៗ។ គោលបំណង និងសូចនាករអាចវាស់វែងបាន គឺសុទ្ធតែប្រកាន់ខ្ជាប់តាមលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យ SMART[4] និង SPICED[5]។

---

[3] កម្រងគោលការណ៍ណែនាំ គឺរួមមានទាំង "នីតិវិធីរបស់អង្គការយូនីសេហ្វសម្រាប់បទដ្ឋានសីលធម៌ក្នុងការស្រាវជ្រាវ វាយតម្លៃ ប្រមូលទិន្នន័យ និងវិភាគ"។

[4] SMART គឺជាអក្សរកាត់របស់លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យ ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីកំណត់គោលបំណង និងសូចនាករជាក់លាក់ និងអាចវាស់វែងបាន។ ពាក្យ SMART ជាពាក្យកាត់មកពី Specific (ជាក់លាក់) Measurable (អាចវាស់វែងបាន) Achievable (អាចសម្រេចបាន) Realistic(ប្រាដកនិយម) និង Time-phased (ចែកជាដំណាក់កាលមានពេលវេលាកំណត់) (Issel, 2004)។

[5] SPICED គឺជាអក្សរកាត់ដ៏មានប្រយោជន៍មួយទៀត ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យដែលអាចប្រើប្រាស់ដើម្បីអភិវឌ្ឍគោលបំណង និងសូចនាករដែលមានលក្ខណៈការចូលរួមបែបបរិយាប័ន្ន (Roche, 1999)។ SPICED ជាអក្សរកាត់មកពីពាក្យប្រធានវិស័យ (Subjective) ការចូលរួម (Participatory) បកស្រាយ (Interpreted) (និង អាចប្រាស្រ័យទាក់ទងបាន) ដែលបានផ្ទៀងផ្ទាត់ (Cross-checked) ផ្តល់ភាពអង់អាច (Empowering) និងមានលក្ខណៈចម្រុះ (Diverse) និងចែកទៅតាមអថេរជាក់លាក់ (disaggregated)។

សូចនាករសម្រាប់ធាតុនីមួយៗនៃក្របខ័ណ្ឌការងារ Cambodia PROTECT គឺមានផ្តល់ជូនជាសង្ខេបនៅផ្នែកខាងក្រោម ហើយមានបំណងគ្របដណ្តប់លើគ្រប់អ្នកទទួលព័ត៌មានសំខាន់ៗទាំងអស់ឱ្យបានច្រើនបំផុតតាមដែលអាចធ្វើបាន រួមមានដូចជា៖ កុមារ ឪពុកម្តាយ អ្នកថែទាំ និងអ្នកមានឥទ្ធិពលក្នុងសហគមន៍។ ប្រសិនបើមិនមានការកត់សម្គាល់ផ្សេងទៀតទេ ភាគបែង គឺជាចំនួនសរុបនៃកុមារ ឪពុកម្តាយ អ្នកថែទាំ និងសមាជិកសហគមន៍។ ចំណុចដ៏សំខាន់មួយដែលចាំបាច់ត្រូវរំឭកជាមុនគឺ គោលបំណង និងសូចនាករទាំងអស់នេះ ប្រហែលជាត្រូវការកែសម្រួលឱ្យហ្មត់ចត់ ដើម្បីអាចអនុវត្តបានសម្រាប់កុមារក្នុងក្រុមអាយុជាក់លាក់ និងកុមារងាយរងគ្រោះ ឧទាហរណ៍ សូចនាករប្រហែលជាពុំបញ្ជាក់ជាក់លាក់អំពីកុមារក្នុងអាយុគ្រប់ដំណាក់កាលអភិវឌ្ឍទាំងអស់ទេ ឧទាហរណ៍ដូចជា កុមារក្នុងអាយុក្មេងខ្លាំងជាដើម។ បន្ថែមលើនេះទៀត ប្រហែលជាចំបាច់ត្រូវមានការផ្តោតជាក់លាក់ ដើម្បីពិនិត្យលើប្រសិទ្ធភាពនៃសារទាក់ទងជាមួយការចូលទៅដល់ និងការឆ្លើយតបចំពោះកុមារពិការ។ តារាងសង្ខេបខាងក្រោម បំលែងគោលបំណងការប្រាស្រ័យទាក់ទងពីក្របខ័ណ្ឌការងារ Cambodia PROTECT ទៅជា គោលបំណង និងសូចនាករអាចវាស់វែងបាន ដែលនឹងត្រូវបានពិនិត្យនាពេលបន្ទាប់មក ទាំងនៅក្នុងសមាសធាតុពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ដែលមាននៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌការងារនេះ។

ការលើកកម្ពស់វប្បធម៌មានការអត់ឱនឲ្យនៅកម្រិតសូន្យ

គោលបំណងទាំងបីក្រោមវិស័យនេះ ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើចំណេះដឹងអំពី៖ ១) ផលប៉ះពាល់នៃអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ ទៅលើទិដ្ឋភាពផ្នែករាងកាយ និងផ្លូវចិត្តក្នុងការអភិវឌ្ឍកុមារ ២) សារៈសំខាន់នៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន និង ៣) ច្បាប់ និងគោលនយោបាយជាក់លាក់ដែលឆ្លើយតបជាមួយ VAC និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ។ តារាងទី ១ រាយឈ្មោះគោលបំណង និងសូចនាករសម្រាប់ផ្នែកនេះ។

ការអនុវត្តការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន ត្រូវបានកំណត់និយមន័យថា ជាកម្រងអាកប្បកិរិយាដែលស្ថិតនៅក្នុងចំណាត់ប្រភេទចំនួន ៤៖ ១) ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកុមារ ២) ការបង្កើតរចនសម្ព័ន្ធ និងច្បាប់ ៣) ការផ្តល់ទិសដៅ និង ៤) ការប្រើប្រាស់វិន័យជាវិជ្ជមាន និងវិបាកដែលកើតជាលទ្ធផល (Centers for Disease Control and Prevention, n.d)។ បញ្ជីរាយឈ្មោះអាកប្បកិរិយាសម្រាប់ចំណាត់ប្រភេទនីមួយៗ និងរបៀបដើម្បីប្រើប្រាស់អាកប្បកិរិយាទាំងនេះដើម្បីអភិវឌ្ឍរង្វាស់ជាក់ស្តែងដែលអាចបើកមើលបាន គឺមាននៅក្នុងឯកសារភ្ជាប់ទី ១។ ឯកសារភ្ជាប់ទី ១ ក៏រួមមានរង្វាស់ការប៉ះពាល់ល្អ និងការប៉ះពាល់អាក្រក់ ដែលទាញចេញពីកម្រងសំណួរចំណេះដឹងអំពីការរំលោភបំពានកុមារ បញ្ជីរាយឈ្មោះយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងកំហឹង និងកម្រិតវាស់ការគ្រប់គ្រងកំហឹង ដើម្បីវាស់វែងអំពីច្បាប់ និងគោលនយោបាយជាក់លាក់ អ្នកផ្តល់ចម្លើយត្រូវបានរំពឹងថាបានដឹងអំពី៖

- ការដាក់ពិន័យផ្នែករាងកាយ ត្រូវបានកំណត់និយមន័យថា ជាការវាយកំប៉េះគូទ ការវាយដំ ការវាយវាត់ដោយខ្សែតី ការធ្វើឱ្យស្លាក់ ការធាក់ ការចង ការដុត ឬការចាប់ជ្រមុជទឹក។

- ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទរួមមាន៖ ការរួមភេទដោយប្រើកម្លាំងកាយចាប់បង្ខំ ការរួមភេទដោយការដាក់សម្ពាធបង្ខំ ការប៉ុនប៉ងរួមភេទដែលគេមិនចង់បាន ការប៉ះពាល់ជាលក្ខណៈផ្លូវភេទដែលគេមិនចង់បាន ឬអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ និងការកេងប្រវ័ញ្ចន៍ផ្លូវភេទដោយមិនមានការប៉ះពាល់រាងកាយ។ យោងតាមច្បាប់ស្ដីពីការរំលោភបំពានផ្លូវភេទនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជនល្មើសនៃការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ នឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារចាប់ពី ៥ ដល់ ១៥ ឆ្នាំ ឬលើសពីនេះ។
- ការបំភ្លេច ត្រូវបានកំណត់និយមន័យថា ជាសកម្មភាពនៃការដកហូតមិនផ្តល់អាហារ ឬការថែទាំ ឱ្យអនីតិជនអាយុតិចជាង ១៥ ឆ្នាំ យោងតាមមាត្រា ៣៣៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសកម្ពុជា។ ទង្វើទាំងអស់នេះ នឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារចាប់ពី ២ ដល់ ៥ ឆ្នាំ។

តារាងទី១៖ គោលបំណង និងសូចនាករ ដើម្បីលើកកម្ពស់វប្បធម៌នៃការអត់ឱនឲ្យនៅកម្រិតសូន្យ

គោលបំណង	សូចនាករ (អ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ = កុមារ ឪពុកម្ដាយ អ្នកថែទាំ និងសមាជិកសហគមន៍)
ដឹងថាអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងណាខ្លះចំពោះការអភិវឌ្ឍផ្នែករាងកាយ និងផ្លូវចិត្ត[6] របស់កុមារ	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលបានដឹងថាអំពើហិង្សាផ្នែករាងកាយអាចនាំទៅដល់ការប៉ះទង្គិចធ្ងន់ធ្ងរចំពោះកុមារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលបានដឹងថាអំពើហិង្សាផ្នែករាងកាយ អាចនាំទៅឱ្យកុមារមានរបួសផ្នែករាងកាយ និងការស្លាប់ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងថាការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ អាចនាំឱ្យមានការកាត់ផ្តាច់ចំណងមនោសញ្ចេតនាពីឪពុកម្តាយ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងថាបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់គឺពុំមានសុវត្ថិភាព និងបង្កគ្រោះថ្នាក់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍរបស់កុមារ
ដឹងអំពីសារសំខាន់នៃការអនុវត្តការចិញ្ចឹម	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថាការដាក់ពិន័យជាវិជ្ជមានដោយគ្មានហិង្សា បង្កើតឱ្យមានការជឿជាក់លើខ្លួនឯង • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងថាការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមានជួយជំរុញដល់ជំនាញដោះស្រាយបញ្ហាប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតខ្ពស់សម្រាប់កុមារ

[6] ពាក្យផ្នែកខួរក្បាល និងផ្នែកអារម្មណ៍ ត្រូវបានជំនួសដោយសព្ទទូទៅគឺ "ផ្លូវចិត្ត"

បីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានជាគោលដៅ ដែលដឹងថាការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមានជួយបណ្តុះទំនាក់ទំនងល្អរវាងឪពុកម្តាយ/ អ្នកថែទាំជាមួយកុមារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងអំពីយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងកំហឹង • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលចាត់ទុកការអនុវត្ត "ការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមានថាមានសារៈសំខាន់" • % នៃក្មេងស្រី និងក្មេងប្រុសអាយុ "៣-៤ ឆ្នាំ ដែលធ្លាប់ជួបបទពិសោធន៍វិធីសាស្ត្រការដាក់ពិន័យបែបមិនប្រើហិង្សាដោយឪពុកម្តាយ/អ្នកថែទាំនៅក្នុងខែកន្លងមក"
ដឹងអំពីច្បាប់ និងគោលនយោបាយជាក់លាក់ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាអំពើហិង្សាប្រឆាំកុមារ និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ	• % នៃទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលចេះទូរសព្ទទៅបណ្តាញទូរសព្ទជំនួយកុមារលេខ #១២៨០ ដើម្បីសុំសេវាការពារកុមារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងអំពីលេខទូរសព្ទទាន់ហេតុការណ៍សុវត្ថិភាពកុមារ គឺលេខ ០១២ ៣១១ ១១២ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងអំពីគេហទំព័រអ៊ិនធឺណិត "គេហទំព័រ" សម្រាប់ព័ត៌មានស្តីពីការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ • % នៃអ្នកទទួលផលគោលដៅ ដែលដឹងអំពីច្បាប់យុត្តិធម៌អនីតិជន • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងអំពីច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងការការពារជនរងគ្រោះ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងអំពីច្បាប់ស្តីពីពលកម្មកុមារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងអំពីច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍កុមារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងអំពីច្បាប់ស្តីការបង្ក្រាបការជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងអំពីក្រមព្រហ្មទណ្ឌ

ការស្គាល់អំពីភាពងាយរងគ្រោះជាក់លាក់

គោលបំណងទាំងបីសម្រាប់វិស័យនេះ ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើចំណេះដឹងដែលចាត់ទុកថា៖ ១) ក្រុមជាក់លាក់មួយចំនួនមានហានិភ័យជួបជាមួយអំពើហិង្សាច្រើនជាងក្រុមដទៃទៀត ២) កុមារទាំងអស់ អាចអភិវឌ្ឍសក្តានុពលពេញលេញរបស់ខ្លួនបាន ពេលដែលគ្រួសារអនុវត្តជំនាញការចិញ្ចឹមបីបាច់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ៣) សកម្មភាពកែតម្រូវ ដើម្បីគាំទ្រចំពោះកុមារដែលធ្លាប់ជួបបទពិសោធន៍អំពើហិង្សា ឬការបំបែកពីគ្រួសារ។ សូមមើលតារាងទី ២ អំពីគោលបំណង និងសូចនាករការឆ្លើយតបរបស់គោលបំណងទាំងនោះ។

ដោយទាញចេញពីផែនការសកម្មភាពជាតិ ក្រុមកុមារងាយរងគ្រោះ រួមមាន៖ កុមារពិការ កុមារផ្ទុកមេរោគអេដស៍ កុមារក្នុងមណ្ឌលថែទាំ កុមារ LGBT កុមារដែលរស់នៅ ឬធ្វើការតាមផ្លូវ កុមារនៅក្រៅសាលារៀន កុមារចំណាកស្រុក និងកុមារក្នុងគ្រួសារចំណាកស្រុក ក្មេងប្រុសជាជនរងគ្រោះនៃអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ កុមាររស់នៅក្នុងតំបន់ជនបទ ឬដាច់ស្រយាល កុមារនៅក្នុងសហគមន៍ជនជាតិដើម ជនជាតិភាគតិច ឬកាន់សាសនាភាគតិច កុមារមានទំនាស់ជាមួយច្បាប់ និងកូនរបស់ស្ត្រីជាប់ឃុំឃាំង។ សូចនាករជាក់លាក់សម្រាប់គោលបំណងនេះ ព្យាយាមវាយតម្លៃទស្សនៈយល់ឃើញអំពីហានិភ័យរបស់អ្នកផ្តល់ចម្លើយ។ ការងារនេះ អាចធ្វើឡើងដោយប្រើប្រាស់វង្វាស់ដោយប្រើសំណួរដូចជា "តើលទ្ធភាពដែលអាចកើតមាន ឬឱកាសដែល [លទ្ធផលជាក់លាក់ណាមួយ] នឹងអាចកើតមានកម្រិតណា?" (ការឆ្លើយតបមានចាប់តាំងពីមានលទ្ធភាពខ្ពស់ រហូតដល់ពុំអាចមានលទ្ធភាពទាល់តែសោះ) ឬ "សូមប៉ាន់ប្រមាណឱកាសដែល [លទ្ធផលជាក់លាក់ណាមួយ] នឹងអាចកើតមានដោយប្រើប្រាស់ពិន្ទុណាមួយនៅចន្លោះ ០ ភាគរយដល់ ១០០ ភាគរយ។"

គោលបំណងពាក់ព័ន្ធជាមួយជំនាញចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព មានពីរសូចនាករ៖ សូចនាករមួយ ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការវាយតម្លៃចំណេះដឹងអំពីជំនាញចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ហើយសូចនាករមួយទៀត វាយតម្លៃលើចំណេះដឹងអំពីបែបបទនៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន។ ការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសំដៅលើវិស័យដ៏ទូលំទូលាយក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន ដែលអាចដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការបានក្នុងន័យ៖ ការថែទាំបណ្តុះបណ្តាល ការទទួលស្គាល់ ការមានរចនាសម្ព័ន្ធ និងការផ្តល់ភាពអង់អាច ចំណែកបែបបទនៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន សំដៅលើអាកប្បកិរិយានៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនរបស់បុគ្គល ដែលអនុញ្ញាតឱ្យចាត់ប្រភេទនៃការចិញ្ចឹមបីបាច់ ទៅជាប្រភេទផ្សេងៗគ្នា។ សូមមើលឯកសារភ្ជាប់ទី ១ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពីនិយមន័យបែបប្រតិបត្តិការទាំងអស់នេះ និងថាតើនិយមន័យទាំងអស់នេះ អាចយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីវាស់វែងការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពបានដោយរបៀបណា។

សកម្មភាពកែតម្រូវ ត្រូវបានកំណត់ថា ដំណើរការមានបួនដំហាន៖ ១) ស្វែងរកការគាំទ្រក្រៅផ្លូវការ ២) ស្វែងរកការគាំទ្រផ្លូវការ ៣) ស្វែងរកសេវាផ្លូវការ ៤) ធ្វើសកម្មភាពផ្នែកច្បាប់។ បញ្ជីបឋមស្តីពីសកម្មភាពកែតម្រូវ គឺមានផ្តល់ជូនក្នុងឯកសារភ្ជាប់ទី ១។

តារាងទី ២៖ គោលបំណង និងសូចនាករដើម្បីស្គាល់អំពីភាពងាយរងគ្រោះជាក់លាក់	
គោលបំណង	**សូចនាករ** **(អ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ = កុមារ ឪពុកម្តាយ អ្នកថែទាំ និងសមាជិកសហគមន៍)**

ដឹងថាកុមារក្នុងក្រុមមួយចំនួន[7] ប្រឈមហានិភ័យខ្ពស់ចំពោះការជួបជាមួយអំពើហិង្សាជាងក្រុមមួយចំនួនទៀត	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលអាចរាយឈ្មោះក្រុមកុមារយ៉ាងហោចណាស់ ២ ក្រុម ដែលប្រឈមហានិភ័យខ្ពស់ក្នុងការជួបជាមួយអំពើហិង្សា
ដឹងថា កុមារទាំងអស់អាចអភិវឌ្ឍសក្ដានុពលពេញលេញរបស់ខ្លួន ពេលដែលគ្រួសារអនុវត្តជំនាញចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព[8]	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលមានជំនាញចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នឹងអាចជួយកុមារឱ្យក្លាយជាមនុស្សពេញវ័យមានក្ដីរីករាយ មានទំនុកចិត្ត មានសុខភាពល្អក្នុងពេលអនាគត
ដឹងអំពីសកម្មភាពកែតម្រូវ[9] ដើម្បីគាំទ្រកុមារដែលធ្លាប់ជួបបទពិសោធន៍អំពើហិង្សា ឬការបំបែកពីគ្រួសារ	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលអាចរាយឈ្មោះមនុស្សយ៉ាងហោចណាស់ ២ នាក់ដែលអាចទំនាក់ទំនងបាន ដើម្បីសុំការគាំទ្រ សម្រាប់កុមារដែលធ្លាប់ជួបបទពិសោធន៍អំពើហិង្សា • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងអំពីកន្លែងបញ្ជូនយ៉ាងហោចណាស់ ២ កន្លែង ដើម្បីគាំទ្រកុមារដែលមានបទពិសោធន៍ធ្លាប់ជួបអំពើហិង្សា • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលអាចរាយឈ្មោះមនុស្សយ៉ាងហោចណាស់ ២ នាក់ ដែលអាចទំនាក់ទំនងបាន ដើម្បីគាំទ្រកុមារដែលធ្លាប់មានបទពិសោធន៍រងការបំបែកពីគ្រួសារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលអាចរាយឈ្មោះកន្លែងបញ្ជូនយ៉ាងហោចណាស់ ២ កន្លែង ដែលអាចទំនាក់ទំនងបាន ដើម្បីគាំទ្រកុមារប្រឈមហានិភ័យជាមួយការបំបែកពីគ្រួសារ

[7] គោលបំណងដែលអាចវាស់វែងបាននេះ គឺត្រូវបានរៀបរាប់ជាពាក្យពេចន៍ខុសប្លែកបន្តិចពីគោលបំណងនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង ដោយយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសំណួរនីមួយៗសម្រាប់កុមារងាយរងគ្រោះប្រភេទផ្សេងៗគ្នា។

[8] គោលបំណងដែលអាចវាស់វែងបាននេះ គឺត្រូវបានរៀបរាប់ជាពាក្យពេចន៍ខុសប្លែកបន្តិចពីគោលបំណងនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងតាមរយៈការកំណត់ជំនាញការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាក់លាក់សម្រាប់ការវាស់វែង។

[13] គោលបំណងដែលអាចវាស់វែងបាននេះ គឺត្រូវបានរៀបរាប់ជាពាក្យពេចន៍ខុសប្លែកបន្តិចពីគោលបំណងនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងតាមរយៈការដកសកម្មភាពកែតម្រូវ ដែលមានភ្ជាប់នៅក្នុងគោលបំណងចេញ។

ការតម្រង់ទិសដល់អ្នកកាន់តួនាទីភារកិច្ច និងម្ចាស់សិទ្ធិទាំងអស់

នៅក្រោមវិស័យរបស់ក្របខ័ណ្ឌការងារ Cambodia PROTECT មានគោលបំណងពាក់ព័ន្ធជាមួយអារម្មណ៍ចំនួនបួន គឺៈ ១) មានអារម្មណ៍ថាការទទួលខុសត្រូវជាសមូហភាពក្នុងការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សា និងការរក្សាគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា ២) ទទួលស្គាល់ថា កុមារទាំងអស់មានសិទ្ធិដូចគ្នា ដោយមិនគិតអំពីកត្តាផ្ទៃកសាវតារ ៣) ទទួលស្គាល់អត្ថប្រយោជន៍នៃការឱ្យកុមារបន្តការសិក្សា និងបញ្ចប់ការអប់រំថ្នាក់មធ្យមសិក្សា និង ៤) មានអារម្មណ៍មានទំនុកចិត្តក្នុងការធ្វើសកម្មភាពកែតម្រូវ ពេលអំពើហិង្សា ឬការបំបែកពីគ្រួសារកើតឡើង។ សូមមើលតារាងទី ៣ អំពីគោលបំណង និងសូចនាករឆ្លើយតបជាមួយគោលបំណងទាំងនោះ។

សូចនាករសម្រាប់គោលបំណង "ទទួលស្គាល់ថា កុមារទាំងអស់ មានសិទ្ធិដូចគ្នា ដោយមិនគិតអំពីកត្តាផ្ទៃកសាវតារ" ត្រូវការការជជីកសួរបន្ថែមដាច់ដោយឡែកអំពីកត្តាសាវតារជាលក្ខណៈបុគ្គល ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធជាមួយការថែទាំក្នុងមណ្ឌល យេនឌ័រ ពិការភាព ជាតិពន្ធុ អាយុ និងចំណូល។

ដើម្បីវាយតម្លៃថាតើ អ្នកផ្តល់ចម្លើយមានទំនុកចិត្តក្នុងការធ្វើសកម្មភាពកែតម្រូវ ឬទេនោះ កម្រិតពិន្ទុស្វ័យប្រសិទ្ធភាពដែលត្រូវបានមើលឃើញជាទូទៅ អាចត្រូវបានកែសម្រួលពីកម្រិតពិន្ទុ ដែលត្រូវបានពិពណ៌នាពេញលេញបន្ថែមទៀតក្នុងឯកសារភ្ជាប់ទី១។ ដូចបានបញ្ជាក់ពីខាងដើមហើយ សកម្មភាពកែតម្រូវ ត្រូវបានកំណត់ជាទស្សនាទានថា ជាដំណើរការមានបួនជំហាន គឺៈ ១) ស្វែងរកការគាំទ្រក្រៅផ្លូវការ ២) ស្វែងរកការគាំទ្រផ្លូវការ ៣) ស្វែងរកសេវាផ្លូវការ និង ៤) ធ្វើសកម្មភាពផ្លូវច្បាប់។ បញ្ជីបឋមមួយនៃសកម្មភាពកែតម្រូវ គឺមានផ្តល់ជូនក្នុងឯកសារភ្ជាប់ទី១។

តារាងទី ៣ៈ គោលបំណង និងសូចនាករសម្រាប់ការផ្តល់ការតម្រង់ទិសដល់អ្នកកាន់តួនាទីភារកិច្ច និងម្ចាស់សិទ្ធិទាំងអស់

គោលបំណង	សូចនាករ (អ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ = កុមារ ឪពុកម្តាយ អ្នកថែទាំ និងសមាជិកសហគមន៍)
មានអារម្មណ៍ថា ជាការទទួលខុសត្រូវជាសមូហភាពក្នុងការបង្ការអំពើហិង្សា និងរក្សាគ្រួសារឱ្យរួមរស់នៅជាមួយគ្នា	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលបញ្ជាក់ថា ការបង្ការអំពើហិង្សា គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលបញ្ជាក់ថា ការរក្សាគ្រួសារឱ្យរួមរស់នៅជាមួយគ្នា គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេ

ទទួលស្គាល់ថា កុមារទាំងអស់មានសិទ្ធិដូចគ្នា ដោយមិនគិតអំពីកត្តាសាវតារ[10]	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលយល់ស្របថា កុមារទាំងអស់មានសិទ្ធិដូចគ្នា ដោយមិនគិតអំពីកត្តាផ្នែកសាវតារជាក់លាក់
ទទួលស្គាល់អត្ថប្រយោជន៍នៃការឱ្យកុមារបន្តការសិក្សា និងបញ្ចប់ការអប់រំថ្នាក់មធ្យមសិក្សា	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលគាំទ្រកុមារឱ្យនៅបន្តការសិក្សា និងបញ្ចប់ការអប់រំថ្នាក់មធ្យមសិក្សា • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលរាយការណ៍ថា សហគមន៍របស់ខ្លួន គាំទ្រឱ្យកុមារនៅបន្តការសិក្សា និងបញ្ចប់ការអប់រំថ្នាក់មធ្យមសិក្សា • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលរាយការណ៍អំពីអត្ថប្រយោជន៍ដែលខ្លួនមើលឃើញអំពីការឱ្យកុមារបន្តការសិក្សា មានវត្តមាននៅសាលារៀន បញ្ចប់ការអប់រំថ្នាក់មធ្យមសិក្សា
មានអារម្មណ៍មានទំនុកចិត្តក្នុងការធ្វើសកម្មភាពកែតម្រូវពេលអំពើហិង្សា ឬការបំបែកកុមារពីគ្រួសារកើតមាន	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ជាទូទៅមើលឃើញអំពីស្វ័យប្រសិទ្ធភាពនៃសកម្មភាពកែតម្រូវ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាអំពើហិង្សា • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ជាទូទៅមើលឃើញអំពីស្វ័យប្រសិទ្ធភាពនៃសកម្មភាពកែតម្រូវ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ

នីតិវិធីនៃការផ្លាស់ប្រែ

វិស័យនេះនៃក្របខ័ណ្ឌការងារ PROTECT រួមមានគោលបំណងចំនួនបី ដែលផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើជំនឿថា៖ ១) គ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ គឺជាទង្វើមិនអាចទទួលយកបាន និងប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានចំពោះកុមារ ២) ជម្រើសល្អបំផុតសម្រាប់កុមារ គឺត្រូវទទួលការចិញ្ចឹមបីបាច់ជាវិជ្ជមាន និង ៣) កុមារគួរបានទទួលការប្រព្រឹត្តចំពោះខ្លួនប្រកបដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងការគោរពដោយមិនគិតអំពីកត្តាផ្នែកសាវតារ។ សូមមើលតារាងទី ៤ អំពីគោលបំណង និងសូចនាករឆ្លើយតបជាមួយគោលបំណងទាំងនោះ។

សម្រាប់ក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E នេះ "ជម្រើសល្អបំផុត" ត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការជាសមាសធាតុនៃអ្នកផ្តល់ចម្លើយដែលបានកំណត់ឃើញថា ជំនាញក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន ទាក់ទងជាមួយការអប់រំបណ្តុះបណ្តាល វេចនាសម្ព័ន្ធ ការទទួលស្គាល់ និងការផ្តល់ភាពអង់អាច គឺមានសារៈសំខាន់ និងងាយស្រួលអនុវត្ត។ អ្នកផ្តល់ចម្លើយ ត្រូវបានស្នើសុំឱ្យវាយ

[10] គោលបំណងដែលអាចវាស់វែងបាននេះ គឺត្រូវបានរៀបរាប់ជាពាក្យពេចន៍ខុសប្លែកបន្តិចពីគោលបំណងនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងតាមរយៈការដកកត្តាផ្នែកសាវតារ ដែលមានដាក់បញ្ចូលក្នុងគោលបំណងនោះផ្ទាល់។

តម្លៃថាតើមានសារៈសំខាន់ និងភាពងាយស្រួលកម្រិតណា សម្រាប់គ្រួសារ និងសហគមន៍។ សូចនាករបន្ថែម នឹងវាយតម្លៃថាតើ អ្នកផ្ដល់ចម្លើយក្នុងសមាមាត្រប៉ុន្មាន ដែលផ្សារភ្ជាប់ទស្សនាទានស្ដីពី "កុមារនឹងអនុវត្តតាមអ្វីដែលពួកគេមើលឃើញ" ទៅក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន។

សម្រាប់គោលបំណងពាក់ព័ន្ធជាមួយជំនឿស្ដីពីការប្រព្រឹត្តស្មើភាពគ្នាចំពោះកុមារ កត្តាផ្នែកសាវតារបុគ្គល ដូចជា ការថែទាំនៅមណ្ឌល យេនឌ័រ ពិការភាព ជាតិពន្ធុ អាយុ និងចំណូល ចាំបាច់ត្រូវដឹកសួរបន្ថែមជាច់ដោយឡែក។

តារាងទី ៤៖ គោលបំណង និងសូចនាករសម្រាប់ឥរិយាបថផ្លាស់ប្រែ	
គោលបំណង	**សូចនាករ** **(អ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ = កុមារ ឪពុកម្ដាយ អ្នកថែទាំ និងសមាជិកសហគមន៍)**
ជឿជាក់ថា រាល់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ គឺជារឿងមិនអាចទទួលយកបាន និងប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានលើកុមារ	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលយល់ស្របថា ការដាក់ទណ្ឌកម្មផ្នែករាងកាយលើកុមារ ជារឿងមិនចាំបាច់សម្រាប់ការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថារាល់អំពើហិង្សាផ្នែករាងកាយ ជានិច្ចកាល គឺជារឿងមិនអាចទទួលយកបាន • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថាអំពើហិង្សាប៉ះពាល់លើការអភិវឌ្ឍផ្នែកកាយសម្បទារបស់កុមារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថាអំពើហិង្សាប៉ះពាល់ការអភិវឌ្ឍផ្នែកចិត្តសង្គមរបស់កុមារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថាការបំបែកកុមារពីគ្រួសារប៉ះពាល់ដល់ការអភិវឌ្ឍផ្នែកកាយសម្បទារបស់កុមារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថា ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ ប៉ះពាល់ការអភិវឌ្ឍផ្នែកចិត្តសង្គមរបស់កុមារ
ជឿជាក់ថា ជម្រើសល្អបំផុតសម្រាប់កុមារ គឺត្រូវទទួលបានការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថា ជាការសំខាន់ណាស់សម្រាប់គ្រួសារក្នុងការអនុវត្តជំនាញចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមានជាមួយកុមារទាំងអស់ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថា គ្រួសារអាចអនុវត្តជំនាញការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមានដោយងាយស្រួលជាមួយកុមារទាំងអស់ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថា ជាការសំខាន់ដែលសហគមន៍ត្រូវអនុវត្តជំនាញការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមានជាមួយកុមារទាំងអស់ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថា សហគមន៍អាចអនុវត្តជំនាញការ

	ចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមានដោយងាយស្រួលជាមួយកុមារទាំងអស់ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងគំនិតស្តីពី "កុមារនឹងអនុវត្តតាមអ្វីដែលពួកគេមើលឃើញ" ទៅជាមួយការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន
ជឿជាក់ថា កុមារទាំងអស់គួរបានទទួលការប្រព្រឹត្តដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងការគោរពដោយមិនគិតអំពីកត្តាផ្នែកសាវតារ	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលជឿជាក់ថា កុមារទាំងអស់មានសិទ្ធិដូចគ្នា មិនថាមានកត្តាផ្នែកសាវតារយ៉ាងណាក្តី

ការស្វែងរកជម្រើស និងដំណោះស្រាយ

នៅក្រោមវិស័យនេះរបស់ក្របខ័ណ្ឌការងារ Cambodia PROTECT មានគោលបំណងផ្នែកអាកប្បកិរិយាចំនួន ៤ គឺៈ ១) ពិភាក្សារកវិធានការសុវត្ថិភាពដើម្បីបង្ការ VAC ២) រុករកវិធីអហិង្សា ដើម្បីដោះស្រាយជាមួយអារម្មណ៍តានតឹង និងកំហឹង ៣) រុករកជម្រើសដើម្បីរក្សាកុមារឱ្យនៅផ្ទះ ឬនាំពួកគេត្រឡប់មកពីមណ្ឌលថែទាំកុមារវិញ និង ៤) ចរចារកជម្រើសដែលអាចមាន ដើម្បីការពារកុមារពីអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។ តារាងទី ៥ រាយឈ្មោះគោលបំណង និងសូចនាករឆ្លើយតបជាមួយគោលបំណងទាំងនោះ។

វិធានការសុវត្ថិភាពដើម្បីបង្ការ VAC រួមមានសារនានា ដូចជា "មិនត្រូវនិយាយជាមួយមនុស្សមិនដែលស្គាល់គ្នា" "កុំដើរតែឯងនៅពេលយប់" និង "កុំឱ្យនរណាប៉ះខ្លួនអ្នកដោយមិនសមរម្យ"។ ដើម្បីវាស់វែងការពិភាក្សា សំណួរទាក់ទងជាមួយបណ្តាញសង្គម អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីសួរទៅអ្នកផ្តល់ចម្លើយអំពីនរណាខ្លះដែលពួកគេជជែកជាមួយអំពីវិធានការសុវត្ថិភាព ដើម្បីបង្ការ VAC និងជាក់ស្តែង តើពួកគេបានពិភាក្សាអំពីអ្វីខ្លះ។ បន្ទាប់មក ការពិភាក្សា អាចត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការជាតួលេខមធ្យមនៃវិធានការសុវត្ថិភាព ដែលត្រូវបានពិភាក្សា។ ភាគបែងសម្រាប់សូចនាករនេះ មានទំហំតូច ដោយហេតុថា ភាគបែងនោះ រួមមានតែអ្នកដែលរាយការណ៍ថា ជាក់ស្តែងពួកគេបានពិភាក្សាអំពីវិធានការសុវត្ថិភាព។ ការចរចាអំពីជម្រើសដែលអាចមានដើម្បីការពារកុមារ នឹងត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការជាកិច្ចសន្ទនាផ្តួចផ្តើមដំបូង។ សំណួរអំពីបណ្តាញសង្គម អាចជជីកសួរដល់អ្នកផ្តល់ចម្លើយរកព័ត៌មានថាតើនរណាជាអ្នកផ្តួចផ្តើមការពិភាក្សា ហើយតើការពិភាក្សប្រភេទនេះ ជារឿយៗតែងធ្វើឡើងញឹកញាប់កម្រិតណា។

សម្រាប់គោលបំណងអំពីការគ្រប់គ្រងអារម្មណ៍តានតឹង និងកំហឹង ការរុករកអាចត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការជាដំណាក់កាលមធ្យម នៅក្នុងសង្វាក់ការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា ដោយក្នុងនោះអាកប្បកិរិយាត្រូវបានទទួលយកមកប្រើនាពេលថ្មីៗនេះ ប៉ុន្តែពុំត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ជាប្រចាំ។ វិធានការជាក់លាក់មួយចំនួនសម្រាប់គោលបំណងនេះ អាចរួមមានៈ

១) អ្នកទាំងឡាយដែលរាយការណ៍ថា "ពេលខ្លះ" ប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងកំហឹងជាក់លាក់ (ក្នុងរង្វាស់ពិន្ទុប្រាំ ចាប់ពីជានិច្ចជាកាល រហូតដល់ មិនដែល") ២) អ្នកដែលរាយការណ៍ថា ប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងកំហឹង ប៉ុន្តែក៏រាយការណ៍ថា មានការផ្ទុះអារម្មណ៍រំជួលផងដែរ និង ៣) អ្នកដែលរាយការណ៍ថា ប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងកំហឹងជាក់លាក់រយៈពេលតិចជាងបីខែ។

សម្រាប់ការស្វែងយល់រកជម្រើស ដើម្បីរក្សាគ្រួសារឱ្យនៅរួមគ្នា/នាំកុមារត្រឡប់មកគ្រួសារវិញ ការស្វែងយល់អាចត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការជាដំណាក់កាលមធ្យមនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា ដោយក្នុងនោះ អាកប្បកិរិយាត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា មានសារៈសំខាន់ ត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សា ហើយចេតនារបស់អាកប្បកិរិយា ត្រូវបានកត់សម្គាល់ ប៉ុន្តែពុំមានសកម្មភាពបានកើតឡើង៖ សំណួរជាច្រើនអាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីបង្ហាញទីតាំង ថាតើបុគ្គលស្ថិតនៅត្រង់ណាទាក់ទងជាមួយការធ្វើសកម្មភាពដើម្បីរក្សាគ្រួសាររបស់ខ្លួនឱ្យនៅជាមួយគ្នា (សំណួរជាឧទាហរណ៍មានផ្តល់ជូននៅក្នុងឯកសារភ្ជាប់ទី ១)។ វិធានការជាសមាសធាតុ អាចត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយដាក់បុគ្គលចូលទៅក្នុងចំណាត់ប្រភេទណាមួយក្នុងចំណោមចំណាត់ប្រភេទទាំងបី៖ ១) ធ្វើការយ៉ាងសកម្ម ដើម្បីរក្សាគ្រួសារឱ្យនៅជាមួយគ្នា ២) ស្វែងយល់រកសកម្មភាព ដើម្បីរក្សាគ្រួសាររបស់ខ្លួនឱ្យរស់នៅជាមួយគ្នា និង ៣) ពុំធ្វើការដើម្បីរក្សាគ្រួសាររបស់ខ្លួនឱ្យនៅជាមួយគ្នា។ វិធានការជាសមាសធាតុប្រហាក់ប្រហែលនេះ អាចត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីវាស់វែងការស្វែងរកជម្រើស ដើម្បីនាំកុមារត្រឡប់ពីមណ្ឌលថែទាំកុមារវិញ។ ភាគបែងសម្រាប់សូចនាករនេះ មានទំហំតូច ដោយហេតុថា សូចនាករនេះ អនុវត្តតែចំពោះអ្នកដែលស្គាល់កុមារនៅក្នុងមណ្ឌលថែទាំកុមារតែប៉ុណ្ណោះ។

តារាងទី ៥៖ គោលបំណង និង សូចនាករសម្រាប់ការស្វែងយល់រកជម្រើស និងដំណោះស្រាយ	
គោលបំណង	**សូចនាករ** **(អ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ = កុមារ ឪពុកម្តាយ អ្នកថែទាំ និងសមាជិកសហគមន៍)**
ពិភាក្សារកវិធានការសុវត្ថិភាពដើម្បីបង្ការ VAC	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលអាចរាប់ឈ្មោះវិធានការសុវត្ថិភាពយ៉ាងហោចណាស់ ២ ដើម្បីបង្ការ VAC • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលដឹងអំពីវេទិកាដើម្បីពិភាក្សាដោយបើកចំហអំពីវិធានការសុវត្ថិភាព ដើម្បីការពារកុមារពីអំពើហិង្សា • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលអាចរាប់ឈ្មោះវិធានការសុវត្ថិភាពយ៉ាងហោចណាស់ ២ ដើម្បីបង្ការការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដឹងអំពីវេទិកាដើម្បីពិភាក្សាដោយបើកចំហអំពីវិធានការសុវត្ថិភាព ដើម្បីការពារកុមារពីការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់

ស្វែងយល់រកវិធីអហិង្សា ដើម្បីដោះស្រាយជាមួយកំហឹង	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលរាយការណ៍ថា ស្វែងយល់រកអំពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងកំហឹង • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលរាយការណ៍ថា ប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងកំហឹង
ស្វែយយល់រកជម្រើសដើម្បីរក្សាកុមារឱ្យនៅផ្ទះ ឬនាំកុមារត្រឡប់ពីមណ្ឌលថែទាំកុមារវិញ	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលរាយការណ៍ថា ស្វែងយល់រកជម្រើស ដើម្បីរក្សាកុមារឱ្យនៅផ្ទះ ឬអ្នកដែលគិតថា ជាការសំខាន់ដែលត្រូវស្វែងយល់រកជម្រើស ដើម្បីរក្សាកុមារឱ្យនៅផ្ទះ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលរាយការណ៍ថា ស្វែងយល់រកជម្រើស ដើម្បីនាំកុមារត្រឡប់ពីមណ្ឌលថែទាំកុមារវិញ ឬដែលគិតថា ជាការសំខាន់ក្នុងការស្វែងរកជម្រើស ដើម្បីនាំកុមារត្រឡប់ពីមណ្ឌលថែទាំកុមារវិញ
ចរចារកជម្រើសដែលអាចមាន ដើម្បីការពារកុមារពីអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលផ្តួចផ្តើមការពិភាក្សាដើម្បីការពារកុមារពី VAC • % of អ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលផ្តួចផ្តើមការពិភាក្សាយ៉ាងហោចណាស់ ២ ក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំកន្លងទៅ ដើម្បីការពារកុមារពី VAC • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលផ្តួចផ្តើមការពិភាក្សាដើម្បីការពារកុមារពីការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលផ្តួចផ្តើមការពិភាក្សាយ៉ាងហោចណាស់ ២ ក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំកន្លងទៅ ដើម្បីការពារកុមារពីការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់

ប្តេជ្ញាចិត្តដើម្បីបញ្ឈប់អំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ

វិស័យនេះរបស់ក្របខ័ណ្ឌការងារ Cambodia PROTECT រួមមានគោលបំណងផ្នែកចំណេះដឹងមួយ និងគោលបំណងផ្នែកអាកប្បកិរិយាមួយ៖ ១) មានចេតនាស្វែងរកសកម្មភាពកែតម្រូវ និង ២) ប្រកាសជាសាធារណៈនូវសកម្មភាពជាលក្ខណៈបុគ្គល ដើម្បីការពារកុមារទាំងអស់ពី VAC និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។ តារាងទី ៦ រាយឈ្មោះគោលបំណង និង សូចនាករឆ្លើយតបរបស់គោលបំណងទាំងនោះ។

ដូចបានបញ្ជាក់ពីខាងដើមហើយថា សកម្មភាពកែតម្រូវ ត្រូវបានបង្កើតជាទស្សនាទានជាដំណើរការមានបួនដំហាន៖ ១) ស្វែងរកការគាំទ្រក្រៅផ្លូវការ ២) ស្វែងរកការគាំទ្រផ្លូវការ ៣)ស្វែងរកសេវាផ្លូវការ ៤) ធ្វើសកម្មភាពផ្នែកច្បាប់។ បញ្ជីសកម្មភាពបឋម គឺមានផ្តល់ជូនក្នុងឯកសារភ្ជាប់ទី ១។ ជាការសំខាន់ដែលត្រូវកត់សម្គាល់ថា ភាគបែងសម្រាប់សូចនាករនេះ មានទំហំតូច ដោយហេតុថា សូចនាករនេះពាក់ព័ន្ធតែជាមួយអ្នកដែលមានតម្រូវការស្វែងរកសកម្មភាពកែតម្រូវប៉ុណ្ណោះ។

តារាងទី ៦៖ គោលបំណង និង សូចនាករសម្រាប់ការប្តេជ្ញាចិត្តដើម្បីបញ្ឈប់អំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ	
គោលបំណង	**សូចនាករ** **(អ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ = កុមារ ឪពុកម្តាយ អ្នកថែទាំ និងសមាជិកសហគមន៍)**
មានចេតនាស្វែងរកសកម្មភាពកែតម្រូវ	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលមានចេតនាចង់ស្វែងរកសកម្មភាពកែតម្រូវ
ប្រកាសជាសាធារណៈនូវសកម្មភាពជាលក្ខណៈបុគ្គលដើម្បីការពារកុមារទាំងអស់ពី VAC និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលនិយាយចេញមកប្រឆាំងជាមួយ VAC • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលនិយាយចេញមកប្រឆាំងជាមួយការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលរាយការណ៍អំពីសកម្មភាពជាលក្ខណៈបុគ្គល ដើម្បីការពារកុមារទាំងអស់ពី VAC • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលរាយការណ៍អំពីសកម្មភាពជាលក្ខណៈបុគ្គល ដើម្បីការពារកុមារទាំងអស់ពីការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ

ធ្វើសកម្មភាពជាវិជ្ជមាន

នៅក្រោមវិស័យនេះ Cambodia PROTECT មានគោលបំណងផ្នែកអាកប្បកិរិយាចំនួនពីរ៖ ១) ទទួលយកអាកប្បកិរិយាជាវិជ្ជមាន ដែលផ្តល់ការការពារ និងអហិង្សា និង ២) ធ្វើសកម្មភាពដើម្បីជួយកុមារឱ្យធូរស្បើយឡើងវិញ ធ្វើសមាហរណកម្ម សះជាឡើងវិញ។ តារាងទី ៧ រាយឈ្មោះគោលបំណង និងសូចនាករ ដែលឆ្លើយតបជាមួយគោលបំណងទាំងនោះ។

គោលបំណង "ធ្វើសកម្មភាពដើម្បីជួយកុមារឱ្យជាសះស្បើយ ធ្វើសមាហរណកម្ម និងសះជាឡើងវិញ" ត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការជាការគាំទ្រផ្នែកសង្គម។ សូចនាករត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីវាស់វែងលើការគាំទ្រផ្នែកផ្លូវចិត្ត ការគាំទ្រផ្នែកឧបករណ៍ និងការគាំទ្រផ្នែកព័ត៌មាន។ ជាថ្មីម្តងទៀត បញ្ជីរាយឈ្មោះយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងកំហឹង និងបែបបទការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន និងអាកប្បកិរិយា គឺមានផ្តល់ជូនក្នុងឯកសារភ្ជាប់ទី ១។

តារាងទី ៧៖ គោលបំណង និងសូចនាករសម្រាប់ធ្វើសកម្មភាពជាវិជ្ជមាន

គោលបំណង	**សូចនាករ** **(អ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ = កុមារ ឪពុកម្ដាយ អ្នកថែទាំ និងសមាជិកសហគមន៍)**
អនុម័តយកអាកប្បកិរិយាជាវិជ្ជមានដែលមានលក្ខណៈការពារ និងអហិង្សា	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលអនុវត្តបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងអារម្មណ៍តានតឹង និងកំហឹង "ជាប្រចាំ" • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលស្វែងយល់អំពីមូលហេតុដែលធ្វើឱ្យកុមារមានអាកប្បកិរិយាមិនល្អ និងឆ្លើយតបជាមួយបញ្ហាទាំងនោះ "ជាប្រចាំ" • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលរាយការណ៍ថា អនុវត្តតាមបែបបទការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន
ធ្វើសកម្មភាពដើម្បីជួយកុមារឱ្យសះស្បើយឡើងវិញ ធ្វើសមាហរណកម្ម និងសះជា (និយាយ ស្វែងរកជំនួយ បញ្ជូនរាយការណ៍)	• % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលផ្ដល់ការគាំទ្រផ្នែកផ្លូវចិត្ត (ឧ. និយាយ បង្ហាញសមានចិត្ត ស្រឡាញ់ សន្តិសុខ ការថែទាំ) • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលផ្ដល់ការគាំទ្រជំនួយផ្នែកឧបករណ៍ (ឧ. សេវា បញ្ជូនរាយការណ៍) • % នៃអ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ ដែលផ្ដល់ការគាំទ្រផ្នែកព័ត៌មាន (ឧ. ស្វែងរកដំបូន្មាន ឬការប្រឹក្សាយោបល់)

ការពិនិត្យតាមដាន

ការពិនិត្យតាមដាន គឺជាការប្រមូលទិន្នន័យជាបន្តបន្ទាប់ និងធ្វើឡើងច្រំដែលទៅលើអ្វីដែលកម្មវិធីកំពុងអនុវត្ត (ឧ. ធាតុចូល និងធាតុចេញ) និងកម្រិតដែលកម្មវិធីត្រូវបានអនុវត្តយោងទៅតាមផែនការ (មជ្ឈមណ្ឌលអន្តរជាតិសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវស្ដីអំពីស្ត្រី [ICRW], ២០១០)។ និយាយឱ្យចំ ការពិនិត្យតាមដានឆ្លើយតបចំពោះសំណួរ "នរណា" "អ្វី" "ទីណា" "ពេលណា" និង "ដោយរបៀបណា" របស់កម្មវិធី។

សមាសធាតុពិនិត្យតាមដាននៃក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E ត្រូវបានតាក់តែងឡើង ដើម្បីពិនិត្យមើលទំហំដែលការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ C4D អាចត្រូវបានតាមដានក្នុងអំឡុងរយៈពេលវែង ហើយអាចដាក់បញ្ចូលការកែតម្រូវនៅពាក់កណ្ដាលវគ្គ។ ផែនការពិនិត្យតាមដាននេះ ដាក់បញ្ចូលឧបករណ៍ពិនិត្យតាមដានជាប្រចាំ ក៏ដូចជាបច្ចេកទេសបែបការចូលរួមមួយចំនួនផងដែរ។ ផ្នែកនេះ ផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់លើសមាសធាតុចំនួនបីនៃការពិនិត្យតាមដានលើដំណើរការ (*សូមមើលរូបភាពទី ៣*)៖

- **ធាតុចេញ**នៃសកម្មភាព C4D និងគោលវិធីដែលត្រូវបានអនុវត្ត
- **ការពើបប្រទះ**សកម្មភាព/គោលវិធីជាសមាសធាតុដ៏ចាំបាច់មួយដែលតភ្ជាប់ធាតុចេញជាមួយលទ្ធផលរំពឹងទុក
- **លទ្ធផលរំពឹងទុក** ពាក់ព័ន្ធជាពិសេសជាមួយសកម្មភាព/គោលវិធី C4D និងពាក់ព័ន្ធទូលំទូលាយជាងនេះទៀត ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះការផ្លាស់ប្តូរនៅកម្រិតបុគ្គល និងកម្រិតសង្គម

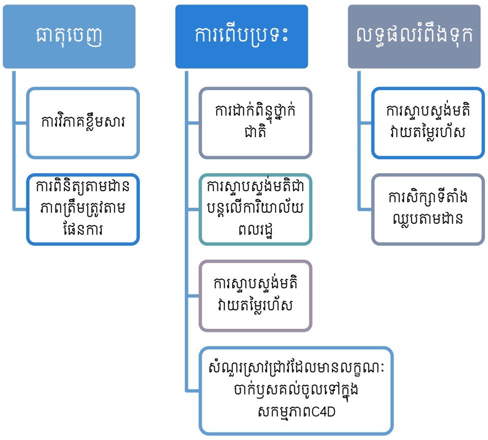

រូបភាពទី ៣៖ សមាសធាតុ និងបច្ចេកទេសការពិនិត្យតាមដាន

ធាតុចេញ

ធាតុចេញ គឺជាផលិតផលអាចវាស់វែងបាន និងជាផលិតផលដោយផ្ទាល់នៃសកម្មភាពការប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលត្រូវបានស្នើឡើងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ C4D។ ធាតុចេញ នាំទៅដល់លទ្ធផលរំពឹងទុកគួរជាទីចង់បាន ប៉ុន្តែពុំមែនជាការផ្លាស់ប្តូរដែលត្រូវបានរំពឹងឱ្យកើតមានចេញពីសកម្មភាពជាបុគ្គលនោះឡើយ។ ធាតុចេញរបស់សកម្មភាព គួរត្រូវបានស្តែងចេញក្នុងន័យនៃទំហំ និងវិសាលភាព ឧទាហរណ៍ចំនួនស្ពតពាណិជ្ជកម្មតាមទូរទស្សន៍ដែលត្រូវបានផលិតឡើង ចំនួនស្ពតពាណិជ្ជកម្មទូរទស្សន៍ដែលត្រូវបានចាក់ផ្សាយនៅលើទូរទស្សន៍ ភាពញឹកញាប់នៃការចាក់ផ្សាយស្ពតនីមួយៗ។ ក្របខ័ណ្ឌការងារពិនិត្យតាមដាននេះ ស្នើឡើងនូវបច្ចេកទេសពីរសម្រាប់ការវាស់វែងធាតុចេញ៖ ការវិភាគខ្លឹមសារ និងការពិនិត្យតាមដានភាពត្រឹមត្រូវទៅតាមផែនការ។ ជំនួសឱ្យការផ្តល់ការវាស់វែងសម្រាប់សកម្មភាពការប្រាស្រ័យទាក់ទងនីមួយៗ ដែលមានរាយឈ្មោះនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ C4D ក្របខ័ណ្ឌការងារពិនិត្យតាមដាន ផ្តល់វង្វាស់ដែលមានគោលបំណងប្រមូលទិន្នន័យសម្រាប់ផ្នែកនីមួយៗនៃផ្នែកទាំងបួនរបស់ការផ្តួចផ្តើមគំនិតការកម្សាន្ត-ការអប់រំ (E-E) ដែលមានលក្ខណៈចម្រុះ (*សូមមើលរូបភាពទី ៤*)។

ការវិភាគខ្លឹមសារ

ការវិភាគខ្លឹមសារ គឺជាកម្រងបច្ចេកទេសដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីបកស្រាយព័ត៌មានដែលមានក្នុងសារ និងសម្ភារៈការប្រាស្រ័យទាក់ទង (Krippendorf, ២០០៤)។ ការវិភាគខ្លឹមសារនៃសកម្មភាពការប្រាស្រ័យទាក់ទង នឹងពិនិត្យទាំងទៅលើសមាសធាតុផ្នែករឿងរ៉ាវ និងសារនៅក្នុងសកម្មភាពផ្សេងៗ និងឆ្លើយតបជាមួយវិធានការវាយតម្លៃដំណើរការ

នៃ "បរិមាណដែលត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ។"[11] សមាសធាតុការវិភាគខ្លឹមសារខាងក្រោម ត្រូវបានស្នើឡើងសម្រាប់ពិនិត្យតាមដានលើធាតុចេញសម្រាប់ផ្នែកនីមួយៗនៃការផ្តួចផ្តើមគំនិត EE បែបចម្រុះ៖

- **ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ៖** ការវិភាគលើសំណេរ និងផលិតផលស្តាពរ ដើម្បីពិនិត្យលើធាតុផ្សំនៃសារដែលមានក្នុងសមាសធាតុនីមួយៗ។
- **បច្ចេកវិទ្យាប្រាស្រ័យទាក់ទងបែបអន្តរកម្ម៖** ការវិភាគលើព័ត៌មានបង្កើតឡើងដោយអ្នកអនុវត្ត និងដែលត្រូវបានដាក់ផ្សាយនៅលើគេហទំព័រអ៊ីនធឺណិត ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម និងទូរសព្ទចល័ត។
- **ការចូលរួមរបស់សហគមន៍៖** ការវិភាគលើកំណត់ហេតុប្រជុំ (ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើខ្លឹមសារនៃកិច្ចពិភាក្សា) ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយក្លឹបកុមារ និងក្រុមអប់រំឪពុកម្តាយ ដើម្បីវាស់វែងខ្លឹមសារនៃកិច្ចពិភាក្សា។ ការវិភាគលើខ្លឹមសារគំនូរលើជញ្ជាំង។ ការវិភាគលើសំណេរ និងកំណត់ត្រាវីដេអូ ដែលបានមកពីការសម្តែងរោងល្ខោនបែបការចូលរួម ដើម្បីពិនិត្យលើធាតុផ្សំនៃសារដែលមាននៅក្នុងសកម្មភាពនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានទាំងអស់នេះ។
- **ការតស៊ូមតិ៖** ការវិភាគលើរបៀបវារៈ និងកំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំ ក៏ដូចជាកំណត់ត្រាវីដេអូ និងកំណត់ត្រាជាសំឡេង ដែលបានមកពីសកម្មភាពតស៊ូមតិជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អ្នកដឹកនាំសាសនា គ្រូបង្រៀន និងអង្គការថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ ការចងក្រងជាឯកសាររូបថត-សំឡេង ធ្វើឡើងដោយជនធ្វើមនៅក្នុងការងាររបស់ខ្លួន។

---

[11] បរិមាណដែលត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ គឺជារង្វាស់នៃភាពពេញលេញ ហើយត្រូវបានតាក់តែងឡើងដើម្បីពិនិត្យតាមដានបរិមាណ ឬចំនួននៃឯកតាជាចេតនារបស់សមាសធាតុនីមួយៗ។ រង្វាស់នេះ អនុញ្ញាតឱ្យអាចពិនិត្យតាមដាន និងកែសម្រួលលើការអនុវត្តដើម្បីធានាឱ្យបានថា សមាសធាតុទាំងអស់ ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យស្របតាមផែនការ (Saunders, Evans, & Joshi, 2005)។

រូបភាទី ៤៖ ការផ្តួចផ្តើមគំនិតកម្សាន្ត-អប់រំបែបចម្រុះ

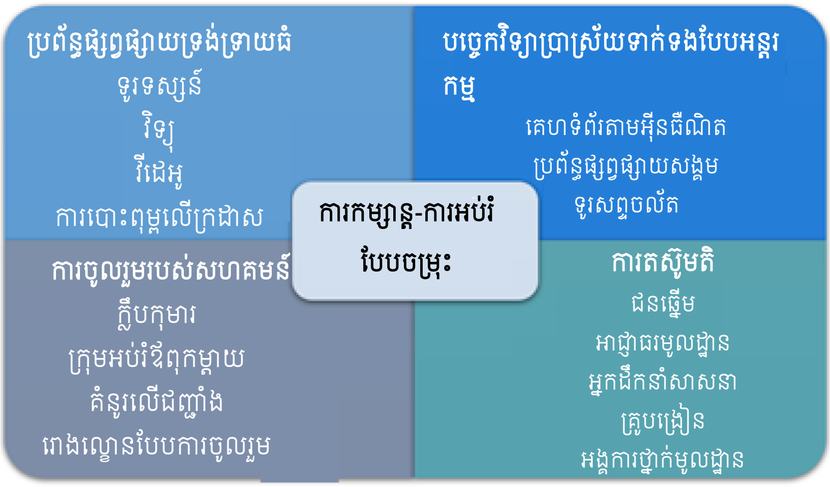

ការពិនិត្យតាមដានភាពត្រឹមត្រូវតាមផែនការ

ភាពត្រឹមត្រូវតាមផែនការ គឺជាការវាស់វែងលើគុណភាព និងពិនិត្យទៅលើវិសាលភាពដែលសកម្មភាពការប្រាស្រ័យទាក់ទងត្រូវបានអនុវត្តយោងទៅតាមផែនការផ្អែកលើស្តង់ដារគំរូដែលត្រូវបានកំណត់។ ភាពត្រឹមត្រូវតាមផែនការ ជួយធានាថា សកម្មភាពមានបរិមាណ និងគុណភាពគ្រប់គ្រាន់ ហើយផ្សារភ្ជាប់ជាមួយក្របខ័ណ្ឌការងារទស្សនាទានទូទៅដែលចង្អុលបង្ហាញផ្លូវដល់យុទ្ធសាស្ត្រ C4D (Saunders, Evans, & Joshi, ២០០៥)។ ឧទាហរណ៍អំពីការពិនិត្យតាមដានភាពត្រឹមត្រូវតាមផែនការសម្រាប់មែកធាងទាំងបួននៃការផ្តួចផ្តើមគំនិត EE បែបចម្រុះ រួមមាន៖

- **ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ៖** ពិនិត្យលើកាលវិភាគផ្សាយតាមរលកធាតុអាកាស និងការផ្សព្វផ្សាយរបស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងប្រៀបធៀបកាលវិភាគនោះជាមួយការផ្សាយតាមរលកធាតុអាកាសជាក់ស្តែង នៃសមាសធាតុប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។
- **បច្ចេកវិទ្យាការប្រាស្រ័យទាក់ទងបែបអន្តរកម្ម៖** ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ Google Analytics និងទូរសព្ទចល័តដើម្បីពិនិត្យមើលភាពញឹកញាប់ ដែលព័ត៌មានបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនៅលើវេទិកា ICT ទាំងអស់។
- **ការចូលរួមជាមួយសហគមន៍៖** ពិនិត្យលើកំណត់ត្រាវត្តមាន កំណត់ហេតុប្រជុំ (ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើសកម្មភាពដែលត្រូវបានធ្វើឡើង និងស្ថិតក្នុងផែនការ) និងដាក់បញ្ចូលករណីសិក្សានៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន រួមទាំងរូបថតជារយៈៗ និងឯកសារអត្ថាធិប្បាយពីក្លឹបកុមារ កិច្ចប្រជុំឪពុកម្តាយ និងការសម្តែងពោងល្ខោនបែបការចូលរួម។

- **ការតស៊ូមតិ៖** ពិនិត្យលើកំណត់ត្រាវត្តមាន កំណត់ហេតុប្រជុំ (ផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់លើសកម្មភាពដែលត្រូវបានធ្វើឡើង និងសកម្មភាពស្ថិតក្នុងផែនការ)។ ផ្សារភ្ជាប់ជាមួយករណីសិក្សានៅកម្រិតមូលដ្ឋាន រួមទាំងរូបថត និងឯកសារអត្ថាធិប្បាយ ដើម្បីពិនិត្យលើតួនាទីរបស់បុគ្គលឈានមុខជាជើងឯក។

ដើម្បីរក្សាក្របខ័ណ្ឌការងារពិនិត្យតាមដាននេះឱ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតអាចគ្រប់គ្រងបាន យើងសូមផ្ដល់អនុសាសន៍ថា ភាពត្រឹមត្រូវតាមផែនការការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងការតស៊ូមតិថ្នាក់មូលដ្ឋាន ត្រូវបានពិនិត្យតាមដាននៅក្នុងការសិក្សាទីតាំងឈ្លបតាមដាន ដូចមានពិពណ៌នាខាងក្រោម។

ការពើបប្រទះ

ការពើបប្រទះត្រូវបានវាស់វែងជាកម្រិតដែលសារ C4D បានទៅដល់អ្នកទទួលព័ត៌មានគោលដៅ។ បន្ថែមលើការពើបប្រទះ អថេរអន្តរាគមន៍មួយចំនួន ដូចជាចងចាំ[12] និងការចូលរួម[13] គឺមានភាពចាំបាច់ណាស់ក្នុងការវាស់វែង នៅពេលធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃកិច្ចខិតខំ C4D។ វិធីសាស្ត្រខាងក្រោម ត្រូវបានស្នើឡើងសម្រាប់មែកធាងទាំងបួននៃការផ្ដួចផ្ដើមគំនិត EE បែបចម្រុះទូទៅ ថ្វីបើវិធីសាស្ត្រមួយចំនួនផ្ដោតដាក់លាក់លើសាខាដោយឡែកនីមួយៗនៃការផ្ដួចផ្ដើមគំនិតទូទៅ វិធីសាស្ត្រមួយចំនួនផ្ដល់ព័ត៌មានស្ដីពីសាខាច្រើនជាងមួយ។ វិធីសាស្ត្រទាំងអស់ ត្រូវបានពិពណ៌នាខាងក្រោម ព្រមជាមួយព័ត៌មានស្ដីពីសាខាជាក់លាក់នីមួយៗ នៃការផ្ដួចផ្ដើមគំនិត EE បែបចម្រុះទូទៅ ដែលអាចផ្ដល់ព័ត៌មានស្ដីអំពី៖

ការដាក់ពិន្ទុថ្នាក់ជាតិ

ការដាក់ពិន្ទុថ្នាក់ជាតិ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់មែកធាងការផ្សព្វផ្សាយទ្រង់ទ្រាយធំ និង ICT។ ការវាស់វែងលើអ្នកទទួលព័ត៌មាន ជាទូទៅ ធ្វើការការវាស់វែងថាតើមានប្រជាជនប៉ុន្មាននាក់ដែលស្ថិតក្នុងចំណោមអ្នកទទួលព័ត៌មាន ដោយតាមធម្មតា គឺផ្សារភ្ជាប់ជាមួយអ្នកស្ដាប់វិទ្យុ និងអ្នកមើលទូរទស្សន៍ ប៉ុន្តែក៏ពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកអានកាសែត និងទស្សនាវដ្ដី ហើយបច្ចុប្បន្ន ក៏ផ្ដោតកាន់តែច្រើនឡើងលើចរាចរណ៍នៅលើគេហទំព័រអ៊ីនធឺណិតផងដែរ។ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានទីភ្នាក់ងារយ៉ាងហោចណាស់ពីរ ដែលផ្ដល់ការវាស់វែងអំពីទូរទស្សនិកជនរបស់ទូរទស្សន៍៖ Kantor Media និង IMS Consulting Group។ ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ ការទិញ និងការវិភាគទិន្នន័យពីស្ថាប័នដាក់ពិន្ទុថ្នាក់ជាតិ ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ នឹងផ្ដល់ការប៉ាន់ប្រមាណពីខាងក្រៅ និងប៉ាន់ប្រមាណលើកម្រិតប្រជាជនស្ដីពីការពើបប្រទះ ចំពោះសកម្មភាពប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និង ICT ដែលត្រូវបានស្នើឡើងនៅក្រោមយុទ្ធសាស្ត្រ C4D។

---

12 ការចងចាំ គឺជាការវាស់វែងលើកម្រិតដែលអ្នកទទួលព័ត៌មានមានសមត្ថភាពអាចយល់ព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ និងអាចថាឡើងវិញបាន

13 ការចូលរួម គឺជាការវាស់វែងលើកម្រិតដែលអ្នកទទួលព័ត៌មានចាត់ទុកថា ព័ត៌មាននោះមានភាពត្រឹមត្រូវ និងមានភាពគួរជាទីជឿជាក់

ការស្ទាបស្ទង់មតិចម្រុះមុខជាបន្ត

ការស្ទាបស្ទង់មតិចម្រុះមុខជាបន្ត អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់កិច្ចខិតខំថ្នាក់ជាតិពីសាខាប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទ្រង់ទ្រាយធំ ICT និងការតស៊ូមតិ។ ការស្ទាបស្ទង់មតិចម្រុះមុខ គឺជាការស្ទាបស្ទង់មតិថ្នាក់ជាតិ ដែលរួមមានសំណួរស្តីពីប្រធានបទផ្សេងៗជាច្រើនសម្រាប់អតិថិជនជាច្រើន (US Department of Health and Human Services, ១៩៨៩)។ ការស្ទាបស្ទង់មតិចម្រុះមុខ ត្រូវបានតាក់តែងដើម្បីឱ្យសំណួរ អាចត្រូវបានដាក់បញ្ចូល និងវិភាគសម្រាប់គម្រោងថ្មី ឬគម្រោងដាច់ដោយឡែក។ ក្នុងករណីដែលអាចមាន និងពេលណាដែលអាចមាន ការទិញសំណួរស្តីពីការស្ទាបស្ទង់មតិចម្រុះមុខ ជារឿយៗ គឺជាវិធីដែលមានប្រសិទ្ធភាពចំណាយខ្ពស់ ដើម្បីបង្កើតព័ត៌មានស្តីពីការពើបប្រទះ (និងលទ្ធផលរំពឹងទុកបឋម) របស់សកម្មភាពការប្រាស្រ័យទាក់ទង។ អត្ថប្រយោជន៍បន្ថែមរបស់ការស្ទាបស្ទង់មតិចម្រុះមុខ គឺការស្ទាបស្ទង់មតិនេះ អាចផ្តល់ការផ្ទៀងផ្ទាត់ឯករាជ្យទៅលើផលដែលកើតចេញ។

ការស្ទាបស្ទង់មតិវាយតម្លៃរហ័ស

ការស្ទាបស្ទង់មតិវាយតម្លៃរហ័ស អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់កិច្ចខិតខំក្នុងមូលដ្ឋានពីសាខាប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទ្រង់ទ្រាយធំ ICT ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងការតស៊ូមតិ។ ការស្ទាបស្ទង់មតិវាយតម្លៃរហ័ស គឺជាការសិក្សាស្ទាបស្ទង់មតិរហ័សដែលត្រូវបានតាក់តែងឡើង ដើម្បីចំណាយពេលប្រមាណ ១៥ នាទី ឬតិចជាងនេះ ដើម្បីយល់អំពីកត្តាសំខាន់ៗ ដែលជះឥទ្ធិពលលើអ្នកទទួលព័ត៌មាន (Trotter et al., ២០០១)។ ការសិក្សាវាយតម្លៃរហ័ស ពុំមែនជាវិធីសាស្ត្រជំនួសឱ្យការស្រាវជ្រាវស្ទាបស្ទង់មតិ ឬការវាយតម្លៃកម្មវិធីឡើយ ផ្ទុយទៅវិញ គឺជាសកម្មភាពពិនិត្យតាមដានបំពេញបន្ថែម ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីយល់ច្បាស់ថា តើសកម្មភាពប្រាស្រ័យទាក់ទង មានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាកម្រិតណាជាមួយអ្នកទទួលព័ត៌មាន មុនពេលមានការគណនាទៅលើលទ្ធផលចុងក្រោយ។ គំរូក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យ អាចជាការជួបផ្ទាល់ ឬ/និង តាមរយៈទូរសព្ទ។ ជាទូទៅ ការអនុវត្តការស្ទាបស្ទង់មតិវាយតម្លៃរហ័ស គឺរួមមានជំហានដូចខាងក្រោម (១) ការជ្រើសរើសទីតាំងគន្លឹះ (ចំនួនទីតាំងដែលត្រូវជ្រើសរើស តាមធម្មតា គឺផ្អែកតាមកម្រិតនៃការញែកទិន្នន័យដែលជាការតម្រូវ) (២) ការតាមដានចំនួនគ្រួសារដែលចាំបាច់សម្រាប់អ្នកទទួលព័ត៌មានដែល "បានពើបប្រទះ" និង (៣) ការសម្ភាសន៍អ្នកទទួលព័ត៌មានដែលបានពើបប្រទះ យ៉ាងហោចណាស់ ១០០ នាក់នៅទីតាំងនីមួយៗ។

ការដាក់បង្កប់សំណួរស្រាវជ្រាវនៅក្នុងសកម្មភាព C4D

ការដាក់សំណួរស្រាវជ្រាវបែបអន្តរកម្មបង្កប់នៅក្នុងសកម្មភាព C4D អាចត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងសាខា ICT និងការចូលរួមរបស់សហគមន៍។[14] សកម្មភាពស្រាវជ្រាវបែបអន្តរកម្មទាំងអស់នេះ គឺទាញចេញពីសំណាកដែលមានគោល

---

[14] ម្យ៉ាងទៀត គេក៏អាចស្ទាបនាសមាសធាតុអន្តរកម្មនៅក្នុងសកម្មភាពប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ C4D ផងដែរ។ ឧទាហរណ៍ សមាសធាតុការហៅទូរសព្ទចូលមកក្នុងកម្មវិធីវិទ្យុ និងទូរទស្សន៍ តំណភ្ជាប់ទៅកាន់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គមនៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយលើក្រដាស។

បំណងជាក់លាក់ ពោលគឺ ពុំមែនអាចធ្វើទូទៅនីយកម្មចំពោះប្រជាជនទូលំទូលាយបានទេ ប៉ុន្តែអាចផ្តល់ទិន្នន័យដែលពុំអាចមានតាមវិធីដទៃទៀតនៅក្នុងវង្វាស់ "បែបប្រពៃណី"។ ទាំងសកម្មភាពនៅទីតាំងផ្ទាល់ និងសកម្មភាពក្រៅទីតាំងអាចត្រូវបានយកមកពិចារណាអនុវត្ត។ ការសម្រេចចិត្តអំពីសំណួរស្រាវជ្រាវជាក់លាក់ដែលត្រូវបង្កប់ចូលក្នុងសកម្មភាព C4D អាចត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងជំហានបន្ទាប់ ជាពិសេសគឺនៅក្នុងដំណាក់កាលការតាក់តែងយុទ្ធនាការ ការផ្សព្វផ្សាយម៉ាកយីហោ និងការអភិវឌ្ឍសម្ភារ។ នៅត្រង់ចំណុចនេះ ឧទាហរណ៍មួយចំនួន ដែលប្រើប្រាស់សកម្មភាពពីរក្នុងចំណោមសកម្មភាពដែលត្រូវបានស្នើឡើង គឺមានផ្តល់ជូនដូចខាងក្រោម៖

- **ICTs** (ប្រព័ន្ធព័ត៌មានសង្គម-ហ្វេសប៊ុក)៖ សមាសធាតុការពិនិត្យតាមដាននេះ ស្នើឡើងដោយប្រើប្រាស់គេហទំព័រហ្វេសប៊ុក ដើម្បីស្វែងរកអ្នកទស្សនា/អ្នកស្តាប់ និងមានអន្តរកម្មជាមួយពួកគេ តាមរយៈទិន្នន័យជំនួយការមើល និងទិន្នន័យបែបអត្ថាធិប្បាយ ដើម្បីស្ទាបស្ទង់ទៅលើអ្នកទទួលព័ត៌មាន។ ឧទាហរណ៍៖ បច្ចេកទេសជំនួយការមើលឃើញ អាចរួមមានដូចជា ការសុំឱ្យអ្នកគាំទ្រ "បង្ហោះរូបថត ថាតើសកម្មភាព C4D ជាក់លាក់ណាមួយមានន័យដូចម្តេចចំពោះអ្នក" ដើម្បីយល់ច្បាស់ថាតើសកម្មភាព C4D មានភាពស៊ីសង្វាក់កម្រិតណាជាមួយអ្នកទទួលព័ត៌មាន។ បច្ចេកទេសបែបអត្ថាធិប្បាយ អាចមានដូចជា ការធ្វើការប្រកួតប្រជែង "អ្នកគាំទ្រផ្កាប់មុខ" ដើម្បីកំណត់ទីតាំងអ្នកទស្សនា និងអ្នកចូលរួមដែលចូលរួមខ្ពស់ និងទំនាក់ទំនងទៅកាន់ពួកគេ ដើម្បីសុំការសម្ភាសន៍ជាមួយអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានគន្លឹះ។[15]
- **ការចូលរួមរបស់សហគមន៍** (ពោងល្ខោនបែបការចូលរួម)៖ ស្រដៀងគ្នាជាមួយបច្ចេកទេសដែលបានពិពណ៌នាខាងលើ ឧទាហរណ៍មួយអំពីបច្ចេកទេសបែបអត្ថាធិប្បាយដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយសកម្មភាពពោងល្ខោនបែបការចូលរួម អាចរួមមានដូចជា ការសួរសំណួរបើ ឬប្ជនអំពីខ្សែរឿង ឬអាកប្បកិរិយាក្នុងអំឡុងពេលការសម្តែងល្ខោន ឬភ្លាមៗបន្ទាប់ពីការសម្តែង និងការវិភាគលើការឆ្លើយតបបែបអត្ថាធិប្បាយ។ បច្ចេកទេសជំនួយការមើលឃើញអាចរួមមានដូចជា ការរៀបចំការប្រជែងរបស់ "អ្នកគាំទ្រផ្កាប់មុខ" ដើម្បីកំណត់ទីតាំងសហគមន៍ (ឬក្រុម) ដែលមានការចូលរួមខ្ពស់ និងធ្វើគំនូសការចូលរួមជាមួយក្រុមដែលត្រូវបានជ្រើសរើស ដើម្បីកំណត់រកសកម្មភាពបង្ការ VAC និងរកវិធី ដើម្បីជម្នះលើការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ ជាលទ្ធផលនៃការចូលរួមក្នុងមូលដ្ឋាន។ ករណីសិក្សានៅថ្នាក់មូលដ្ឋានដូចបានបញ្ជាក់ខាងលើ ក្នុងនាមជាវិធីសាស្ត្រ ដើម្បីវាស់វែងភាពត្រឹមត្រូវតាមផែនការ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីគ្រប់ដណ្តប់លើការវាស់វែងការពើបប្រទះផងដែរ។

---

[15] អ្នកស្តាប់ដែលចូលរួមខ្លាំង ថ្វីបើពុំមែនជាអ្នកដំណាងឱ្យប្រជាជនទាំងមូលក្តី ប៉ុន្តែពួកគេអាចពន្យល់អំពីធាតុសំខាន់ៗនៃកម្មវិធីដែលមានលក្ខណៈទាក់ទាញបំផុត និងផ្តល់យោបល់ត្រឡប់ទៅដល់ក្រុមផលិតកម្មឱ្យផលិតសម្ភារដែលមានលក្ខណៈទាក់ទាញ និងស៊ីសង្វាក់ជាមួយគំនិតអ្នកទទួលព័ត៌មាន។

លទ្ធផលរំពឹងទុក

លទ្ធផលរំពឹងទុក បង្ហាញអំពីលទ្ធផល ឬអត្ថប្រយោជន៍ដែលនឹងអាចសម្រេចបាន ប្រសិនបើសកម្មភាព និងគោលវិធីត្រូវបានអនុវត្តដោយជោគជ័យ។ បរិមាណ (Dose) គឺជារង្វាស់កម្រិតដែលកម្រិតនៃការពើបប្រទះកាន់តែច្រើនឡើង បង្កើតឱ្យមានផលពហុមុខ និងប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ វិធីសាស្ត្រចំនួនពីរ អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីពិនិត្យតាមដានលើលទ្ធផលរំពឹងទុកៈ ការស្ទាបស្ទង់មតិវាយតម្លៃរហ័ស និងការសិក្សាទីតាំងឈ្លបតាមដាន។

ការស្ទាបស្ទង់មតិវាយតម្លៃរហ័ស

ការស្ទាបស្ទង់មតិវាយតម្លៃរហ័ស អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់កិច្ចខិតខំក្នុងមូលដ្ឋានពីសាខាប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទ្រង់ទ្រាយធំ ICT ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងការតស៊ូមតិ។ ក្រៅពីផ្តល់រង្វាស់ស្តីពីការចូលទៅដល់ ការស្ទាបស្ទង់មតិការវាយតម្លៃរហ័ស ក៏អាចយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីពិនិត្យលើលទ្ធផលរំពឹងទុកបឋម ដូចជាការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកចំណេះដឹង ការរៀនសូត្រថ្មីៗ និងការពិភាក្សាលើប្រធានបទសំខាន់ៗផ្អែកលើការពើបប្រទះជាមួយសកម្មភាព C4D នានា។

ការសិក្សាទីតាំងឈ្លបតាមដាន

ការសិក្សាទីតាំងឈ្លបតាមដាន អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់សម្រាប់សាខាប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទ្រង់ទ្រាយធំ ICT ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងការតស៊ូមតិ។ ក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E នេះ ស្នើឡើងនូវការជ្រើសរើសទីតាំងឈ្លបតាមដានសម្រាប់ការពិនិត្យតាមដាន[16] នៅក្នុងខេត្តអាទិភាព។

ទីតាំងការសិក្សាឈ្លបតាមដាន គួរត្រូវបានជ្រើសរើសក្នុងអំឡុងការអនុវត្តដំណាក់កាល "ជ្រើសរើសទីតាំងអន្តរាគមន៍" នៃយុទ្ធសាស្ត្រ C4D។ យ៉ាងហោចណាស់ ១០% នៃឃុំទទួលបានអន្តរាគមន៍ ចាំបាច់ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលជាទីតាំងឈ្លបតាមដាន។ អាស្រ័យទៅតាមទីកន្លែងនៃការអនុវត្ត ការប្រមូលទិន្នន័យនៅទីតាំងឈ្លបតាមដាន គួរធ្វើឡើងរៀងរាល់ត្រីមាស (ញឹកញាប់បំផុត) ឬយ៉ាងតិចរៀងរាល់ពីរឆ្នាំម្តង។ ទោះយ៉ាងណាក្តី ក្របខ័ណ្ឌការជ្រើសរើសសំណាក និងដំណើរការប្រមូលទិន្នន័យសម្រាប់ទីតាំងឈ្លបតាមដាន ត្រូវអាស្រ័យលើចំនួនសរុបនៃទីតាំងអន្តរាគមន៍ចែកទៅតាមខេត្ត និងកម្រិតនៃភាពតំណាងគួរជាទីចង់បាន និងភាពអាចធ្វើទូទៅនីយកម្មបានទៅតាមខេត្តនីមួយៗ។ ឯកសារភ្ជាប់ទី ២ ផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីជម្រើសផ្សេងៗក្នុងការជ្រើសរើសទីតាំងឈ្លបតាមដាន។

[16] យុទ្ធសាស្ត្រ C4D ស្នើឡើងនូវការជ្រើសរើសទីតាំងអន្តរាគមន៍សម្រាប់អន្តរាគមន៍នៅតាមសហគមន៍។ យុទ្ធសាស្ត្រ C4D គឺផ្អែកឃុំចំនួន ២៥% នៅក្នុងខេត្តគោលដៅទាំងប្រាំ ពោលគឺ ឃុំចំនួន ១១៦ និងភូមិចំនួនប្រមាណ ៩២៧។ ទីតាំងឈ្លបតាមដានសម្រាប់ការពិនិត្យតាមដាន នឹងត្រូវជ្រើសរើសជាសំណាកចេញពីទីតាំងអន្តរាគមន៍ទាំងអស់នេះ។

ឧបករណ៍ពិនិត្យតាមដាន

ការពិនិត្យតាមដាន ក៏រួមមានការបង្កើត និងការអនុវត្តឧបករណ៍ដំណើរការជាប្រចាំដែលត្រូវបានតាក់តែងឡើង ដើម្បីពិនិត្យទំហំដែលកម្មវិធីត្រូវបានអនុវត្តយោងទៅតាមផែនការ។ ឧទាហរណ៍ ជាផ្នែកមួយនៃការផ្តួចផ្តើមគំនិតការចូលរួមថ្នាក់មូលដ្ឋាន តាមរយៈក្លឹបកុមារ និងក្រុមឪពុកម្តាយ ចាំបាច់ត្រូវមានទម្រង់ស្តង់ដារមួយ ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានពីកិច្ចប្រជុំទាំងអស់នោះ រួមមានដូចជា បញ្ជីចុះវត្តមាន របៀបវារៈ កំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំ និងជំហានបន្ទាប់។

បន្ថែមលើនេះទៀត វិធីសាស្ត្របែបការចូលរួមចំនួនប្រាំមួយផ្សេងទៀត ត្រូវបានស្នើឡើង ដើម្បីពិនិត្យលើទំហំដែលសមាសធាតុសំខាន់ៗនៃក្របខ័ណ្ឌការងារ PROTECT ត្រូវយកមកអនុវត្តនៅកម្រិតមូលដ្ឋានផ្ទាល់ (*សូមមើលរូបភាពទី ៥*)។ តារាងទី ៨ ផ្តល់ព័ត៌មានអំពីវិធីសាស្ត្របែបការចូលរួម ប្រកបដោយនវានុវត្តន៍ដែលត្រូវបានស្នើឡើង ដើម្បីពិនិត្យតាមដានលើសូចនាករសំខាន់ៗ ឆ្លើយតបជាមួយក្របខ័ណ្ឌការងារ PROTECT។ សកម្មភាពទាំងអស់នេះ គួរត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងទីតាំងឈ្លបតាមដានដែលត្រូវបានជ្រើសរើសជាសំណាក។ ឯកសារភ្ជាប់ទី ៣ ផ្តល់ការពិពណ៌នាសង្ខេបអំពីឧបករណ៍ពិនិត្យតាមដានទាំងអស់នេះ។

ការគូរគំនូររាងកាយ	ការស្តាប់ដោយសេរី	ការបំពេញសាច់រឿង
គូរគំនូរ/ពិពណ៌នា	ផែនទីបណ្តាញសង្គម	Photovoice

រូបភាពទី ៥៖ : វិធីសាស្ត្រពិនិត្យតាមដានបែបការចូលរួមទាំងប្រាំមួយ

តារាងទី ៨៖ សកម្មភាពពិនិត្យតាមដានបែបការចូលរួមនៅក្នុងទីតាំងឈ្លបតាមដាន	
ក្របខ័ណ្ឌការងារ Protect	**សកម្មភាពពិនិត្យតាមដានបែបការចូលរួម**
លើកកម្ពស់វប្បធម៌ការអត់ឱនកម្រិតសូន្យ	• ការធ្វើផែនទីរាងកាយ៖ តើអំពើហិង្សាមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងណាលើផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តរបស់កុមារ

ស្គាល់អំពីភាពងាយរងគ្រោះជាក់លាក់	• ការស្ដាប់ដោយសេរីអំពីវិស័យការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព (ឧ. ការថែទាំបណ្ដុះបណ្ដាល រចនាសម្ព័ន្ធ ការស្គាល់ និងការផ្ដល់ភាពអង់អាច) ដើម្បីវាយតម្លៃចំណេះដឹង និងសកម្មភាព • ការស្ដាប់ដោយសេរីផ្អែកលើគំរូអេកូឡូស៊ីសង្គមនៃសកម្មភាពកែតម្រូវជាសក្ដានុពល
ផ្ដល់ការតម្រង់ទិសដល់អ្នកត្រូវអនុវត្តភារកិច្ច និងម្ចាស់សិទ្ធិទាំងអស់	• ការស្ដាប់ដោយសេរីអំពីកាតព្វកិច្ចជាឪពុកម្ដាយ និងការទទួលខុសត្រូវ ដើម្បីទប់ស្កាត់ VAC • ការស្ដាប់ដោយសេរីអំពីកាតព្វកិច្ចជាឪពុកម្ដាយ និងការទទួលខុសត្រូវ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ • បំពេញខ្សែរឿងទាក់ទងជាមួយការបញ្ចប់ការសិក្សានៅសាលារៀន
ផ្លាស់ប្រែវិធីរបៀបថ	• គូរគំនូរ/ពិពណ៌នា៖ តើសហគមន៍ដែល "មានការអត់ឱនកម្រិតសូន្យ" ចំពោះ VAC មានរូបភាពបែបណា? • គូរគំនូរ/ពិពណ៌នា៖ "តើសហគមន៍ដែលកុមារទាំងអស់មានសិទ្ធិស្មើគ្នាដោយមិនគិតពីកត្តាផ្នែកសាវតារមានរូបភាពបែបណា?"
ស្វែងយល់អំពីជម្រើស និងដំណោះស្រាយ	• ផែនទីបណ្ដាញសង្គម ដើម្បីវាស់វែងការប្រាស្រ័យទាក់ទងអន្តរបុគ្គលអំពី VAC វិធានការសុវត្ថិភាពជាមួយកុមារ • ការស្ដាប់ដោយសេរីអំពីបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងកំហឹង • ការស្ដាប់ដោយសេរីផ្អែកលើគំរូអេកូឡូស៊ីសង្គម ដើម្បីពិនិត្យលើបុគ្គលដែលធ្វើសកម្មភាពដើម្បីរក្សាក្រុមគ្រួសារឱ្យរស់នៅជាមួយគ្នា • ការស្ដាប់ដោយសេរីផ្អែកលើគំរូអេកូឡូស៊ីសង្គមស្ដីពីជម្រើសដែលមាន ដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មកុមារពីមណ្ឌលថែទាំកុមារមកវិញ •
ប្ដេជ្ញាចិត្តដើម្បីបញ្ឈប់អំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ	• ផែនទីបណ្ដាញសង្គមដើម្បីវាស់វែងការប្រាស្រ័យទាក់ទងអន្តរបុគ្គលស្ដីពី VAC និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ • Photovoice
ធ្វើសកម្មភាពជាវិជ្ជមាន	• បំពេញខ្សែរឿងដើម្បីពិនិត្យលើសកម្មភាពដែលត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងកំហឹង

- បំពេញខ្សែរឿងដើម្បីពិនិត្យលើអាកប្បកិរិយាការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន
- Photovoice

ការវាយតម្លៃ

យោងតាមគោលនយោបាយវាយតម្លៃកែសម្រួលឡើងវិញរបស់យូនីសេហ្វ(២០១៣) ការវាយតម្លៃ គឺជាការប៉ាន់ប្រមាណដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និងមិនលម្អៀងបំផុតតាមដែលអាចធ្វើបានទៅលើសកម្មភាព គម្រោង កម្មវិធី យុទ្ធសាស្រ្ត គោលនយោបាយ ប្រធានបទ មូលន័យ វិស័យ វិស័យប្រតិបត្តិការ ឬលទ្ធផលការអនុវត្តផ្នែកការងាររបស់ស្ថាប័ន។ ការវាយតម្លៃផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការសម្រេចបានដែលត្រូវបានរំពឹងទុក និងដែលបានសម្រេចជាក់ស្តែងដោយពិនិត្យលើសង្វាក់លទ្ធផល ដំណើរការ កត្តាផ្នែកបរិបទ និងទំនាក់ទំនងហេតុ និងផល ដើម្បីយល់ច្បាស់អំពីសមិទ្ធផល ឬកង្វះសមិទ្ធផល។ គោលបំណងនៃការវាយតម្លៃ គឺដើម្បីកំណត់រកភាពពាក់ព័ន្ធ ផលប៉ះពាល់ ប្រសិទ្ធភាព ប្រសិទ្ធផល និងនិរន្តរភាពរបស់អន្តរាគមន៍ និងការចូលរួមចំណែករបស់ស្ថាប័ននោះទៅក្នុងប្រព័ន្ធអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ការវាយតម្លៃព័ត៌មាន គួរផ្អែកលើភស្តុតាងដែលមានលក្ខណៈគួរឱ្យជឿជាក់ គួរជាទីទុកចិត្ត និងមានសារៈប្រយោជន៍ អនុញ្ញាតឱ្យដាក់បញ្ចូលគំហើញ អនុសាសន៍ និងមេរៀនទទួលបានយ៉ាងទាន់ពេលវេលាទៅក្នុងដំណើរការនៃការសម្រេចចិត្តរបស់ប្រព័ន្ធអង្គការសហប្រជាជាតិ និងសមាជិករបស់ខ្លួន។

ជាតុផ្សំទូលំទូលាយចំនួនពីរនៃការវាយតម្លៃកម្មវិធី រួមមានវិធានការដូចខាងក្រោម៖

- លទ្ធផលរំពឹងទុករយៈពេលខ្លី
- លទ្ធផលរំពឹងទុករយៈពេលមធ្យម

ការវាស់វែងលទ្ធផលរំពឹងទុករយៈពេលខ្លី គឺរួមបញ្ចូលនូវសូចនាករទាំងអស់សម្រាប់ក្របខ័ណ្ឌការងារ PROTECT (*សូមមើលតារាងទី ១-៧*)។ លទ្ធផលរំពឹងទុកទាំងអស់នេះ រួមមានការវាស់វែងដែលចាប់យកទិដ្ឋភាពផ្នែកចំណេះដឹង ជំនឿ ស្វ័យប្រសិទ្ធភាព ចេតនា និង/ឬ អាកប្បកិរិយាសម្រាប់ប្រធានបទដែលត្រូវបានពិពណ៌នាក្នុងរូបភាពទី ៥។

រូបភាពទី ៦៖បញ្ជីទូលាយនៃប្រធានបទដែលត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយសូចនាករ PROTECT

សូចនាករលទ្ធផលរំពឹងទុករយៈពេលមធ្យម រួមមានការវាស់វែងអំពីអត្រាសាយភាយនៃ VAC និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ។ លទ្ធផលរំពឹងទុករយៈពេលមធ្យមដែលចាំបាច់ត្រូវដាក់បញ្ចូលមានដូចខាងក្រោម៖

- សមាមាត្រនៃក្មេងស្រី និងក្មេងប្រុសកម្ពុជា ដែលជួបប្រទះបទពិសោធន៍អំពើហិង្សាក្នុងទម្រង់ណាមួយ (CVACS)
    - បែកទៅតាមប្រភេទជាក់លាក់នៃអំពើហិង្សា ភាពធ្ងន់ធ្ងរ ភាពញឹកញាប់ ជនល្មើស លក្ខណៈប្រជាសាស្ត្ររបស់ជនរងគ្រោះ អំឡុងរយៈពេល និងទីតាំង
- សមាមាត្រនៃក្មេងស្រី និងក្មេងប្រុសកម្ពុជា ដែលស្ថិតក្នុងមណ្ឌលថែទាំកុមារ

សូចនាករទាំងពីរនេះ ផ្សារភ្ជាប់ត្រឡប់ទៅទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូររបស់ VAC។ បន្ថែមលើនេះទៀត យុទ្ធសាស្ត្រ C4D និងក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E នេះ គឺផ្អែកលើទិន្នន័យការសាយភាយដែលបានមកពីប្រទេសកម្ពុជា យោងតាមការវាស់វែងតាមរយៈ CVACS។ ប្រសិនបើមានគម្រោងធ្វើការសិក្សា CVACS ថ្មីទៀតនៅក្នុងពេលអនាគត យើងខ្ញុំសូមផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យដាក់បញ្ចូលសំណួរបន្ថែមពាក់ព័ន្ធជាមួយប្រភពព័ត៌មាន ដើម្បីដោះស្រាយ VAC។ សមត្ថភាពរបស់យើងខ្ញុំក្នុងការសួរសំណួរផ្តោតជាក់លាក់ទៅលើសកម្មភាព C4D ត្រូវបានស្នើឡើងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ C4D ជាពិសេស គឺសកម្មភាពប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ នឹងផ្តល់ការផ្តល់ផ្ទៀងផ្ទាត់ឯករាជ្យដែលចាំបាច់បំផុត ស្តីពីប្រសិទ្ធភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រ C4D នៅថ្នាក់ជាតិ។

សមាសធាតុទាំងពីរដែលបង្កើតបានជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការវាយតម្លៃលើប្រសិទ្ធភាពយុទ្ធសាស្ត្រ C4D គឺមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងការតាក់តែងការស្រាវស្រាវ ដែលគួរឆ្លើយតបតាមកម្រងលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យបុព្វហេតុឫសគល់ដែលត្រូវបានកំណត់ (ឯកសារភ្ជាប់ទី ៤)។ គោលវិធីពហុបណ្តាញ ដែលត្រូវបានស្នើឡើងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ C4D តម្រូវឱ្យប្រើប្រាស់សូចនាករមុន និងក្រោយអន្តរាគមន៍ជាមួយក្រុមសម្រាប់ប្រៀបធៀបដែលមិនបានទទួលអន្តរាគមន៍ ហើយប្រើតែសូចនាករក្រោយពេលអន្តរាគមន៍ប៉ុណ្ណោះសម្រាប់ការតាក់តែងក្រុមកម្មវិធីសម្រាប់ការវាយតម្លៃ (*សូមមើលតារាងទី ៩*)។ ចំណុចខ្លាំងនៃការតាក់តែងនេះ គឺថា នៅពេលអវត្តមានការសាកល្បងត្រួតពិនិត្យប្រៀបធៀបចោះៗ (RCT) ដែលពុំអាចធ្វើឡើងបាន អាស្រ័យដោយលក្ខណសម្បត្តិនៃការគ្របដណ្តប់ពេញលេញនៃយុទ្ធសាស្ត្រ C4D ការតាក់តែងនេះ អនុញ្ញាតឱ្យអាចពិនិត្យតាមដានក្រុមមិនបានទទួលអន្តរាគមន៍សម្រាប់លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យបុព្វហេតុ និងការគំរាមភាគច្រើនបំផុតចំពោះសុពលភាពសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងក្រុមទទួលបានអន្តរាគមន៍ បើធៀបជាមួយអ្វីដែលកើតមានដោយពុំមានអន្តរាគមន៍កម្មវិធី ក៏ដូចជាការបញ្ជាបការយល់ដឹង។

ដោយសន្មតថា កិច្ចខិតខំតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅថ្នាក់ជាតិ ជាហេតុអាចផ្តល់ឱ្យអ្នកទទួលព័ត៌មានទាំងអស់នូវឱកាសស្មើគ្នាក្នុងការបានទទួលព័ត៌មាន យើងខ្ញុំសូមផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យធ្វើការសិក្សាដើមគ្រានៅក្នុងបណ្តាសហគមន៍ទាំងឡាយណា ដែលអន្តរាគមន៍នៅតាមសហគមន៍ នឹងត្រូវបានអនុវត្ត (០១-ការសិក្សាដើមគ្រា) ក៏ដូចជា

កម្រងទីតាំងមិនផ្តល់អន្តរាគមន៍សម្រាប់យកមកប្រៀបធៀបដែលមានលក្ខណៈផ្ទុយផ្ទុងសមមូល ដោយក្នុងនោះកិច្ចខិតខំនៅតាមសហគមន៍ នឹងមិនត្រូវបានធ្វើឡើងទេ (០២-ការសិក្សាដើមគ្រា)។ សំណាកចុងគ្រាបន្ថែម (០៣-ការសិក្សាចុងគ្រា) ត្រូវបានស្នើឡើងឱ្យអនុវត្ត ដើម្បីពិនិត្យមើលលើឥទ្ធិពលនៃអន្តរាគមន៍ ស្របពេលដែលត្រួតពិនិត្យប្រៀបធៀបលើការបញ្ច្រាប ដែលអាចជាលទ្ធផលកើតចេញពីវិធានការនោះផ្ទាល់។

តារាងទី ៩៖ ការតាក់តែងការវាយតម្លៃដែលត្រូវបានស្នើឡើង				
ការតាក់តែង	ការសិក្សាដើមគ្រា	អន្តរាគមន៍	ការសិក្សាចុងគ្រា	ការវាស់វែង
	O១	X	O១	
ការសិក្សាមុន និងក្រោយជាមួយក្រុមមិនបានទទួលអន្តរាគមន៍សម្រាប់យកមកប្រៀបធៀប និងការសិក្សានៅពេលក្រោយកម្មវិធី តែសម្រាប់ក្រុមកម្មវិធី	O២	--	O២	លទ្ធផលរំពឹងទុកនៅក្នុង O ទាំងអស់; វាស់វែងការទទួលបានព័ត៌មានក្រោយ X នៅក្នុងអន្តរាគមន៍។ នៅថ្នាក់គណៈកម្មាធិការ ឬសហគមន៍តែប៉ុណ្ណោះ។
	--	X	O៣	

ការតាក់តែងវិធីសាស្ត្រចម្រុះដាលំដាប់លំដោយមួយទៀត ត្រូវបានស្នើឡើងសម្រាប់សមាសធាតុការវាយតម្លៃ។ ការសិក្សាដើមគ្រាបែបបរិមាណវិស័យបឋម និងការសិក្សាចុងគ្រា នឹងត្រូវអនុវត្តបន្តទៅទៀត ដោយការប្រមូលទិន្នន័យបែបគុណភាព ដើម្បីជួយស្វែងយល់ និងពន្យល់អំពីលទ្ធផលសំខាន់ៗបានមកពីសមាសធាតុបែបបរិមាណវិស័យ។ ប្រសិនបើអាចធ្វើបាន យើងខ្ញុំសូមផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ពិនិត្យតាមដានបែបការចូលរួមដូចគ្នា ដែលត្រូវបានស្នើឡើងជាផ្នែកមួយនៃការសិក្សាទីតាំងឈ្លបតាមដាន សម្រាប់ផ្នែកការសិក្សាបែបគុណភាពនៃការវាយតម្លៃ។

ទាក់ទងជាមួយក្របខ័ណ្ឌការងារការជ្រើសរើសសំណាកសម្រាប់ការវាយតម្លៃ គោលវិធីជាថ្នាក់ៗត្រូវបានណែនាំឱ្យយកមកអនុវត្ត ដោយផ្អែកលើសំណាកមានលក្ខណៈតំណាងឱ្យប្រជាជនឆ្លើយតបចំពោះលទ្ធភាពទទួលបានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយកម្រិតទាប មធ្យម និងខ្ពស់។ ការចាត់ថ្នាក់នេះ ក៏អនុញ្ញាតឱ្យអាចវាស់វែងលើសាខាផ្សេងៗនៃការផ្តួចផ្តើមគំនិត E-E បែបចម្រុះ ដោយព្រមជាមួយគ្នានោះ ការត្រួតពិនិត្យប្រៀបធៀបសម្រាប់ការទទួលបានព័ត៌មាននៅក្នុង

សមាសធាតុប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។ លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យបន្ថែមសម្រាប់ការជ្រើសរើសសំណាក រួមមានការដាក់បញ្ចូលអ្នកទទួលព័ត៌មានគន្លឹះ មានដូចជា កុមារ ឪពុកម្តាយ អ្នកថែទាំ និងសមាជិកសហគមន៍នៅក្នុងសំណាក។ ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីការជ្រើសរើសសំណាកសម្រាប់ការវាយតម្លៃនេះ គឺមានផ្តល់ជូនក្នុងឯកសារភ្ជាប់ទី ៥។

បច្ចុប្បន្នការតាក់តែងការវាយតម្លៃ គឺរួមមានការសិក្សាដើមគ្រា និងការសិក្សាចុងគ្រា។ ការមានទិន្នន័យនៅពីរចំណុចបែបនេះ នឹងអនុញ្ញាតឱ្យអាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរអ្នកសម្ភាស ដើម្បីអាចតាមដានជៀបពីពេលវេលាមួយទៅពេលវេលាមួយ។ ការតាក់តែងនៅក្នុងពេល និងក្រោយពេលកម្មវិធី គឺផ្អែកលើការសន្មតស្តីពីការអនុវត្តរយៈពេលពីរឆ្នាំ។ ប្រសិនបើយុទ្ធសាស្ត្រ C4D ត្រូវបានអនុវត្តក្នុងអំឡុងរយៈពេលយូរជាងនេះ ការតាក់តែងទាំងនោះ អាចត្រូវបានកែសម្រួលដោយការសិក្សាចុងគ្រានាពេលបច្ចុប្បន្ន ដើរតួនាទីជាការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលគម្រោង និងត្រូវមានការវាយតម្លៃចុងគ្រាបន្ថែមមួយទៀត ត្រូវបានគ្រោងធ្វើឡើងនៅចុងពេលយុទ្ធសាស្ត្រ។

គំនិតចុងក្រោយ

ក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E នេះ ត្រូវបានស្ថាបនាឡើងផ្អែកលើគោលដៅ និងគោលបំណងការប្រាស្រ័យទាក់ទងដូចមានចែងក្នុងក្របខ័ណ្ឌការងារទស្សនាទាន និងឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រ C4D។ ក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E នេះ ផ្តល់ផែនទីបង្ហាញផ្លូវលម្អិត ដើម្បីពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃលើសកម្មភាព C4D។

សូម្បីតែនៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនេះ ជាការសំខាន់ខ្លាំងណាស់ដែលត្រូវពិចារណាដោយប្រុងប្រយ័ត្នថាតើកិច្ចខិតខំក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យសម្រាប់ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ អាចត្រូវបានធ្វើឡើងប្រកបដោយសីលធម៌ដោយរបៀបណា។[17] ចំណុចនេះ មានសារៈសំខាន់ជាពិសេសនៅក្នុងបរិបទនៃការស្រាវជ្រាវ ដែលមានការចូលរួមពីកុមារ ហើយបើយោងទៅលើលក្ខណសម្បត្តិងាយរសើបនៃប្រធានបទនៃអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃគោលការណ៍គ្របដណ្តប់ដែលមានក្នុងគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវប្រកបដោយសីលធម៌ និងការពិចារណាពិសេសមួយចំនួនទៀត នៅពេលធ្វើការជូនកុមារ គឺមាននៅក្នុងឯកសារភ្ជាប់ទី ៦។

ដោយហេតុថា ក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E ត្រូវបានបង្កើតឱ្យមានឡើងហើយ គួរចាត់ឱ្យមានពេលវេលាមួយចំនួនដើម្បីគិតអំពីការផ្សព្វផ្សាយគំហើញទទួលបានពីការស្រាវជ្រាវ ដោយហេតុថា ទិដ្ឋភាពនេះច្រើនត្រូវបានគេមើលរំលង ឬត្រូវបានធ្វើឡើងយ៉ាងអន់ខ្សោយ (Glasgow et al., ២០១២)។ គួរបង្កើតឱកាសដើម្បីចែករំលែកលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវជាមួយសមាជិកសហគមន៍ ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដៃគូ សមភាគីរដ្ឋាភិបាល COs ដទៃទៀតរបស់យូនីសេហ្វ និងអ្នកស្រាវជ្រាវ។ តាមរយៈការស្វែងយល់អំពីវិធីសាស្ត្រប្រកបដោយនវានុវត្តន៍ក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគំហើញការសិក្សាស្រាវជ្រាវដែល

[17] សូមមើល "នីតិវិធីរបស់អង្គការយូនីសេហ្វស្តីពីបទដ្ឋានសីលធម៌នៅក្នុងការស្រាវជ្រាវ វាយតម្លៃ ការប្រមូលទិន្នន័យ និងការវិភាគ"។

មិនមែនមានត្រឹមតែក្នុងរបាយការណ៍ និងការធ្វើបទបង្ហាញ Power Point នោះ ហើយកិច្ចខិតខំប្រកបដោយមហិច្ចតា និងមានទ្រង់ទ្រាយធំនេះ អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីជំរុញទឹកចិត្ត ធ្វើផែនការ អនុវត្ត និងវាយតម្លៃកលើកិច្ចខិតខំប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះ នៅក្នុងបរិបទប្រទេសកម្ពុជា និងក្នុងបរិបទដទៃទៀត។

ឯកសារពិគ្រោះ

Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social cognitive theory. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall.

Baumrind, D. (1971) Current patterns of parental authority. Developmental Psychology Monographs, 4, 1-103.

Centers of Disease Control and Prevention (CDC) (n.d). Child Development. Positive Parenting Tips. Available at: https://www.cdc.gov/ncbddd/childdevelopment/positiveparenting/

Darling, N., & Steinberg, L. (1993) Parenting style as context: an integrative model. Psychological Bulletin, 113, 487-496

Department of Health, Education, and Welfare [DHEW]. (1979). The Belmont report: Ethical principles and guidelines for the protection of human subjects of research. Washington, DC: OPRR Reports.

FHI 360. (2009). Research Ethics Training Curriculum (2nd edition).

Glasgow, R. E., Vinson, C., Chambers, D., Khoury, M., J., Kaplan, R. M., & Hunter, C. (2012). National Institutes of Health approaches to dissemination and implementation science: Current and future directions. *American Journal of Public Health, 102*(7), 1274-1281.

Graham, A., Powell, M., Taylor, N., Anderson, D., & Fitzgerald, R. (2013). *Ethical research involving children*. Florence: UNICEF Office of Research – Innocenti.

Glanz, K., Rimer, B. K., Viswanath, K. (2008). Health Behavior and Health Education: Theory, Research, and Practice (4th ed). San Francisco: Jossey-Bass

Hamby, S., Stith, S. M., Grych, J., & Banyard, V. L. (2013). Life Paths Research Measurement Packet. Sewanee, TN: Life Paths Research Program. Doi: 10.13140/RG.2.1.3318.2884

Issel, L. M. (2013). Health Program Planning and Evaluation: A Practical, Systematic Approach for Community Health. (3rd ed.). Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning.

Krippendorf, K. (2004). *Content Analysis: An introduction to its methodology*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Pecnic, N. (2007). Towards a vision of parenting in the best interests of the child. In: M. Daly (ed), *Parenting in contemporary Europe: A positive approach*. Strasbourg: Council of Europe.

Robinson, C., Mandleco, B., Olsen Roper. S., and Hart, C. (1995). Authoritative, authoritarian, and permissive parenting practices: Development of a new measure. Psychological Reports, 77(3), 819-830.

Roche, C. (1999). *Impact Assessment for Development Agencies Learning to Value Change*. Oxfam Development Guidelines. Oxfam Great Britain.

Saunders, R.P., Evans, M.H., & Joshi, P. (2005). Developing a process-evaluation plan for assessment health promotion program implementation: a how-to guide. Health Promotion Practice, 6(2), 134-147.

Trotter, R.T., Needle, R.H., Goosby, E., Bates, C., & Singer, M. (2001). A methodological model for rapid assessment, response, and evaluation: The RARE program in public health. *Field Methods*, *13*(2), 137-159.

Tutty, L. (1995). The revised Children's Knowledge of Abuse Questionnaire: Development of a measure of children's understanding of sexual abuse prevention concepts. *Social Work Research*, *19*(2), 112-120.

United States Department of Health and Human Services. (1989). *Making Health Communication Programs Work*. Retrieved from http://www.cancer.gov/publications/health-communication/pink-book.pdf

Weiss, C. (1998). Evaluation Methods for Studying Programs and Policies. Prentice Hall

ឯកសារភ្ជាប់ទី ១៖ ធាតុផ្សំសំខាន់ៗផ្នែកទស្សនាទាន និងប្រតិបត្តិការ

ដើម្បីជានាឱ្យមានការវាស់វែងជាប្រព័ន្ធ ជាការចាំបាច់ណាស់ដែលត្រូវបង្កើតឱ្យមាននិយមន័យទស្សនាទាន និងនិយមន័យប្រតិបត្តិការសម្រាប់សមាសធាតុសំខាន់ៗនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E។ ការបង្កើតជាទស្សនាទាន គឺជាដំណើរការមួយនៃការបញ្ជាក់ថា តើសព្ទ ឬធាតុជាក់លាក់នីមួយៗមានន័យយ៉ាងណា ចំណែកឯការដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការ ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការបង្កើតឱ្យមាននីតិវិធីជាក់លាក់ ដែលធាតុផ្សំណាមួយត្រូវបានវាស់វែង។ ទាំងនេះ គឺជាជំហានដ៏ចាំបាច់ដែលត្រូវយកមកគិតនៅពេលគោលបំណងត្រូវបានបង្វែរទៅជាសូចនាករ ប៉ុន្តែរឹតតែចាំបាច់ថែមទៀតនៅពេលកំណត់រកវង្វាស់សម្រាប់សូចនាករនីមួយៗ។ វាក្យខ័ណ្ឌខាងក្រោមផ្តល់ការពិពណ៌នាឱ្យឃើញថាតើធាតុផ្សំសំខាន់ៗសម្រាប់ក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E នេះ ត្រូវបានបង្កើតជាទស្សនាទាន និង/ឬដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការដោយរបៀបណាខ្លះ។

ការប៉ះស្ទាបល្អ និងការប៉ះស្ទាបអាក្រក់

ចំណេះរបស់ដឹងកុមារអំពីកម្រងសំណួរស្តីពីការរំលោភបំពានបង្កើតឡើងដោយ Tutty (១៩៩៥) វាយតម្លៃលើការរៀនសូត្ររបស់កុមារក្នុងថ្នាក់បឋមសិក្សាស្តីពីទស្សនាទានសំខាន់ៗដែលត្រូវបានបង្រៀននៅក្នុងកម្មវិធីបង្ការការរំលោភបំពានផ្លូវភេទភាគច្រើន។ កម្រងសំណួរនេះ ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសលើប្រធានបទទូទៅ រួមមានដូចជា ភាពជាម្ចាស់នៃរាងកាយរបស់ខ្លួន ការប៉ះស្ទាបល្អ និងការប៉ះស្ទាបអាក្រក់ ផ្នែកឯកជន ការមិនមានការសម្ងាត់ នរណាជាមនុស្សប្លែកមុខ ល្បិចបោកប្រាស់ ការអនុញ្ញាតក្នុងការនិយាយប្រាប់អ្នកដទៃ ការរំលោភបំពានដោយមនុស្សស្គាល់គ្នា នោះពុំមែនជាកំហុសរបស់អ្នកទេ និងក្មេងប្រុសប្រឈមហានិភ័យនៃការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ។ សំណួរនៅលើកម្រិតវាស់វែងនេះ ត្រូវបានបង្ហាញជូនក្នុងតារាងទី ១០៖

តារាងទី ១០៖ ចំណេះដឹងរបស់កុមារអំពីចំណុចដែលមាននៅក្នុងកម្រងសំណួរស្តីពីការរំលោភបំពាន
មិនជាការអ្វីទេក្នុងការនិយាយនិយាយថា "ទេ" និងដើរចេញនៅពេលនរណាម្នាក់ប៉ះពាល់អ្នកនៅក្នុងរបៀបដែលអ្នកមិនចូលចិត្ត
ប្រសិនបើមនុស្សធំណាម្នាក់ប្រាប់អ្នកឱ្យធ្វើអ្វីម្យ៉ាង អ្នកចាំបាច់ត្រូវតែធ្វើតាមគេប្រាប់ជានិច្ច។
ប្រសិនបើមិត្តអ្នកនិយាយថា គេនឹងឈប់ធ្វើជាមិត្តភក្តិរបស់អ្នកទៀត ប្រសិនបើអ្នកមិនឱ្យស្ករគ្រាប់មួយគ្រាប់ចុងក្រោយរបស់អ្នកទៅឱ្យគេ នោះអ្នកគួរតែឱ្យស្ករគ្រាប់នោះទៅគេ។
ប្រសិនបើនរណាម្នាក់ដើរចូលមកចំពេលអ្នកកំពុងងូតទឹក ហើយធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍មិនស្រួលក្នុងចិត្ត នោះអ្នកគួរតែកុំនិយាយអ្វីចេញមក។
ការប៉ះស្ទាបមួយចំនួន ចាប់ផ្តើមដំបូងជាការប៉ះស្ទាបល្អ រួចហើយប្រែក្លាយជាការប៉ះស្ទាបបង្កភាពភាន់ច្រឡំ។

អ្នកអាចជឿលើអារម្មណ៍របស់ខ្លួនឯងក្នុងការវិនិច្ឆ័យថាតើការប៉ះស្ទាបមួយជាការប៉ះស្ទាបល្អ ឬជាការប៉ះស្ទាបអាក្រក់។
សូម្បីតែការឱប និងការចាក់ក្រឡេក អាចប្រែក្លាយជាការប៉ះស្ទាបអាក្រក់បាន ប្រសិនបើការធ្វើបែបនេះបន្តរយៈពេលវែងពេក។
ប្រសិនបើអ្នកមិនចូលចិត្តរបៀបដែលមនុស្សណាម្នាក់ប៉ះស្ទាបអ្នក អ្នកអាចនិយាយថា "ទេ" ចំពោះគេបាន។
អ្នកត្រូវតែអនុញ្ញាតឱ្យមនុស្សធំប៉ះអ្នក មិនថាអ្នកចូលចិត្ត ឬមិនចូលចិត្តក្តី។
សូម្បីតែមនុស្សណាម្នាក់ដែលអ្នកចូលចិត្ត ក៏អាចប៉ះស្ទាបអ្នកនៅក្នុងលក្ខណៈមួយដែលធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍អាក្រក់បានដែរ។
ពេលខ្លះមិនជាការអ្វីទេក្នុងការនិយាយថា "ទេ" ចំពោះមនុស្សធំ។
ប្រសិនបើអ្នកថែទាំរបស់អ្នក ប្រាប់អ្នកឱ្យដោះសម្លៀកបំពាក់ចេញទាំងអស់ នៅពេលពុំទាន់ដល់ពេលត្រូវដោះសម្លៀកបំពាក់សម្រាប់ចូលគេង អ្នកចាំបាច់ត្រូវតែធ្វើតាមគាត់និយាយ។
ជានិច្ចជាកាល អ្នកត្រូវរក្សាការសម្ងាត់ជានិច្ច។
មនុស្សប្លែកមុខ គឺមើលទៅដូចមនុស្សប្រក្រតីដែរ។
ជានិច្ចជាកាលអ្នកអាចតែងសម្គាល់ថា នរណាជាមនុស្សប្លែកមុខបាន ព្រោះអ្នកទាំងនោះមើលទៅជាមនុស្សចិត្តអាក្រក់។
ប្រសិនបើនរណាម្នាក់ប៉ះស្ទាបអ្នកក្នុងលក្ខណៈដែលអ្នកពុំចូលចិត្ត អ្នកពុំគួរប្រាប់នរណាម្នាក់ឡើយ។
ប្រសិនបើក្មេងចិត្តអាក្រក់ណាម្នាក់នៅសាលារៀនបញ្ជាអ្នកឱ្យធ្វើអ្វីម្យ៉ាង ជាការល្អគួរធ្វើតាមគេប្រាប់។
ប្រសិនបើនរណាម្នាក់ប៉ះស្ទាបអ្នកក្នុងលក្ខណៈដែលអ្នកពុំចូលចិត្ត នោះជាកំហុសរបស់អ្នក។
ក្មេងប្រុសពុំចាំបាច់ត្រូវព្រួយបារម្ភខ្លាចនរណាម្នាក់ប៉ះស្ទាបផ្នែកឯកជននៃរាងកាយរបស់ខ្លួនឡើយ។
សូម្បីតែមនុស្សក្នុងគ្រួសាររបស់អ្នក ក៏ប្រហែលជាចង់ប៉ះស្ទាបផ្នែកឯកជននៃរាងកាយរបស់អ្នក នៅក្នុងលក្ខណៈដែលធ្វើឱ្យមានភាពភាន់ច្រឡំដែរ។
មនុស្សប្លែកមុខ គឺជានរណាម្នាក់ដែលអ្នកមិនស្គាល់ បើទោះបីជាគេនិយាយថា គេស្គាល់អ្នកក្តី។
ពេលខ្លះមនុស្សណាម្នាក់ក្នុងគ្រួសាររបស់អ្នក អាចប៉ះពាល់អ្នកក្នុងលក្ខណៈមួយដែលអ្នកមិនចូលចិត្ត។
ប្រសិនបើនរណាម្នាក់ប៉ះស្ទាបអ្នកក្នុងលក្ខណៈដែលធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍មិនល្អ អ្នកគួរបន្តនិយាយរឿងនេះ ហូតទាល់តែមាននរណាម្នាក់ជឿអ្នក។
ប្រសិនបើមិត្តភក្តិរបស់ឪពុកអ្នក សុំឱ្យអ្នកជួយគាត់រកឆ្មាដែលបាត់ មិនជាការអ្វីទេក្នុងការទៅជាមួយគាត់ដើម្បីជួយរកឆ្មានោះ។

យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងកំហឹង និងមាត្រដ្ឋានការគ្រប់គ្រងកំហឹង

សមាគមចិត្តវិទ្យាអាមេរិក (American Psychological Association)[18] បានកំណត់ថាមានយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៨ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងកំហឹងនៅក្នុងលក្ខណៈអហិង្សា និងមានសុខភាពល្អ។

១. **ការបន្ធូរអារម្មណ៍** ដកដង្ហើមវែងៗ គិតអំពីរូបភាពធ្វើឱ្យអារម្មណ៍ធូរស្រាល និយាយពាក្យ ឬប្រយោគធ្វើឱ្យចិត្តស្ងប់ស្ងៀមឡើងវិញច្រើនដងយឺតៗ ការហាត់ប្រាណដែលមិនបញ្ចេញកម្លាំងខ្លាំង
២. **ការរៀបចំនាសម្ព័ន្ធចំណេះដឹងឡើងវិញ** យកគំនិតប្រកបដោយហេតុផលមកជំនួសឱ្យគំនិតខឹងសម្បារ ចៀសវាងនិយាយពាក្យដូចជា មិនអាច ឬជារៀងរហូត រំឭកខ្លួនឯងថា កំហឹងពុំដោះស្រាយស្ថានភាពនោះឡើយ ត្រូវប្រើប្រាស់គំនិតសមហេតុផល
៣. **ការដោះស្រាយបញ្ហា** ធ្វើផែនការ និងពិនិត្យលើវឌ្ឍនភាពរបស់អ្នកនៅពេលអ្នកជួបជាមួយស្ថានភាពណាមួយ
៤. **ការប្រាស្រ័យទាក់ទងឱ្យបានកាន់តែប្រសើរ** បន្ថយល្បឿនមកវិញ រួចគិតពិចារណាលើការឆ្លើយតបរបស់អ្នកស្តាប់សម្តីអ្នកដទៃ ចំណាយពេលវេលានៅម្នាក់ឯងមុនពេលមានប្រតិកម្មតប ឬឆ្លើយតបទៅវិញ
៥. **ប្រើប្រាស់អារម្មណ៍កំប្លែង**
៦. **ផ្លាស់ប្តូរបរិស្ថានរបស់អ្នក** សម្រាកមួយរយៈ រៀបចំឱ្យមានពេលវេលាផ្ទាល់ខ្លួនមួយចំនួន
៧. **ស្វែងរកជម្រើសជំនួស**ឱ្យស្ថានភាពដែលជានិច្ចកាលតែងធ្វើឱ្យអ្នកខឹង
៨. **ចៀសវាង**ស្ថានភាព មនុស្ស វត្ថុដែលញុំាងឱ្យអ្នកខឹង

រង្វាស់ការគ្រប់គ្រងកំហឹង៖ ឯកសារបង្ហាញនិន្នាការកំហឹងសង្ខេប (Hamby et al., ២០១៣) គឺជារង្វាស់រយៈពេល ៥ នាទី ដែលមានចម្លើយរៀងលំដាប់ ចាប់ពីពិតបំផុតអំពីខ្ញុំ ពិតខ្លះៗបំផុតអំពីខ្ញុំ ពិតតិចតួចអំពីខ្ញុំ និងមិនពិតអំពីខ្ញុំ។ អ្នកចូលរួមត្រូវបានស្នើសុំឱ្យឆ្លើយតបចំពោះប្រយោគចំនួនប្រាំក្នុងតារាងទី ១១។

តារាងទី ១១៖ ចំណុចសង្ខេបនៅក្នុងរង្វាស់ការគ្រប់គ្រងនិន្នាការកំហឹង
ខ្ញុំអាចធ្វើឱ្យអារម្មណ៍ខ្លួនឯងស្ងប់ចុះមកវិញបាន នៅពេលខ្ញុំអាក់អន់ចិត្ត

[18] សូមមើល http://www.apa.org/topics/anger/control.aspx អំពីបញ្ជីរាយឈ្មោះបច្ចេកទេសការគ្រប់គ្រងកំហឹង។

ខ្ញុំមានសតិដឹងអារម្មណ៍ខ្លួនឯងពេលខ្ញុំចាប់ផ្ដើមខឹង
តាមធម្មតាខ្ញុំអាចដឹងបាននៅពេលខ្ញុំហៀបនឹងផ្ទុះកំហឹង
មុនពេលខ្ញុំបណ្ដោយឱ្យខ្លួនឯងមានកំហឹងខ្លាំង ខ្ញុំគិតអំពីថាតើនឹងមានអ្វីកើតឡើងប្រសិនបើខ្ញុំផ្ទុះកំហឹង
ពេលខ្ញុំដឹងថាខ្លួនឯងកំពុងខឹងខ្លាំង ខ្ញុំព្យាយាមប្រាប់ខ្លួនឯងឱ្យស្ងប់អារម្មណ៍មកវិញ

រង្វាស់ការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន

រង្វាស់ការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនដែលពាក់ព័ន្ធទាំងបី មានចំណុចត្រួតស៊ីគ្នាមួយចំនួន ប៉ុន្តែ ក៏ត្រូវបានតាក់តែងឡើង ដើម្បីពិនិត្យលើទិដ្ឋភាពជាក់លាក់នៅក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន[19]៖

១. **វិស័យការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព៖** សំដៅលើវិស័យទូលំទូលាយនៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនដែលអាចដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការក្នុងន័យនៃការចិញ្ចឹមថែទាំ រចនាសម្ព័ន្ធ ការទទួលស្គាល់ និងការផ្ដល់ភាពរឹងមាំ។

២. **ការអនុវត្តការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន៖** សំដៅលើអាកប្បកិរិយាជាក់លាក់ ដោយក្នុងនោះ រួមមានដូចជា ១) ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន ២)ការបង្កើតឱ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធ និងច្បាប់ ៣) ការផ្ដល់ការណែនាំតម្រង់ទិស និង ៤) ការប្រើប្រាស់វិន័យ និងវិបាក។

៣. **បែបបទនៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន៖** សំដៅអាកប្បកិរិយាក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាបុគ្គល ដែលអនុញ្ញាតឱ្យចាត់ប្រភេទការចិញ្ចឹមបីបាច់ទៅជាប្រភេទផ្សេងៗ

ការអនុវត្តការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន

ការអនុវត្តការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន អាចចាត់ទៅជាបួនប្រភេទ៖ ១) ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន ២) ការបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធ និងច្បាប់ ៣) ការផ្ដល់ការណែនាំតម្រង់ទិស និង ៤)ការប្រើប្រាស់វិន័យ និងវិបាក។ អាកប្បកិរិយាជាក់លាក់ដែលឆ្លើយតបចំពោះចំណាត់ប្រភេទនីមួយៗក្នុងចំណោមចំណាត់ប្រភេទទាំងនេះ គឺមានបង្ហាញជូនក្នុងតារាងខាងក្រោម (*សូមមើលតារាងទី ១២*)។ តាមរយៈការធ្វើតេស្តមុនការអនុវត្ត ការជ្រើសរើសអាកប្បកិរិយាអាចត្រូវបានបង្វែរទៅជាប្រយោគរង្វាស់កម្រិត Likert (ការឆ្លើយតប គឺមានកម្រិតចាប់ពី មានសារៈសំខាន់ខ្លាំង រហូតដល់មិនមានសា

[19] ផ្អែកលើការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ និងការអនុវត្តផែនការសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រ C4D ប្រហែលជាមានលទ្ធភាពអាចច្របាច់ជំនាញការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមានជាមួយការអនុវត្តការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមានទៅក្នុងរង្វាស់ពហុទិដ្ឋភាពទូទៅមួយបាន

ៈសំខាន់ទាល់តែសោះ) ដែលអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីពិនិត្យលើសមាមាត្រនៃអ្នកផ្តល់ចម្លើយ ដែលចាត់ទុកអាកប្បកិរិយាទាំងអស់នេះថា មានសារៈសំខាន់ចំពោះការអនុវត្តការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន។

តារាងទី ១២ ៖ ការអនុវត្តការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន	ការបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធ និងច្បាប់
១. លើកសរសើរកូន ពេលកូនធ្វើអ្វីម្យ៉ាងត្រឹមត្រូវ។ **២. ផ្តល់ការយកចិត្តទុកដាក់ជាវិជ្ជមានចំពោះកូន នៅពេលកូននិយាយជាមួយអ្នក ឬព្យាយាមប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយអ្នក។** ក. ការយកចិត្តទុកដាក់បែបវិជ្ជមាន រួមមានចំណុចមួយចំនួនដូចជា ការលើកសរសើរ ការឱប ការថើប ការអង្អែលខ្នង និងការទះដៃហាយហ្វាយ ខ. ការយកចិត្តទុកដាក់បែបអវិជ្ជមានរួមមាន ដូចជា ការស្តីបន្ទោស ការកែតម្រូវ និងការស្រែកសង្កត់ដាក់។ គ. ការពិពណ៌នា រួមមានដូចជា ការពិពណ៌នាអំពីអ្វីដែលកូនបាននិយាយដោយពិស្តារ។ ឃ. ការឆ្លុះបញ្ចាំង រួមមានដូចជា ការហៅឈ្មោះសកម្មភាព និងការសង្ខេបឡើងវិញអំពីអ្វីដែលអ្នកគិតថា កូនមានអារម្មណ៍យ៉ាងណា។ **៣. ទុកពេលវេលាខ្លះជារៀងរាល់ថ្ងៃ ដើម្បីនិយាយជាមួយកូន។**	**១. ត្រូវមានភាពស៊ីសង្វាក់ ដូចជា ធ្វើអ្វីៗដដែលៗជារៀងរាល់ថ្ងៃ** ក. កំណត់រកសកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃសំខាន់ៗ និងសម្រេចចិត្តអំពីលំដាប់លំដោយដែលសកម្មភាពទាំងនោះគួរកើតមាន ខ. កំណត់រកពេលវេលាសំខាន់ៗនៃថ្ងៃនៅពេលសកម្មភាពគួរកើតមាន និងបង្កើតឱ្យក្លាយទៅជាទម្លាប់ជាប្រចាំ គ. កំណត់ច្បាប់ រួមទាំងប្រយោគជាក់លាក់ច្បាស់លាស់អំពីអាកប្បកិរិយាដែលអ្នករំពឹងចង់បានពីកូនរបស់អ្នក ឃ. ជជែកគ្នាថាតើច្បាប់ណាខ្លះអាចជួយដល់គ្រួសារ និងព្រមព្រៀងថា គួរកំណត់ឱ្យមានច្បាប់ណាខ្លះ។ **២. លក្ខណៈអាចព្យាករណ៍ទុកបាន គឺរួមទាំងចំណុចដែលកុមារគួរដឹងអំពីអ្វីដែលនឹងកើតមានឡើង** ក. យកច្បាប់នោះបិទនៅក្នុងផ្ទះ ដើម្បីឱ្យទាំងអស់គ្នាអាចដឹងអំពីច្បាប់ទាំងនោះ ខ. រំលឹកកុមារអំពីសកម្មភាពជាប្រចាំ និងច្បាប់

៤. ទុកពេលវេលាខ្លះជារៀងរាល់ថ្ងៃ ដើម្បីលេង ជាមួយកូន។

ក. អាន

ខ. ច្រៀង

គ. ការលេងដែលជំរុញការនឹកស្រមៃគិត (សិល្បៈ ការផ្គុំដុំឈើ)

ឃ. ការលេងដោយមិនមានរចនាសម្ព័ន្ធ

គ. មានកិច្ចសន្ទនាជាមួយមនុស្សធំដទៃទៀតដែលមើលថែកូនរបស់ខ្លួនអំពីច្បាប់ ដើម្បីឱ្យទាំងអស់គ្នាដឹងថា អ្វីខ្លះដែលត្រូវបានអនុញ្ញាត និងអ្វីខ្លះដែលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាត

ឃ. ប្រាប់អ្នកមើលថែទាំងអស់ ឱ្យមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាក្នុងការពិនិត្យតាមដាន និងជំរុញការអនុវត្តច្បាប់

៣. អនុវត្តតាមច្បាប់ ក្នុងនោះ រួមទាំងការជំរុញការអនុវត្តចំពោះវិបាកដែលកើតមាន និងអនុវត្តចេញមកនូវអ្វីដែលអ្នកនិយាយថា អ្នកនឹងធ្វើជាកិច្ចឆ្លើយតបចំពោះអាកប្បកិរិយារបស់កូន។ ជារឿយៗ ការធ្វើបែបនេះ គេហៅថា "និយាយអ្វីដែលអ្នកចង់និយាយ និងធ្វើអ្វីដែលអ្នកបាននិយាយ។"

ផ្តល់ការណែនាំតម្រង់ទិស	ប្រើប្រាស់វិន័យ និងវិបាក

១. ត្រូវជានាយ៉ាងណាឱ្យកូនអ្នកផ្តោតការចាប់អារម្មណ៍លើការនិយាយរបស់អ្នក នៅពេលកំពុងផ្តល់ការណែនាំតម្រង់ទិស។

២. ត្រូវមានភាពច្បាស់លាស់អំពីអាកប្បកិរិយាអ្វីខ្លះដែលអ្នកចង់ឱ្យកូនធ្វើ និងពេលណាដែលកូនត្រូវធ្វើ។

ក. ត្រូវមានភាពជាក់ច្បាស់អំពីអាកប្បកិរិយាដែលអ្នកចង់ឃើញ

ខ. និយាយចេញជាប្រយោគអំពីអ្វីដែលអ្នកចង់បាន

វិបាកអាចមានទាំងវិបាកបែបវិជ្ជមាន និងបែបអវិជ្ជមាន

១. ផ្តល់វិបាកបែបវិជ្ជមាន រួមមានទាំងការបង្ហាញកូនអ្នកនូវអ្វីដែលគេបានធ្វើអ្វីដែលអ្នកចូលចិត្ត។

ក. រង្វាន់ផ្នែកសង្គម រួមមានដូចជា ការសរសើរ និងការយកចិត្តទុកដាក់

ខ. រង្វាន់ផ្នែកសម្ភារៈ រួមមានដូចជាប្រព័ន្ធការផ្តល់រង្វាន់

២. ផ្តល់វិបាកបែបអវិជ្ជមាន រួមមានដូចជា អនុញ្ញាតឱ្យកូនអ្នកបានដឹងថាអ្នកពុំចូលចិត្តអ្វីដែលគេបានធ្វើ

ក. ការមិនអើពើ

ខ. ការរំខាន

គ. ការពន្យារ ឬការដកបុព្វសិទ្ធិ

គ. ត្រូវផ្ដល់ការណែនាំតម្រង់ទិសតែមួយចំណុចក្នុងមួយលើក

ឃ. ការដាក់ពិន័យដោយឱ្យអង្គុយពិចារណាកំហុស

ឃ. ប្រើប្រាស់សំឡេងស្មើ

ង. ប្រើប្រាស់សំឡេងអព្យាក្រឹត្យ

ច. ត្រូវមានភាពគួរសម និងមានការគោរព

ឆ. ប្រើប្រាស់កាយវិការ

ជ. ត្រូវជ្រើសរើសពាក្យពេចន៍ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន

ឈ. ផ្ដល់ជម្រើសដល់កុមារគ្រប់ពេលដែលអាចធ្វើបាន

ញ. ផ្ដល់ការពន្យល់ដែលមានកំណត់ពេលវេលាដោយប្រុងប្រយ័ត្ន

៣. ប្រាប់កូនអ្នកឱ្យថាឡើងវិញនូវការណែនាំតម្រង់ទិសដែលអ្នកបាននិយាយ ឱ្យអ្នកស្ដាប់វិញ ដើម្បីប្រាកដថា គេបានយល់ច្បាស់។

៤. បន្ថែមវិបាកដែលអាចកើតមាននៅពេលគេគោរពតាមការណែនាំតម្រង់ទិស។

វិស័យការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

យុទ្ធសាស្ត្រ និងក្របខ័ណ្ឌការងារ M&E ចាត់ទុកការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនថាជាការទទួលខុសត្រូវចម្បងរបស់ឪពុកម្ដាយ និងអ្នកថែទាំ ប៉ុន្តែក៏ទទួលស្គាល់ផងដែរថា បងប្អូនសាច់ញាតិ អ្នកជិតខាង និងសមាជិកសហគមន៍ សុទ្ធតែមានតួនាទីក្នុងការជួយកុមារឱ្យសម្រេចបានសក្ដានុពលពេញលេញរបស់ខ្លួន។ ការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពត្រូវបានកំណត់ជាទស្សនាទានថាមានបួនវិស័យៈ ការចិញ្ចឹមថែទាំ រចនាសម្ព័ន្ធ ការទទួលស្គាល់ និងការផ្ដល់ភាពអង់អាច (Pecnic, ២០០៧)។ វិស័យទាំងបួននេះ បន្ស៊ីជាមួយគោលការណ៍ដែលមាននៅក្នុង *អនុសញ្ញាស្ដីពីសិទ្ធិកុមារ*របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងផ្ដល់មូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ឪពុកម្ដាយ (និង បុគ្គលដទៃទៀត) ឱ្យធ្វើសកម្មភាពនៅក្នុងឧត្តម

ប្រយោជន៍របស់កុមារ។ និយមន័យ និងការអនុវត្តជាក់លាក់ដែលស្ថិតនៅក្រោមវិស័យនីមួយៗ គឺមានផ្តល់ជូនក្នុងរូបភាព ទី ៧ ខាងក្រោម។

ការចិញ្ចឹមថែទាំ

- ឆ្លើយតបជាមួយសេចក្តីត្រូវការរបស់កុមារសម្រាប់ការរីកលូតលាស់ផ្នែកផ្លូវចិត្ត ភាពកក់ក្តៅ ការទទួលយក ភាពរំញោច ភាពឆ្លើយតប ការចូលរួមជាវិជ្ជមាន និងការគាំទ្រ
- លើកកម្ពស់អន្តរទំនាក់ទំនងជាវិជ្ជមានរវាងឪពុកម្តាយជាមួយកូន
- ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមថែទាំកូនតាមរយៈការបង្ហាញអារម្មណ៍នៃក្តីស្រឡាញ់ និងក្តីរីករាយ ការនិយាយជាមួយកូន និងការផ្គត់ផ្គង់សេចក្តីត្រូវការជាមូលដ្ឋានដទៃទៀត

រចនាសម្ព័ន្ធ

- កំណត់ព្រំដែន និងការណែនាំដល់អាកប្បកិរិយារបស់កុមារ តាមរយៈការធ្វើជាគំរូអាកប្បកិរិយាជាវិជ្ជមាន
- ឪពុកម្តាយផ្តល់បទដ្ឋាន និងព្រំដែនច្បាស់លាស់ដល់កុមារ ក៏ដូចជាទម្លាប់ជាប្រចាំនៅក្នុងគ្រួសារ និងនៅក្នុងផ្ទះ
- ឪពុកម្តាយយកគំនិត និងប្រតិកម្មរបស់កូនមកពិចារណា និងប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រអប់រំកូនជាវិជ្ជមាន

ការទទួលស្គាល់

- ឱ្យតម្លៃ និងគោរពបទពិសោធន៍ និងទស្សនៈយល់ឃើញរបស់កុមារ
- ឪពុកម្តាយស្តាប់ និងព្យាយាមយល់ទស្សនៈយល់ឃើញរបស់កុមារ ដើម្បីជំរុញការយោគយល់ និងការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក
- ឪពុកម្តាយអនុញ្ញាតឱ្យកូនដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងជីវិតគ្រួសារ និងការសម្រេចចិត្ត

ការផ្តល់ភាពអង់អាច

- បណ្តុះទស្សនៈយល់ឃើញអំពីការគ្រប់គ្រងជាបុគ្គល ព្រមទាំងសមត្ថភាពដើម្បីជះឥទ្ធិពលលើអាកប្បកិរិយារបស់អ្នកដទៃ
- ឪពុកម្តាយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការពង្រឹងចំណុចខ្លាំងដែលមានស្រាប់នៅក្នុងខ្លួនកុមារ
- ឪពុកម្តាយគោរពសមត្ថភាពដែលមានការវិវត្តជានិច្ចរបស់កុមារ និងមានការទទួលស្គាល់ថា កុមារភាព និងភាពជាឪពុកម្តាយ គឺជាដំណើរការដែលមានលក្ខណៈបត់បែន

រូបភាពទី ៧៖ វិស័យទាំងបួននៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

បែបបទការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន

កាលពីដំបូង Baumrind (១៩៧១) បានកំណត់ជាទស្សនាទាននូវឪពុកម្តាយចំនួន ៨ ប្រភេទ ផ្អែកលើឥរិយាបថរបស់ឪពុកម្តាយ និងគុណតម្លៃស្តីពីការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន ជំនឿរបស់ឪពុកម្តាយអំពីធម្មជាតិរបស់កូនខ្លួន ព្រមទាំងការអនុវត្តការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាក់លាក់ដែលពួកគេប្រើប្រាស់ ដើម្បីស្ថាបនាទំនាក់ទំនងកូនរបស់ខ្លួន។ ក្រោយមកទៀត បែបបទនៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនត្រូវបានសិក្សាជាទូទៅថា ស្ថិតក្នុងចំណាត់ប្រភេទបីធំៗ គឺ៖ ការផ្តល់សិទ្ធិ ផ្តាច់ការ បើកដៃ។ ទិន្នន័យស្តីពីបែបបទនៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន ត្រូវបានប្រមូលដោយឪពុកម្តាយដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលតាមរយៈការសួរសំណួរទៅមនុស្សវ័យជំទង់អំពីឪពុកម្តាយរបស់ពួកគេ។ បន្ថែមលើនេះ សំណួរអាចត្រូវបានសាកសួរទៅឪពុក ឬម្តាយស្តីពីដៃគូម្ខាងទៀត។ ឧបករណ៍នេះ គឺផ្អែកលើកម្រងសំណួរ ដែលចម្លើយតបរបស់អ្នកឆ្លើយតបផ្អែកលើពិន្ទុចំនួន ៥ កម្រិត ចាប់ពីមិនធ្លាប់ទាល់តែសោះ រហូតដល់ជានិច្ចកាល។ កម្រិតរង្វាស់ដែលត្រូវបានផ្ទៀងផ្ទាត់កាលពីដំបូងគឺរួមមាន ១៣៣ ចំណុច (Block, ១៩៦៥) ប៉ុន្តែ ពេលក្រោយមក កម្រិតវាស់វែងនេះ ត្រូវបានផ្ទៀងផ្ទាត់សុពលភាពសម្រាប់ប្រើប្រាស់លើ ៦៣ ចំណុច (Darling, N., & Steinberg, L., ១៩៩៣); Robinson, Mandleco, Olsen Roper

& Hart, ១៩៩៥) បញ្ជីដែលត្រូវបានកែសម្រួលឡើងវិញស្ដីពីចំណុចទាំងអស់នៅក្នុងរង្វាស់នេះ ត្រូវបានផ្ដល់ជូនខាងក្រោម (*សូមមើលតារាងទី ១៣*)។

តារាងទី ១៣៖ ចំណុចរង្វាស់បែបបទនៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនដែលត្រូវបានកែសម្រួល
ស្គាល់ឈ្មោះមិត្តភក្ដិរបស់កូន
ដឹងអំពីបញ្ហា ឬកង្វល់ទាក់ទងជាមួយកូននៅសាលារៀន
ផ្ដល់ការលើកសរសើរនៅពេលកូនល្អ
ផ្ដល់ការលួងលោម និងការយល់ចិត្តនៅពេលកូនអាក់អន់ចិត្ត
បង្ហាញក្ដីស្រឡាញ់តាមរយៈការឱប ការថើប និងចាប់កាន់កូន
បង្ហាញសមានចិត្តនៅពេលកូនឈឺចាប់ ឬមានភាពអល់អែក
ប្រាប់កូនថា យើងផ្ដល់តម្លៃចំពោះអ្វីដែលកូនបានព្យាយាម ឬសម្រេចជោគជ័យ
ភាពឆ្លើយតបចំពោះអារម្មណ៍ ឬសេចក្ដីត្រូវការរបស់កូន
លើកទឹកចិត្តកូនឱ្យនិយាយអំពីបញ្ហារបស់កូន
មានពេលវេលាកក់ក្ដៅ និងភាពស្និទ្ធស្នាលរួមគ្នាជាមួយកូន
សុំទោសកូនពេលធ្វើខុសអ្វីម្យ៉ាងនៅក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់
ពន្យល់អំពីវិបាកដែលអាចកើតចេញពីអាកប្បកិរិយារបស់កូន
ផ្ដល់ហេតុផលដល់កូន ថាតើហេតុអ្វីបានជាគួរគោរពច្បាប់ទម្លាប់

សង្កត់ធ្ងន់អំពីមូលហេតុដែលត្រូវមានច្បាប់ទម្លាប់
ជួយកូនឱ្យយល់អំពីផលប៉ះពាល់នៃអាកប្បកិរិយាតាមរយៈការលើកទឹកចិត្តកូនឱ្យនិយាយអំពីផលវិបាកនៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួនផ្ទាល់
ពន្យល់ថាតើយើងមានអារម្មណ៍ដូចម្ដេចអំពីអាកប្បកិរិយាល្អ និងអាកប្បកិរិយាអាក្រក់របស់គេ
និយាយគ្នា និងបញ្ជាក់ហេតុផលជាមួយកូន ពេលកូនមានអាកប្បកិរិយាខុសឆ្គង
ប្រាប់កូនអំពីអាកប្បកិរិយាដែលយើងរំពឹងចង់បាន មុនពេលកូនចូលរួមធ្វើក្នុងសកម្មភាពណាមួយ
ពិចារណាលើចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់កូននៅពេលធ្វើផែនការសម្រាប់គ្រួសារ
អនុញ្ញាតឱ្យកូនផ្ដល់ធាតុចូលទៅក្នុងច្បាប់ទម្លាប់របស់គ្រួសារ
ពិចារណាទៅលើចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់កូនមុនពេលសុំកូនឱ្យធ្វើអ្វីម្យ៉ាង
លើកទឹកចិត្តកូនឱ្យបង្ហាញ (គំនិតរបស់ខ្លួន) ចេញមកដោយសេរី បើទោះបីជាគំនិតនោះមិនយល់ស្របជាមួយឪពុកម្ដាយក្ដី
កែតម្រូវអាកប្បកិរិយាខុសឆ្គងរបស់កូនឱ្យក្លាយទៅជាសកម្មភាពដែលអាចទទួលយកបានជាងនេះ
មានអារម្មណ៍រីករាយ និងធូរស្រាលជាមួយកូន
បង្ហាញភាពអត់ធ្មត់ជាមួយកូន
កំប្លែង និងលេងជាមួយកូន
បង្ហាញការគោរពចំពោះទស្សនៈយល់ឃើញរបស់កូន តាមរយៈការលើកទឹកចិត្តកូនឱ្យបង្ហាញគំនិតរបស់ខ្លួន
ផ្ទុះកំហឹងដាក់កូន

គំហក ឬស្រែកដាក់កូនពេលកូនមានអាកប្បកិរិយាមិនត្រឹមត្រូវ
ឈ្លោះប្រកែកជាមួយកូន
មិនយល់ស្របជាមួយកូន
ប្រើប្រាស់ការទណ្ឌកម្មផ្នែករាងកាយជាវិធីដើម្បីដាក់ពិន័យកូនរបស់យើង
វាយកំប៉េះគូទពេលកូនមិនស្តាប់បង្គាប់
ទះកំផ្លៀងកូន ពេលកូនមានអាកប្បកិរិយាមិនត្រឹមត្រូវ
ក្របួចកកូន ពេលកូនមិនស្តាប់បង្គាប់
ចង្អុលបង្ហាញកូនតាមរយៈការដាក់ទណ្ឌកម្មច្រើនជាងតាមរយៈការប្រើហេតុផល
ប្រានកូនពេលកូនមិនស្តាប់បង្គាប់
ដាក់ទណ្ឌកម្មដោយដកហូតបុព្វសិទ្ធិពីកូន ដោយមានការពន្យល់តិចតួច ឬមិនមានការពន្យល់
ដាក់ទណ្ឌកម្មតាមរយៈការដាក់កូនចោលនៅទីណាមួយតែម្នាក់ឯងដោយមានការពន្យល់តិចតួច ឬមិនមានការពន្យល់
ប្រើប្រាស់ការគំរាមជាការដាក់ទណ្ឌកម្មដោយផ្តល់មូលដ្ឋានហេតុផលតិចតួច ឬពុំផ្តល់មូលដ្ឋានហេតុផល
ពេលកូនពីរនាក់កំពុងវាយតប់គ្នា ដាក់ពិន័យកូនសិន រួចទើបសួរសំណួរតាមក្រោយ
ចាប់អារម្មណ៍ជាមួយអារម្មណ៍ខ្លួនឯងច្រើនជាងអារម្មណ៍របស់កូន
ពេលកូនសួរថាតើ ហេតុអ្វីបានជាគេចាំបាច់ត្រូវតែអនុវត្តតាម ឆ្លើយតបទៅកូនវិញដោយនិយាយថា៖ ព្រោះនេះជាសម្តីរបស់ខ្ញុំ ឬនិយាយថា ព្រោះខ្ញុំជាម៉ាក់/ប៉ារបស់ឯងហើយខ្ញុំចង់ឱ្យឯងធ្វើដូច្នេះ

ប្រាប់កូនអំពីអ្វីដែលគេត្រូវធ្វើ
ទាមទារឱ្យកូនត្រូវធ្វើអ្វីៗតាមខ្លួន
ស្តីបន្ទោស និងតិទៀន ដើម្បីកែលម្អកូន
ស្តីបន្ទោស និងតិទៀន នៅពេលអាកប្បកិរិយារបស់កូន ពុំស្របតាមការរំពឹងទុករបស់យើង
និយាយប្រាប់កូនថា អ្នកនឹងដាក់ទណ្ឌកម្មគេ ប៉ុន្តែដាក់ស្តែងពុំដាក់ទណ្ឌកម្មដូចដែលបាននិយាយ
គំរាមកុមារថា នឹងដាក់ទណ្ឌកម្មពួកគេញឹកញាប់ជាងការដាក់ទណ្ឌកម្មពិតប្រាកដ
ទម្រើសកូន
តាមចិត្តកូននៅពេលកូនបង្កឱ្យមានភាពរញ៉េរញ៉ៃទាក់ទងជាមួយអ្វីម្យ៉ាង
អនុវត្តការដាក់ពិន័យ ក្រោយកូនមានអាកប្បកិរិយាមិនល្អ
សូកប៉ាន់កូនដោយផ្តល់រង្វាន់ ដើម្បីធ្វើឱ្យមានការអនុវត្តតាម
អនុញ្ញាតឱ្យកូននិយាយកាត់អ្នកដទៃ
អនុញ្ញាតឱ្យកូនរំខានអ្នកដទៃ
ព្រងើយកន្តើយចំពោះអាកប្បកិរិយាខុសឆ្គងរបស់កូន
ដកការស្តីបន្ទោស និង/ឬការតិទៀនបើទោះបីជា កូនធ្វើសកម្មភាពផ្ទុយពីក្តីបំណងប្រាថ្នារបស់យើងក្តី
បង្ហាញឱ្យគេឃើញថា ខ្លួនមានទំនុកចិត្តអំពីសមត្ថភាពចិញ្ចឹមបីបាច់កូន
បង្ហាញថា ខ្លួនមិនសូវប្រាកដអំពីរបៀបដោះស្រាយអាកប្បកិរិយាខុសឆ្គងរបស់កូន

មានការលំបាកក្នុងការដាក់ពិន័យកូន
កំណត់ច្បាប់ទម្លាប់ដែលកំណត់បានតឹងរឹងសម្រាប់កូន
ភ័យខ្លាចថា ការដាក់ពិន័យកូនដែលបានប្រព្រឹត្តអាកប្បកិរិយាខុសឆ្គង នឹងធ្វើឱ្យកូនមិនចូលចិត្តឪពុកម្តាយខ្លួន

សកម្មភាពកែតម្រូវ

សកម្មភាពកែតម្រូវ ត្រូវបានកំណត់ជាទស្សនាទានថា ជាដំណើរការមានបួនជំហាន ដោយក្នុងនោះបុគ្គលទាំងឡាយគួរអនុវត្តតាម នៅពេលឆ្លើយតបអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ។ ជំហានទាំងបួនសម្រាប់សកម្មភាពកែតម្រូវរួមមាន៖ ១) ស្វែករកការគាំទ្រក្រៅផ្លូវការ ២) ស្វែករកការគាំទ្រផ្លូវការ ៣) ស្វែងរកសេវាផ្លូវការ និង ៤) ធ្វើសកម្មភាពតាមផ្លូវច្បាប់។ បញ្ជីបឋមស្តីពីសកម្មភាពសម្រាប់ជំហាននីមួយៗក្នុងចំណោមជំហានទាំងបួននេះ ត្រូវបានផ្តល់ជូនក្នុងរូបភាពទី ៨, ឧទាហរណ៍ទាំងអស់នេះ គឺជាមូលដ្ឋានតារាងសកម្មភាពគន្លឹះ ដែលផ្តល់ដោយអង្គការយូនីសេហ្វកម្ពុជា។

រូបភាពទី ៨៖ ការដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការសកម្មភាពកែតម្រូវ

ស្វ័យប្រសិទ្ធភាពត្រូវបានមើលឃើញជាទូទៅ

ស្វ័យប្រសិទ្ធភាពសំដៅលើទំនុកចិត្តរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ចំពោះសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនឯងក្នុងការធ្វើសកម្មភាព ឬទទួលយកអាកប្បកិរិយាណាមួយ (Rimer, Glanz, Viswanath, ២០០៨)។ ស្វ័យប្រសិទ្ធភាពត្រូវបានចាត់ទុកថាជាជាតុនាំមុខដ៏សំខាន់មួយ ដែលធ្វើឱ្យកើតមានការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាជាក់ស្តែង ដោយហេតុថាស្វ័យប្រសិទ្ធភាពជះឥទ្ធិពលលើរបៀបដែលបុគ្គលឈានទៅសម្រេចបានគោលដៅ ភារកិច្ច និងបញ្ហាប្រឈម ក៏ដូចជាជម្រើសដែលពួកគេធ្វើឡើង (Bandura, ១៩៨៦)។ រង្វាស់កម្រិតស្វ័យប្រសិទ្ធភាពទូទៅត្រូវបានអភិវឌ្ឍឡើងដើម្បីព្យាករណ៍សមត្ថភាពរបស់

បុគ្គលក្នុងការទប់ទល់ជាមួយភាពស្មុគស្មាញប្រចាំថ្ងៃ និងសមត្ថភាពរបស់ជននោះក្នុងការសម្របខ្លួនក្រោយពេលព្រឹត្តិការណ៍ជីវិតដ៏តានតឹង (Schwarzer & Jerusalem, ១៩៩៥)។ កម្រិតរង្វាស់នេះ រួមមាន ១០ ចំណុច និងមានជម្រើសឆ្លើយតបចំនួនបួន៖ ១=មិនពិតទាល់តែសោះ ២=ពិតតិចតួច ៣= ពិតមធ្យម និង ៤= ពិតប្រាកដណាស់ (តារាងទី ១៤)៖

តារាងទី ១៤៖ កម្រិតរង្វាស់ស្វ័យប្រសិទ្ធភាពដែលត្រូវបានមើលឃើញជាទូទៅ
ខ្ញុំតែងតែអាចដោះស្រាយបញ្ហាលំបាកបានជាប្រចាំ ប្រសិនបើខ្ញុំព្យាយាមប្រឹងប្រែងគ្រប់គ្រាន់
ប្រសិនបើនរណាម្នាក់ប្រឆាំងជាមួយខ្ញុំ ខ្ញុំអាចរកមធ្យោបាយ និងវិធីដើម្បីទទួលបាននូវអ្វីដែលខ្ញុំចង់បាន
មានភាពងាយស្រួលចំពោះខ្ញុំក្នុងការប្រកាន់ខ្ជាប់តាមគោលបំណងរបស់ខ្ញុំ និងសម្រេចបានគោលដៅរបស់ខ្ញុំ
ខ្ញុំមានទំនុកចិត្តថា ខ្ញុំអាចដោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាមួយព្រឹត្តិការណ៍មិនបានរំពឹងទុក
ខ្ញុំអាចដោះស្រាយបញ្ហាក្នុងស្ថានភាពមិនបានប្រមើលមើលទុកជាមុន ដោយសារតែខ្ញុំមានចំណេះដឹងច្រើន
ខ្ញុំអាចដោះស្រាយបញ្ហាភាគច្រើនបាន ប្រសិនបើខ្ញុំបានដាក់កិច្ចខិតខំដែលចាំបាច់
ខ្ញុំនៅតែអាចរក្សាភាពស្ងប់ស្ងៀមបាន ពេលប្រឈមជាមួយការលំបាក ព្រោះខ្ញុំអាចពឹងផ្អែកលើសមត្ថភាពទប់ទល់បញ្ហារបស់ខ្ញុំបាន
ពេលខ្ញុំប្រឈមមុខជាមួយបញ្ហា តាមធម្មតាខ្ញុំតែងអាចរកដំណោះស្រាយជាច្រើនបាន
ប្រសិនបើខ្ញុំជួបបញ្ហា តាមធម្មតាខ្ញុំតែងអាចគិតរកដំណោះស្រាយបាន
តាមធម្មតាខ្ញុំតែងអាចចាត់ចែងជាមួយអ្វីៗទាំងអស់ដែលរារាំងផ្លូវរបស់ខ្ញុំ

ស្វែងរកជម្រើសនានាដើម្បីគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា ឬនាំកុមារត្រឡប់មកគ្រួសារវិញ

សម្រាប់សូចនាករនេះ ការស្វែងរកជម្រើសនានាអាចត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការជាដំណាក់កាលមធ្យមនៅក្នុងការបន្តការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា ដោយក្នុងនោះ អាកប្បកិរិយាមួយត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាមានសារៈសំខាន់ ត្រូវបានលើកយក

មកពិភាក្សា ហើយចេតនាផ្នែកអាកប្បកិរិយាត្រូវបានកត់សម្គាល់។ ទោះយ៉ាងណាក្តី ពុំមានសកម្មភាពបានកើតឡើងទេ។ សំណួរជាច្រើនអាចចោទសួរឡើងដើម្បីជួយបង្ហាញរូបភាពដែលបុគ្គលកំពុងស្ថិតនៅ ទាក់ទងជាមួយការធ្វើសកម្មភាពដើម្បីរក្សាក្រុមគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា ឬនាំកុមារត្រឡប់មកគ្រួសារវិញ។ ឧទាហរណ៍មួយចំនួននៃសំណួរដែលអាចយកមកប្រើរួមមាន៖

១. តើអ្នកជឿថា ការយកកុមារទៅដាក់ក្នុងមណ្ឌលថែទាំជាការប្រសើរជាង ឬអាក្រក់ជាងទុកកុមារនៅក្នុងគ្រួសារ?

២. ចុះចំណែកកុមារពិការវិញ តើគេគួររស់នៅក្នុងផ្ទះ ឬយកទៅទុកនៅមណ្ឌលថែទាំកុមារ?

៣. តើការរក្សាសមាជិកគ្រួសារឱ្យនៅជុំគ្នា មានសារៈសំខាន់កម្រិតណា?

៤. តើអ្នកធ្លាប់បាននិយាយជាមួយនរណាម្នាក់អំពីការយកកូន(ៗ) របស់អ្នក ទៅដាក់នៅមណ្ឌលថែទាំឬទេ? (ផ្អែកលើចង្កោមបណ្តាញសង្គម ឬគំរូផ្អែកលើអេកូឡូស៊ីសង្គម)

៥. តើអ្នកមានកិច្ចសន្ទនាប្រភេទនេះញឹកញាប់កម្រិតណា?

៦. តើអ្នកពិភាក្សាអំពីអ្វី?

៧. តើគេប្រាប់អ្នកឱ្យធ្វើអ្វីខ្លះ?

៨. តើអ្នកធ្លាប់បានជជែកជាមួយនរណាម្នាក់ដែលកំពុងពិចារណាយកកូន(ៗ) របស់ខ្លួន ទៅដាក់ក្នុងមណ្ឌលថែទាំកុមារឬទេ?

៩. តើអ្នកមានកិច្ចសន្ទនាប្រភេទនេះញឹកញាប់កម្រិតណា?

១០. តើអ្នកបានពិភាក្សាអំពីអ្វីខ្លះ?

១១. តើអ្នកប្រាប់ពួកគេឱ្យធ្វើអ្វីខ្លះ?

វិធានការសមាសមួយ អាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយចាត់បុគ្គលចូលទៅក្នុងចំណាត់ប្រភេទចំនួនបី៖ (១) ធ្វើការងារខិតខំយ៉ាងសកម្មដើម្បីរក្សាសមាជិកគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា (២) រុករកសកម្មភាពដើម្បីរក្សាសមាជិកគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា (៣) ពុំធ្វើអ្វីម្យ៉ាងដើម្បីរក្សាសមាជិកគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា។ វិធានការសមាសប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះ អាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីវាស់វែងជម្រើសនៃការរុករក ដើម្បីនាំយកកុមារពីមណ្ឌលថែទាំកុមារត្រលប់មកគ្រួសារវិញ។ ភាគបែងសម្រាប់សូចនាករនេះមានទំហំតូច ដោយហេតុថា សូចនាករនេះ ត្រូវអនុវត្តតែចំពោះអ្នកដែលស្គាល់កុមារនៅក្នុងមណ្ឌលថែទាំកុមារប៉ុណ្ណោះ។

ឯកសារភ្ជាប់ទី ២៖ ជម្រើសដើម្បីជ្រើសរើសទីតាំងឈ្លបតាមដាន

លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យខាងក្រោមអាចមានប្រយោជន៍ក្នុងការជ្រើសរើសទីតាំងឈ្លបតាមដានសម្រាប់ការពិនិត្យតាមដាន៖

ទីមួយ ការជ្រើសរើសទីតាំងឈ្លបតាមដាន អាចផ្អែកលើការអនុវត្តគំរូនានាពាក់ព័ន្ធជាមួយការផ្តួចផ្តើមគំនិត E-E ចម្រុះ។ ឧទាហរណ៍៖ ការជ្រើសរើសទីតាំងគួរធ្វើឡើងក្នុងដំណាក់កាលអនុវត្តដើម្បីឆ្លើយតបជាមួយភាពខ្លាំងក្លានៃការអនុវត្តនៅកម្រិតមូលដ្ឋាន ដើម្បីអាចចាប់យកសមាសធាតុផ្សេងៗនៃការផ្តួចផ្តើមគំនិត E-E ចម្រុះ។ សម្រាប់គោលបំណងនៃការប្រៀបធៀប អាចមានសារៈប្រយោជន៍ក្នុងការដាក់បញ្ចូលទីតាំងដែលមានអត្រាការជ្រៀតចូលរបស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយខ្ពស់ និងអនុវត្តកិច្ចខិតខំធ្វើឱ្យមានការចូលរួមពីសហគមន៍យ៉ាងខ្លាំងក្លា ដើម្បីពិនិត្យលើតម្លៃបន្ថែមនៃការចូលរួមនៅក្នុងថ្នាក់មូលដ្ឋានយ៉ាងខ្លាំងក្លា និងការតស៊ូមតិដើម្បីបំពេញបន្ថែមលើកិច្ចខិតខំថ្នាក់ជាតិ។ នៅជ្រុងម្ខាងទៀតនៃកិច្ចខិតខំទាំងអស់នេះ ជាការសំខាន់ផងដែរ ដែលត្រូវដាក់បញ្ចូលនូវទីតាំងដែលពុំមានលទ្ធភាពទទួលបានសេវាប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ដើម្បីពិនិត្យមើលលើឥទ្ធិពលនៃសកម្មភាព C4D នៅថ្នាក់មូលដ្ឋានក្នុងចំណោមអ្នកទទួលព័ត៌មានដែលប្រហែលជាពុំមានលទ្ធភាពទទួលបានសេវាប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទ្រង់ទ្រាយធំ និងសាខា ICT នៃការផ្តួចផ្តើមគំនិត E-E ចម្រុះ។

ទីពីរ កម្រងលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យមួយទៀត គួរផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើលទ្ធផលរំពឹងទុករយៈពេលមធ្យម និងទីតាំងដែលមានអត្រា VAC និងការយកកុមារទៅដាក់ក្នុងមណ្ឌលថែទាំទាបជាង និងខ្ពស់ជាងមធ្យមភាគ ដែលអាចត្រូវបានជ្រើសរើសសម្រាប់យកមកប្រៀបធៀប។ ឧទាហរណ៍ ទីតាំងដែលមានអត្រា VAC និង/ឬការយកកុមារទៅដាក់ក្នុងមណ្ឌលថែទាំខ្ពស់ជាងមធ្យមភាគ ច្រើនតែជាទីតាំងដែលសកម្មភាព C4D ច្រើនតែមានភាពស៊ីសង្វាក់ និងមានតម្រូវការខ្លាំងបំផុត។ លទ្ធផលការពិនិត្យតាមដាននៅតាមទីតាំងដែលមានកម្រិតខុសប្លែកនៃអថេរលទ្ធផលរំពឹងទុក នឹងអាចជួយប្រៀបធៀបឥទ្ធិពលនៃសកម្មភាព C4D យោងទៅតាមសេចក្តីត្រូវការដែលយល់ឃើញថាកើតមាន។

ទីបី លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យគួរផ្តោតលើការជ្រើសរើសទីតាំងដែលមានលក្ខណៈតំណាងឱ្យប្រជាជនទូលំទូលាយ ដើម្បីឱ្យព័ត៌មានបង្កើតចេញតាមរយៈការពិនិត្យតាមដានទីតាំងឈ្លបតាមដានត្រូវមានភាពពាក់ព័ន្ធ និងអាចយកទៅអនុវត្តបានចំពោះទីតាំងដទៃទៀតដែលពុំមានការពិនិត្យតាមដានទូលំទូលាយ។ នៅទីបញ្ចប់ លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យពុំមែនបែបវិទ្យាសាស្ត្រ ប៉ុន្តែមានភាពចាំបាច់សម្រាប់ការជ្រើសរើសទីតាំងឈ្លបតាមដាន រួមមានដូចជា សមត្ថភាព និងចំណាប់អារម្មណ៍នៃដៃគូក្នុងមូលដ្ឋានក្នុងការអនុវត្តការពិនិត្យតាមដានខ្លាំងក្លា។

ឯកសារភ្ជាប់ទី ៣៖ ការពិពណ៌នាអំពីឧបករណ៍ពិនិត្យតាមដានបែបការចូលរួម

តារាងទី ១៥៖ ការពិពណ៌នាអំពីឧបករណ៍ពិនិត្យតាមដានបែបការចូលរួម

វិធីសាស្ត្របែបការចូលរួម	ការពិពណ៌នាសង្ខេប
ការធ្វើផែនទីបណ្តាញសង្គម	ការធ្វើផែនទីបណ្តាញសង្គមអនុញ្ញាតឱ្យយើងយល់អំពីរបៀបដែលបុគ្គលមានភាពតភ្ជាប់គ្នា ហើយក៏អាចត្រូវបានយកទៅប្រើប្រាស់ ដើម្បីកំណត់ថាតើព័ត៌មានមានលំហូររបៀបណាទៅតាមបណ្តាញសង្គមទាំងមូល។ នេះជាវិធីមួយនៃការធ្វើដ្យាក្រាមបង្ហាញថា នរណានិយាយទៅកាន់នរណា និងនិយាយអំពីអ្វី? នៅទីនេះ ផែនទីបណ្តាញសង្គមអាចត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីវាស់វែងការប្រាស្រ័យទាក់ទងអន្តរបុគ្គលស្តីពី VAC និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ។
គូស និងពិពណ៌នា	សកម្មភាពគូស និងពិពណ៌នាប្រើប្រាស់មធ្យោបាយជំនួយការមើលឃើញ ដើម្បីយល់ថាតើអ្នកចូលរួមមើលឃើញ និងទទួលបទពិសោធន៍យ៉ាងដូចម្តេចអំពីពិភពលោក។ ឧបករណ៍ជំនួយការមើលឃើញអាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអ្នកចូលរួម ឬអាចផ្តល់កាតអ៊ុតរឹង ឬវត្ថុនានាទៅឱ្យពួកគាត់ ដើម្បីជួយពួកគាត់ពិពណ៌នាស្ថានភាព មនុស្ស ឬទីកន្លែង។ វិធីសាស្ត្រនេះ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីឱ្យអ្នកឆ្លើយតបគូស និងពិពណ៌នាថាតើសហគមន៍ដែលមានភាពធន់ទ្រាំកម្រិតសូន្យចំពោះ VAC មានលក្ខណៈដូចម្តេច ហើយតើសហគមន៍ដែលកុមារទាំងអស់មានសិទ្ធិដូចគ្នា មានរូបភាពដូចម្តេច។
ការធ្វើផែនទីរាងកាយ	ការធ្វើផែនទីរាងកាយ គឺជាបច្ចេកទេសដែលអាចមើលឃើញដោយភ្នែក ដែលប្រើប្រាស់ដ្យាក្រាមតំណាងឱ្យផ្នែកណាមួយ ឬផ្នែកទាំងអស់នៃរាងកាយ។ នៅទីនេះ វិធីសាស្ត្រនេះ អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីស្វែងយល់ថាតើ អំពើហិង្សាប៉ះពាល់ដល់ផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តរបស់កុមារដោយរបៀបណាខ្លះ។
រូបថតសំឡេង	រូបថតសំឡេង គឺជាវិធីសាស្ត្រជំនួយការមើលឃើញ ដោយក្នុងនោះអ្នកចូលរួមបានទទួលម៉ាស៊ីនថតរូប ហើយម៉ាស៊ីទាំងនោះត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីឆ្លើយតបសំណួរស្រាវជ្រាវជាក់លាក់ណាមួយ។ វិធីសាស្ត្រនេះ អនុញ្ញាតឱ្យយើងបានទទួលទស្សនៈមើលឃើញ ថាតើអ្នកចូលរួមមើលឃើញ និងមានទស្សនៈយ៉ាងណាចំពោះពិភពលោកដែលនៅជុំវិញខ្លួនពួកគេ។ ។ វិធីសាស្ត្រនេះ អាចយកទៅប្រើប្រាស់ដើម្បីជាករណីបង្ហាញអំពីបុគ្គលដែលមានការប្តេជ្ញាចិត្ត ដើម្បីបញ្ឈប់ VAC និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ ព្រមទាំងអ្នកដែលបានធ្វើសកម្មភាពជាវិជ្ជមាន ដើម្បីការពារកុមារពី VAC ឬការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។

ការធ្វើបញ្ជីសេរី	ការធ្វើបញ្ជីសេរី គឺជាបច្ចេកទេសដោយក្នុងនោះអ្នកស្រាវជ្រាវសុំឱ្យអ្នកចូលរួមធ្វើបញ្ជីរាយពាក្យ ប្រយោគ សំនួនសេចក្តី ឬព្រឹត្តិការណ៍នានា ដើម្បីពិពណ៌នាអំពីទស្សនាទាន ឬព្រឹត្តិការណ៍ជាក់លាក់ណាមួយ (Ulin, Robinson, & Tolley, ២០០៥)។ ការធ្វើបញ្ជីសេរីចាប់យកទស្សនៈយល់ឃើញក្នុងមូលដ្ឋានទៅលើប្រធានបទជាក់លាក់ និងផ្តល់ជាចក្ខុវិស័យ ដែលអាចឱ្យឈានទៅយល់អំពីជំនឿផ្នែកវប្បធម៌។ វិធីសាស្រ្តនេះ អាចយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្កើតបញ្ជីសកម្មភាពកែតម្រូវជាសក្តានុពលផ្អែកលើគំរូអេកូឡូស៊ីសង្គម ក៏ដូចជាសកម្មភាពនានា ដែលបុគ្គលកំពុងធ្វើឡើងដើម្បីរក្សាគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា និងដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មកុមារពីមណ្ឌលថែទាំកុមារមកគ្រួសារវិញ។ វិធីសាស្រ្តនេះ ក៏អាចយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីយល់អំពីកាតព្វកិច្ចចិញ្ចឹមបីបាច់កូន និងការទទួលខុសត្រូវក្នុងការទប់ស្កាត់ VAC និងការទប់ស្កាត់ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។
បំពេញសាច់រឿង	ខ្សែរឿងខ្លីប្រឌិត គឺជារឿងរ៉ាវជារូបភាព ឬជាពាក្យពេចន៍ខ្លីៗ ឬសេណារីយ៉ូដែលអ្នកចូលរួម ចាំបាច់ត្រូវដោះស្រាយ ឬមានប្រតិកម្មតប។ ខ្សែរឿងជាចំណោទបញ្ហាទាំងអស់នេះ អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវៈ ១) សិក្សាអំពីសកម្មភាព ឬអាកប្បកិរិយាជាក់លាក់ ដែលអ្នកចូលរួម នឹងធ្វើឡើងនៅក្នុងស្ថានភាពជាក់លាក់ណាមួយ ២) ស្វែងយល់អំពីជំនឿ ឥរិយាបថ និងទស្សនៈយល់ឃើញរបស់អ្នកចូលរួម និង ៣) អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវអាចលើកឡើងនូវបញ្ហាងាយរសើបណាមួយ ដែលពុំឱ្យអ្នកចូលរួមនិយាយបទពិសោធន៍ផ្ទាល់របស់ខ្លួនដោយត្រង់ៗនោះទេ ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញ ជាការឆ្លុះបញ្ចាំងទៅលើភាគីទីបី។ វិធីទាំងអស់នេះអាចយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីពិនិត្យលើសកម្មភាពដែលត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងកំហឹង ដើម្បីពិនិត្យតាមដានលើអាកប្បកិរិយាចិញ្ចឹមបីបាច់កូនជាវិជ្ជមាន និងដើម្បីពិនិត្យលើអត្ថប្រយោជន៍នៃការទៅសាលារៀនឱ្យចប់ចុងចប់ដើម។

ឯកសារភ្ជាប់ទី ៤៖ លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការពិនិត្យចំណងទាក់ទងហេតុ និងផល

លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទី ១៖ ការផ្លាស់ប្តូរ

- ភាពខុសប្លែកគ្នាដែលសង្កេតឃើញ ឬការផ្លាស់ប្តូរដែលកើតមាននៅក្នុងចំណោមប្រជាជនដែលជាក្រុមទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍
- ឧទាហរណ៍៖ ការកើនឡើងចំនួនសហគមន៍អន្តរាគមន៍ដែលបន្ទុះបង្អាប់ដល់អាពាហ៍ពិពាហ៍វ័យក្មេង

លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទី ២៖ កូវ៉ារីយ៉ង់ (Covariance)

- ទំនាក់ទំនងរវាងការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងលទ្ធផលដែលជាចេតនាចង់បាន
- ឧទាហរណ៍៖ សមាមាត្រកាន់តែច្រើននៃអ្នកទទួលព័ត៌មានដែលបានទទួលសារបានចុះបញ្ជីកំណើត បើធៀបជាមួយអ្នកដែលពុំបានទទួលព័ត៌មាន

លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទី ៣៖ លំដាប់លំដោយពេលវេលា

- ការមានបទពិសោធន៍ជួបជាមួយកម្មវិធីកើតមានមុនពេលដែលត្រូវបានសង្កេតឃើញកើតមានក្នុងលទ្ធផល
- ឧទាហរណ៍៖ អ្នកឈរតាមផ្លូវរាយការណ៍ "ចុចកណ្តឹង" ឬ គោះប៉ោត" បន្ទាប់ពីមើលឃើញតម្រុយ ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពនៅលើ PSAs ទូរទស្សន៍

លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទី ៤៖ ការត្រួតពិនិត្យឥទ្ធិពលគួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើល

- ឥទ្ធិពលនៃរដូវ ពេលវេលានៃឆ្នាំ
- ឧទាហរណ៍៖ ការផ្លាស់ប្តូរខុសប្លែកគ្នាចែកទៅតាមភាពខុសប្លែកផ្នែកប្រជាសាស្រ្ត និងសេដ្ឋកិច្ច

លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទី ៥៖ ភាពជំពេង

- ការសង្កេតឃើញការផ្លាស់ប្តូរភ្លាមៗទៅលើអវត្តមាននៃឥទ្ធិពលធំៗដទៃទៀត
- ឧទាហរណ៍៖ ចំនួនការរាយការណ៍អំពីការដាក់ទណ្ឌកម្មផ្នែករាងកាយនៅសាលារៀនកើនឡើងទ្វេដងនៅក្នុងអំឡុងពេល ៦ ខែ បន្ទាប់ពីបានស្ថិតក្នុងចំនួនថេរក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅ។ ពុំមានសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយដទៃទៀតកើតមាននៅក្នុងពេលនោះទេ

លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទី ៦៖ ភាពកៀក

- ចំណងទាក់ទងហេតុ និងផលដោយផ្ទាល់ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយទ្រឹស្តី
- ឧទាហរណ៍៖ កម្មវិធីទូរទស្សន៍បានធ្វើជាគំរូនូវបំណិនការដាក់ពិន័យជាវិជ្ជមានសម្រាប់ឪពុកម្តាយ

លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទី ៧៖ ការឆ្លើយតបចំពោះបរិមាណ

- ផលប៉ះពាល់កើនឡើងជាសមាមាត្រ ធៀបជាមួយកម្រិត ឬរយៈពេលនៃការទទួលបានព័ត៌មាន
- ឧទាហរណ៍៖ សមាមាត្រកាន់តែច្រើនឡើងនៃសិស្សដែលបានទទួលសារពីប្រភពព័ត៌មានជាច្រើន រាយការណ៍ថាមានការផ្លាស់ប្តូរចំពោះអាកប្បកិរិយាធ្វើបាប បើប្រៀបធៀបជាមួយសិស្សដែលបានទទួលសារពីប្រភពតែមួយ

លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យទី ៨៖ ភាពអាចចម្លងទៅអនុវត្តនៅកន្លែងផ្សេងបាន

- ភាពស៊ីសង្វាក់ជាមួយភស្តុតាងដែលបានមកពីការសិក្សាពីមុនមក
- ឧទាហរណ៍៖ គំហើញមានលក្ខណៈស៊ីសង្វាក់នៅក្នុងការសិក្សាប្រហាក់ប្រហែលនេះក្នុងប្រទេសដទៃ

រូបភាពទី ៩៖ លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យចំណងទាក់ទងហេតុ និងផល

ឯកសារភ្ជាប់ទី ៥៖ ព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពីការជ្រើសរើសសំណាក

ដើម្បីឱ្យមានលក្ខណៈតំណាង ការជ្រើសរើសសំណាកគួរប្រើប្រាស់ការជ្រើសរើសសំណាកដែលមានពហុដំណាក់កាល ដោយចាត់ថ្នាក់ទៅតាមប្រជាជនសមាមាត្រជាមួយទំហំ ដោយប្រើប្រាស់ទិន្នន័យជំរឿនជាមូលដ្ឋានដើម្បីកំណត់ទំហំសំណាក។ ជម្រើសដ៏រឹងមាំមួយទៀត អាចជាការប្រើប្រាស់ក្របខ័ណ្ឌការជ្រើសរើសសំណាកដែលបានមកពី CVACs ក្នុងការជួយប្រៀបធៀបជាមួយទិន្នន័យ CVACs ដោយធានាឱ្យបានថា មានការជ្រើសរើសសំណាកលើសតម្រូវការនៅក្នុងស្រុកអាទិភាព។ ដើម្បីកំណត់ចំនួនអ្នកផ្តល់ចម្លើយជាកុមារដែលត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងការសិក្សាដើមគ្រា វិធីសាស្រ្តប្លែកៗគ្នាអាចត្រូវយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីគណនាទំហំសំណាកដែលសុក្រឹត។ វិធីសាស្រ្តភាពខុសប្លែកគ្នា ត្រូវបានតាក់តែងឡើងដើម្បីកំណត់ថាតើកម្មវិធីបានផ្លាស់ប្តូរ ឬបង្កើតឱ្យមានភាពខុសប្លែករវាងទិន្នន័យដើមគ្រា និងចុងគ្រាឬទេ។ សមីការសំណាកដែលត្រូវបានយកប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលបំណងនេះ គឺ៖

$$n = \frac{2(z^2)\,pq}{d^2}$$

ដោយក្នុងនោះ៖

n = ទំហំសំណាកដែលត្រូវការ

z = ពិន្ទុស្តង់ដារសម្រាប់ចន្លោះទំនុកចិត្តឆ្លើយតប (១,៩៦)

p = គឺជាសមាមាត្រប៉ាន់ប្រមាណនៃអថេរជាទីចាប់អារម្មណ៍ (អាកប្បកិរិយា)។ ក្នុងករណីនេះ យើងសន្មតថា គឺ ៥០% ដោយហេតុថា តួលេខនេះ ផ្តល់នូវអថេរអតិបរមាដល់យើង។

q = 1- p

d= ការប៉ាន់ប្រមាណភាពខុសប្លែកគ្នាដែលត្រូវបានរំពឹងទុក។ ក្នុងករណីនេះ សន្មតថាស្មើ ១០%

ការគណនាទំហំសំណាក ផ្តល់ទិន្នផលដូចខាងក្រោម

$$n = \frac{2(1.96 \times 1.96)\,(.50)\,(.50)}{(.10)\,(.10)}$$

$$n = \frac{1.9208}{.01}$$

n = 192.08

នេះគឺជាឯកតាជ្រើសរើសសំណាកអប្បបរមាដែលចាំបាច់ត្រូវវាស់វែងការផ្លាស់ប្តូរដែលកើតមានឆ្លងតាមពេលវេលាកន្លងទៅ សំណាកនេះចាំបាច់ត្រូវគុណទ្វេឡើងអាស្រ័យទៅតាមកម្រិតនៃការញែកទិន្នន័យដែលចង់បាន។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើការវាយតម្លៃត្រូវបានតាក់តែងដើម្បីពិនិត្យមើលការផ្លាស់ប្តូរដែលកើតមានពីពេលមួយទៅពេលមួយចែកទៅតាមយេនឌ័រ ការតាំងលំនៅ និងស្ថានភាពផ្នែកសង្គមសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងខេត្តនីមួយៗ ទំហំសំណាកចាំបាច់ត្រូវញែកទៅជាក្មេងប្រុស និងក្មេងស្រី ដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ជនបទ និងតំបន់ទីប្រជុំជន និងស្ថិតនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់សង្គមសេដ្ឋកិច្ចកម្រិតផ្សេងគ្នា។

ឯកសារភ្ជាប់ទី ៦៖ សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវដែលមានកម្មវត្ថុសិក្សាជាមនុស្ស[20]

ថ្វីបើពុំទាន់មានបទដ្ឋានសីលធម៌ដែលត្រូវបានព្រមព្រៀងគ្នាជាអន្តរជាតិសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវក្តី ប៉ុន្តែមានសេចក្តីណែនាំ ក្រម និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិជាច្រើន ដើម្បីចង្អុលបង្ហាញលើការស្រាវជ្រាវដែលមានកម្មវត្ថុសិក្សាជាមនុស្ស (ឧ. ក្រមទីក្រុង Nuremberg សេចក្តីថ្លែងការណ៍ Helsinki របាយការណ៍ Belmont សេចក្តីណែនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសម្រាប់អង្គការអន្តរជាតិផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រវេជ្ជសាស្ត្រជាដើម។ល។)។ ថ្វីបើមានសេចក្តីណែនាំមានច្រើនផ្សេងៗគ្នាក្តី ប៉ុន្តែកម្រងគោលការណ៍ និងធាតុជារួមជារួមមួយ គឺមាននៅក្នុងកិច្ចខិតខំទាំងអស់នេះ ដូចជា៖ ទស្សនាទានស្តីពីការគោរពចំពោះមនុស្ស ការផ្តោតលើផលប្រយោជន៍ យុត្តិធម៌ ការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មាន គណៈកម្មាធិការសីលធម៌សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ និងប្រជាជនងាយរងគ្រោះ។ ផ្នែកនេះ នឹងពិនិត្យលម្អិតពិស្តារបន្ថែមទៀតលើធាតុសំខាន់ៗទាំងអស់នេះ ដោយហេតុថាចំណុចទាំងអស់នេះ គឺពាក់ព័ន្ធជាមួយការស្រាវជ្រាវលើកម្មវត្ថុសិក្សាជាមនុស្សជាទូទៅ និងចំពោះការស្រាវជ្រាវដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយកុមារ។

ការគោរព ការផ្តោតលើផលប្រយោជន៍ និងយុត្តិធម៌

គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានទាំងបីនៃសីលធម៌ក្នុងការស្រាវជ្រាវលើមនុស្សមាន៖ ការគោរពចំពោះមនុស្ស ការផ្តោតលើផលប្រយោជន៍ និងយុត្តិធម៌។ គោលការណ៍ទាំងអស់នេះ ត្រូវអនុវត្តមិនត្រឹមតែចំពោះបុគ្គលប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏ត្រូវអនុវត្តចំពោះសហគមន៍ផងដែរ។ គោលការណ៍ទាំងអស់នេះ ត្រូវយកមកពិចារណាដើម្បីឱ្យមានលក្ខណៈ "សាកល មិនគិតពីព្រំដែនភូមិសាស្ត្រ វប្បធម៌ សេដ្ឋកិច្ច ច្បាប់ និងនយោបាយ" (FHI ៣៦០, ២០០៩, p. ៩៤)។

ការគោរពចំពោះមនុស្សទទួលស្គាល់ថា បុគ្គលទាំងអស់សុទ្ធតែជាភាវៈស្វ័យភាពដែលមានសេរីភាព សិទ្ធិ និងសមត្ថភាពធ្វើការជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង (Department of Health, Education, and Welfare [DHEW], ១៩៧៩; FHI ៣៦០, ២០០៩)។ ចំណុចនេះ មានន័យថា សេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់បុគ្គលក្នុងការចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវ ចាំបាច់ត្រូវតែជាការស្ម័គ្រចិត្ត និងផ្អែកលើការយល់ដឹងគ្រប់គ្រាន់អំពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងហានិភ័យ ព្រមទាំងអត្ថប្រយោជន៍ដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយការសិក្សាស្រាវជ្រាវនោះ (The Belmont Report, ១៩៧៩)។ ការធានាឱ្យបានថា អ្នកចូលរួមមានការយល់ដឹងគ្រប់គ្រាន់អាចជាការលំបាក អ្នកស្រាវជ្រាវជាច្រើន បច្ចុប្បន្ននេះ កំពុងព្យាយាមផ្តល់ភាពរឹងមាំដល់បុគ្គលតាមរយៈដំណើរការផ្តល់ការព្រមព្រៀងផ្អែកលើព័ត៌មានច្បាស់លាស់ ហើយកំពុងឈានទៅប្រើប្រាស់បច្ចេកទេស ដើម្បីពង្រឹង និងវាយតម្លៃការយល់ដឹងរបស់បុគ្គលទាំងនោះ។ ក្នុងពេលកន្លងមកទៀត ទស្សនាទានស្តីពីការគោរពចំពោះ

[20] សំដៅទៅលើ "នីតិវិធីស្តីពីស្តង់ដារសីលធម៌ក្នុងការស្រាវជ្រាវ វាយតម្លៃ ប្រមូលទិន្នន័យ និងវិភាគទិន្នន័យរបស់អង្គការយូនីសេហ្វ"។

មនុស្សបានពង្រីកបន្ថែមដោយមិនត្រឹមតែរួមមានបុគ្គលប៉ុណ្ណោះទេ ក៏ប៉ុន្តែក៏គ្របដណ្តប់លើសហគមន៍ដែលបុគ្គលនោះស្ថិតនៅផងដែរ (FHI ៣៦០, ២០០៩)។ ការយល់ដឹងកាន់តែទូលំទូលាយបែបនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញនូវសារៈសំខាន់ក្នុងការពិចារណាអំពីកត្តាផ្នែកសង្គម និងវប្បធម៌ដែលអាចមានឥទ្ធិពល លើសមត្ថភាពរបស់បុគ្គលក្នុងការសម្រេចចិត្ត។ ជាចុងក្រោយទស្សនាទានស្តីពីការគោរពចំពោះមនុស្ស ក៏ទទួលស្គាល់ផងដែរថា បុគ្គលមួយចំនួនមានសមត្ថភាពថមថយក្នុងការសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯងអាស្រ័យដោយមូលហេតុផ្នែករាងកាយ ខួរក្បាល សង្គម ឬសូម្បីតែហេតុផលសេដ្ឋកិច្ច (FHI ៣៦០, ២០០៩)។ បុគ្គលទាំងនេះ ទាមទារការការពារពិសេស ដើម្បីធានាបានថា ពួកគេពុំរងគ្រោះថ្នាក់ ជួបជាមួយហានិភ័យមិនសមហេតុផល ឬត្រូវបានបង្ខិតបង្ខំឱ្យចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវ។

ការផ្តោតលើផលប្រយោជន៍ "អ្នកស្រាវជ្រាវជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះសុខុមាលភាពផ្នែកផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត និងផ្នែកសង្គមរបស់អ្នកចូលរួមក្នុងអំឡុងពេលការចូលរួមរបស់ពួកគេទាំងមូល" (FHI ៣៦០, ២០០៩, p. ៩៨)។ អ្នកស្រាវជ្រាវចាំបាច់ត្រូវពុះពារអនុវត្តពីរចំណុចៈ ១) មិនត្រូវបង្កគ្រោះថ្នាក់ និង ២) បង្កើនអត្ថប្រយោជន៍ជូនអ្នកចូលរួមឱ្យបានជាអតិបរមា ហើយស្របពេលនោះកាត់បន្ថយហានិភ័យឱ្យនៅជាអប្បរមា (DHEW, ១៩៧៩)។ ការថ្លឹងថ្លែងអត្ថប្រយោជន៍ និងហានិភ័យ គឺជាដំណើរការដ៏ចាំបាច់ ស្របពេលដែលការសិក្សាត្រូវបានអភិវឌ្ឍ ពិនិត្យឡើងវិញ និង អនុម័ត។ កិច្ចខិតខំដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹង គឺមិនអាចសំខាន់ជាងសុខុមាលភាពនៃអ្នកចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវជាដាច់ខាត។

យុត្តិធម៌ សំដៅលើ កាតព្វកិច្ចរបស់ "អ្នកស្រាវជ្រាវ និងម្ចាស់ជំនួយក្នុងការបែងចែកហានិភ័យ និងអត្ថប្រយោជន៍ [នៃការស្រាវជ្រាវ] នៅក្នុងលក្ខណៈប្រកបដោយសមធម៌ទាំងសម្រាប់អ្នកចូលរួមជាសក្តានុពល និងសហគមន៍" (FHI ៣៦០, ២០០៩, p. ១០០)។ ការអនុវត្តទស្សនាទានស្តីពីយុត្តិធម៌នៅក្នុងការស្រាវជ្រាវកើតមានឡើង ដើម្បីការពារបុគ្គលក្នុងវណ្ណៈជាក់លាក់មួយចំនួនដែលត្រូវបានកេងប្រវ័ញ្ចជាប្រវត្តិសាស្ត្រនៅក្នុងកិច្ចខិតអនុវត្តការស្រាវជ្រាវផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ។ ឧទាហរណ៍អំពីក្រុមប្រភេទនេះ មានដូចជាជនក្រីក្រ អ្នកជាប់ពន្ធនាគារ និងក្រុមភាគតិច។ ការជ្រើសរើសអ្នកចូលរួម ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យដោយប្រុងប្រយ័ត្នពីសំណាក់គណៈកម្មាធិការសីលធម៌ ដើម្បីធានាបានថា អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ក្នុងការស្រាវជ្រាវមានឱកាសបានទទួលអត្ថប្រយោជន៍ពីបញ្ហាជាកម្មវត្ថុនៃការសិក្សា។

ការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ

ការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ ត្រូវបានកំណត់និយមន័យថា ជាការយល់ព្រមផ្តល់ដោយបុគ្គលមានសមត្ថភាពមានសមត្ថកិច្ច មានន័យថាជាបុគ្គល (អាយុ ១៨ ឆ្នាំឡើងទៅ)[21] ដែលបានទទួលព័ត៌មានចាំបាច់ទាំងអស់ និងបានយល់ច្បាស់អំពីព័ត៌មានដើម្បីជាមូលដ្ឋាននៃការសម្រេចចិត្តថាតើខ្លួនចង់ចូលរួមនៅក្នុងការស្រាវជ្រាវ ឬមិនចង់។ បន្ថែមលើនេះ បុគ្គលនោះបានធ្វើការសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនពុំមែនជាកម្មវត្ថុទទួលរងការបង្ខិតបង្ខំ ទទួលរងឥទ្ធិពលមិនសមហេតុផល ឬល្បួង ឬបំភិតបំភ័យ។

ការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ គឺពុំមែនជាព្រឹត្តិការណ៍កើតឡើងតែម្តងរួចចប់នោះទេ ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញ គឺជាដំណើរការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នារវាងអ្នកស្រាវជ្រាវជាមួយអ្នកចូលរួម ដោយចាប់ផ្តើមនៅមុនការផ្តួចផ្តើមការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងបន្តនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការសិក្សាទាំងមូល (FHI ៣៦០, ២០០៩)។ ថ្វីបើការយល់ព្រមត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនៅមុនការសិក្សាចាប់ផ្តើមក្តី ប៉ុន្តែជាសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយអ្នកចូលរួមនៅក្នុងអំឡុងពេលការសិក្សាទាំងមូល។ ការអនុវត្តតាមរយៈការសួរទៅអ្នកចូលរួមថាតើគាត់ចង់បន្តនៅក្នុងការសិក្សាទៀតឬទេ និងតាមរយៈការកត់សម្គាល់លើភាសាកាយវិការរបស់អ្នកចូលរួមនៅក្នុងអំឡុងពេលការសិក្សា។

នៅពេលអភិវឌ្ឍសម្ភារៈសម្រាប់ការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ ជាការសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវដឹងថានរណាជាអ្នកទទួលព័ត៌មានរបស់អ្នក។ ការកំណត់ចំណង់ចំណូលចិត្តផ្នែកភាសារបស់អ្នកចូលរួមជាសក្តានុពល និងការធានាយ៉ាងណាធ្វើឱ្យមានការបកប្រែទម្រង់ការព្រមព្រៀងនោះ ព្រមទាំងឯកសារគាំទ្រដទៃទៀត (ឧ.លិខិតលះបង់សិទ្ធិ ឬកាតឯកសារភ្ជាប់ដែលមានព័ត៌មានសម្រាប់ទំនាក់ទំនង) ទៅជាភាសាក្នុងស្រុក។ ដើម្បីធានាគុណភាព និងសុក្រឹតភាព ត្រូវធ្វើយ៉ាងណាឱ្យមានការបកប្រែឯកសារដែលបានបកប្រែទាំងនោះ មកជាភាសាដើមវិញ។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ពិចារណាលើកម្រិតនៃការចេះអានរបស់បុគ្គលដែលនឹងត្រូវជ្រើសរើសឱ្យចូលរួមក្នុងការសិក្សា ដើម្បីកំណត់ថាតើការព្រមព្រៀងផ្អែកលើព័ត៌មាន

ការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវចាំបាច់ត្រូវគ្របដណ្តប់លើព័ត៌មានដូចខាងក្រោម៖

- ការពិពណ៌នាអំពីការស្រាវជ្រាវ (ពោលគឺឈ្មោះការសិក្សា គោលបំណងការសិក្សា រយៈពេល ការទទួលខុសត្រូវដែលត្រូវបានរំពឹងទុក នីតិវិធី អ្នកឧបត្ថម្ភ/ម្ចាស់ជំនួយ REC ឬ IRB ដែលទទួលខុសត្រូវ)
- ហានិភ័យ និងអត្ថប្រយោជន៍
- ការចូលរួមជាការស្ម័គ្រចិត្ត
- ការរក្សាការសម្ងាត់ និងឯកជនភាព
- ការផ្តល់សំណង
- ទំនាក់ទំនង

រូបភាពទី ១០៖ ព័ត៌មានសំខាន់ៗសម្រាប់ឯកសារផ្តល់ការយល់ព្រម

[21] សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវដែលមានកុមារចូលរួម (កុមារអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ) ត្រូវសុំការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវពីឪពុកម្តាយ ឬអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់ ហើយត្រូវសុំការព្រមព្រៀងដោយផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវពីកុមារ។ ព័ត៌មានបន្ថែមមានផ្តល់ជូនក្នុងផ្នែកដែលផ្តោតទៅលើការស្រាវជ្រាវដែលមានការចូលរួមពីកុមារ។

ត្រឹមត្រូវជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬពាក្យសម្ដីដែលមានលក្ខណៈសមស្របជាងគេបំផុត។ សូមពិចារណាផងដែរអំពីកម្រិតនៃការអានឯកសារការព្រមព្រៀងផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ និងសំណេរឯកសារនោះ។ ត្រូវធានាយ៉ាងណាឱ្យពាក្យពេចន៍ភាសានោះ មានភាពច្បាស់លាស់ និងសាមញ្ញងាយយល់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើបាន។ គ្រប់ពេលដែលអាចធ្វើបាន សូមប្រើសម្ភារៈជំនួយការមើលដើម្បីពង្រឹងការយល់ដឹង និងប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសវាយតម្លៃការយល់ដឹងដូចជា គោលវិធីឱ្យអ្នកចូលរួមបង្រៀនត្រលប់មកវិញជាដើម។ ម្យ៉ាងវិញទៀត សូមចំណាយពេលខ្លះដើម្បីគិតពិចារណាថាតើនរណាគួរជាអ្នកមើលខុសត្រូវសុំការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវទាំងនោះ និងថាតើមានទំនាក់ទំនងអំណាច ឬទិដ្ឋភាពផ្អែកវប្បធម៌ណាមួយដែលត្រូវពិចារណាឬទេ។ រូបភាពទី ១០ គូសបញ្ជាក់សង្ខេបអំពីព័ត៌មានដែលទម្រង់ការយល់ព្រម និងទម្រង់ការព្រមព្រៀងទាំងអស់គួរគ្របដណ្ដប់។

គណៈកម្មាធិការសីលធម៌សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ

គណៈកម្មាធិការសីលធម៌សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ គឺជាផ្នឹងខ្នងដ៏សំខាន់ដើម្បីការពារអ្នកចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវ (FHI ៣៦០, ២០០៩)។ គណៈកម្មាធិការទាំងនេះ ពិនិត្យឡើងវិញលើការសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលរួមមានកម្មវត្ថុសិក្សាជាមនុស្ស ដើម្បីធានាឱ្យមានការការពារលើអ្នកចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំងមូល។ សមាជិកទាំងអស់របស់គណៈកម្មាធិការ ចាំបាច់បានទទួលការបណ្ដុះបណ្ដាលជាមូលដ្ឋានស្ដីពីសីលធម៌ក្នុងការស្រាវជ្រាវនេះ។ គណៈកម្មាធិការគួរមានលក្ខណៈពហុវិស័យ ដើម្បីឱ្យអាចពិនិត្យឡើងវិញលើសំណើការស្រាវជ្រាវដែលមានប្រភពផ្សេងៗជាច្រើន។ ភាពចម្រុះគ្នាផ្អែកវប្បធម៌ និងយេនឌ័រ នៅក្នុងគណៈកម្មាធិការនេះ អាចជួយ "លើកកម្ពស់ការពិនិត្យឡើងវិញប្រកបដោយតុល្យភាពទៅលើការស្រាវជ្រាវ" និងធានាបានថា "ការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះបញ្ហាផ្អែកសង្គមពុំត្រូវបានមើលរំលង ឬមើលស្រាល" (FHI ៣៦០, ២០០៩, p. ១៤១)។

គណៈកម្មាធិការសីលធម៌របស់ការស្រាវជ្រាវ ពិនិត្យឡើងវិញ និងវាយតម្លៃលើសមាសភាគដូចខាងក្រោម៖ ការតាក់តែងក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងគុណវុឌ្ឍិរបស់អ្នកស្រាវជ្រាវ យុទ្ធសាស្ត្រដែលត្រូវបានស្នើឡើងសម្រាប់ជ្រើសរើសអ្នកចូលរួម ការការពារប្រជាជនងាយរងគ្រោះ ផលប៉ះពាល់ចំពោះសហគមន៍ ពិធីសារដើម្បីថែទាំ និងការពារអ្នកចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវក្នុងអំឡុងពេល និងក្រោយពេលការស្រាវជ្រាវ នីតិវិធីផ្ដល់ការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ និងយន្តការដើម្បីរក្សាការសម្ងាត់ និងឯកជនភាពរបស់អ្នកចូលរួម។ ការងាររបស់គណៈកម្មាធិការ ពុំមែនបញ្ចប់ត្រឹមតែនៅក្នុងពេលអនុម័តការសិក្សានោះទេ គណៈកម្មាធិការនេះ ត្រូវត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំលើការស្រាវជ្រាវដែលកំពុងបន្ត ពិនិត្យឡើងវិញលើការកែសម្រួល ឬវិសោធនកម្មលើការសិក្សា ពិនិត្យតាមដានលើការសិក្សាដែលកំពុងដំណើរការដើម្បីពិនិត្យលើភាពអនុលោមតាមច្បាប់ និងស៊ើបអង្កេតលើរាល់បញ្ហាទាំងឡាយណាដែលប៉ះពាល់ដល់សុវត្ថិភាពអ្នកចូលរួម។

អ្នកចូលរួមក្នុងការសិក្សាដែលមានភាពងាយរងគ្រោះ

មានក្រុមជាច្រើនដែលត្រូវបានចាត់ទុកថា មានភាពងាយរងគ្រោះ ហើយត្រូវការការពារពិសេស។ ក្រុមទាំងអស់នេះ រួមមានដូចជា ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ កុមារ អ្នកជាប់ពន្ធនាគារ បុគ្គលដែលបាត់បង់សមត្ថភាពផ្នែកចំណេះដឹង បុគ្គលមានការអប់រំកម្រិតកំណត់ ជនក្រីក្រ ជនជួបការលំបាកក្នុងការទទួលបានសេវាសុខភាព អ្នករកស៊ីផ្លូវភេទ ហើយក្នុងស្ថានភាពមួយចំនួន ស្ត្រីក៏ជាប្រជាជនងាយរងគ្រោះផងដែរ។ ការស្រាវជ្រាវដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយក្រុមទាំងអស់នេះ ចាំបាច់ត្រូវថ្លឹងថ្លែងដោយប្រុងប្រយ័ត្នលើតុល្យភាពនៃហានិភ័យ និងអត្ថប្រយោជន៍មុនពេលដំណើរការការស្រាវជ្រាវ។ ផ្នែកបន្ទាប់ទាំងនេះ ផ្តល់ការពិចារណាបន្ថែមទៀតចំពោះការស្រាវជ្រាវដែលមានកុមារចូលរួម។

ការស្រាវជ្រាវដែលមានកុមារចូលរួម

ការពិនិត្យឡើងវិញលើឯកសារដែលមានស្រាប់ និងក្របខ័ណ្ឌការងារផ្នែកទស្សនាទាន C4D លើកឡើងអំពីសារៈសំខាន់នៃការធ្វើយ៉ាងណាឱ្យមានកុមារចូលរួមនៅក្នុងបញ្ហាទាំងឡាយណាដែលប៉ះពាល់ដល់ពួកគេ មិនមែនគ្រាន់តែដោយសារតែពួកគេមានសិទ្ធិបញ្ចេញមតិឱ្យអ្នកដទៃបានស្តាប់ឮតែប៉ុណ្ណោះទេ ក៏ប៉ុន្តែនេះក៏ជាមធ្យោបាយនៅក្នុងការធ្វើឱ្យគំហើញពីការសិក្សាមានលក្ខណៈកាន់តែសម្បូរបែបថែមទៀតផងដែរ។ ជាការមានតម្លៃក្នុងការចំណាយពេលវេលាខ្លះមកពិភាក្សាថាតើធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីឱ្យកុមារអាចចូលរួមប្រកបដោយអត្ថន័យនៅក្នុងកិច្ចខិតខំរបស់ការស្រាវជ្រាវក្នុងលក្ខណៈមួយដើម្បីអាចបំពេញនូវការតម្រូវក្នុងផ្នែកច្បាប់ និងផ្នែកសីលធម៌ជាអន្តរជាតិ ព្រមទាំងពិចារណាលើអាយុ និងសមត្ថភាពផ្នែកអភិវឌ្ឍរបស់កុមារផងដែរ។

ការស្រាវជ្រាវដែលមានកុមារចូលរួម សំដៅលើកុមារដែលចូលរួមដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលនៅក្នុងសកម្មភាពការស្រាវជ្រាវ រួមទាំងការអនុវត្ត ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃ (Graham, Powell, Taylor, Anderson, & Fitzgerald, ២០១៣)។ អ្នកស្រាវជ្រាវមានកាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ក្នុងការលើកកម្ពស់ និងការពារសិទ្ធិកុមារដូចមានចែងនៅក្នុង *អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ* និង CRPD នៅក្នុងដំណើរការស្រាវជ្រាវទាំងមូល។ ការធានាឱ្យមានយន្តការដើម្បីការពារកុមារ គឺមានសារៈជាពិសេសនៅពេលពិភាក្សាលើប្រធានបទងាយរសើប ដូចជាអំពីអំពើហិង្សាជាដើម។

ការប្រមូលទិន្នន័យស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ ទាមទារនូវយុទ្ធវិធី និងឆន្ទានុសិទ្ធិ ជាពិសេសនៅពេលការប្រមូលទិន្នន័យនោះ រួមមាការសុំឱ្យកុមារពិពណ៌នាអំពីបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនដែលធ្លាប់ជួបអំពើហិង្សា។ អ្នកស្រាវជ្រាវចាំបាច់ត្រូវបោះជំហានដោយប្រុងប្រយ័ត្នតាមរយៈការថ្លឹងថ្លែងហានិភ័យ និងអត្ថប្រយោជន៍នៃការដាក់ឱ្យមានការចូលរួមរបស់កុមារ និងតាមរយៈការព្យាយាមឱ្យអស់លទ្ធភាពក្នុងការកាត់បន្ថយលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើឱ្យកុមាររងផលប៉ះទង្គិចធ្ងន់ធ្ងរឡើងវិញជាថ្មី។ ការប្រើប្រាស់គោលវិធីយកុមារជាមជ្ឈមណ្ឌល ដោយដាក់បញ្ចូលវគ្គផ្តល់ព័ត៌មានសង្ខេបបែបកុមារមេត្រី ឬក្នុងករណីមួយចំនួន គឺអាចមានវត្តមានអ្នកថែទាំចម្បងជាដើម គឺជាវិធីមួយចំនួនដើម្បីកាត់បន្ថយភាពតាមតឹងផ្នែក

អារម្មណ៍ ឬអារម្មណ៍មិនស្រួលក្នុងចិត្តឱ្យនៅជាអប្បបរមា។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ជាការសំខាន់ដែលត្រូវយល់ច្បាស់ថា តាមរយៈការសុំឱ្យកុមារបើកបង្ហាញ ឬរាយការណ៍អំពីព្រឹត្តិការណ៍ហិង្សាដូចជា ការរំលោភបំពានជាដើម អ្នកស្រាវជ្រាវអាចដាក់កុមារឱ្យប្រឈមជាមួយហានិភ័យនៃការទទួលហិង្សាបន្ថែមទៀត ប្រសិនបើជនល្មើសដែលប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សានោះអាចស្តាប់ឮដោយចៃដន្យ ឬបានដឹងអំពីអ្វីដែលកុមារបានប្រាប់អ្នក។ ការធ្វើឱ្យមានទីកន្លែងឯកជនភាព ការបង្កើតពិធីសាររក្សាការសម្ងាត់ និងយន្តការដើម្បីរក្សាទុកទិន្នន័យដោយមានសន្តិសុខ គឺមានភាពចាំបាច់ណាស់។ សូមប្រើសំណួរក្នុងរូបភាពទី ១១ ដើម្បីជាមគ្គុទ្ទេសក៍ចង្អុលបង្ហាញផ្លូវដល់ការស្រាវជ្រាវដែលមានសក្តានុពលដែលមានការចូលរួមពីកុមារ។

ជាចុងក្រោយនេះ របៀបដែលកុមារចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវយ៉ាងសកម្ម គួរត្រូវបានកំណត់ទៅតាមអាយុ សមត្ថភាព និងភាពងាយរងគ្រោះរបស់កុមារ។ ចំណុចនេះ ត្រូវអនុវត្តផងដែរចំពោះសមាសភាគទាំងអស់នៃសកម្មភាពស្រាវជ្រាវ៖ ចាប់តាំងពីការតាក់តែងការស្រាវជ្រាវ រហូតដល់នីតិវិធីផ្តល់ការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ រហូតដល់ការប្រមូលទិន្នន័យ និងដំណើរការការក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ។ អ្នកស្រាវជ្រាវត្រូវពុះពារ ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យមានលក្ខណៈបរិយាប័ន្នបំផុតតាមដែលអាចធ្វើបាន ដោយពុំធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ សុខុមាលភាព ឬសុវត្ថិភាពរបស់កុមារឡើយ (*សូមមើលរូបភាពទី ១១*) [22]។

[22] សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពីការស្រាវជ្រាវដែលមានការចូលរួមពីកុមារ សូមមើល Graham et al. (២០១៣)៖ http://childethics.com/wp-content/uploads/2013/10/ERIC-compendium-approved-digital-web.pdf

សូមចំណាយពេលបន្តិចដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងលើសំណួរខាងក្រោមដែលត្រូវបានកែសម្រួលចេញពី Graham et al. (២០១៣) មុនពេលចាប់ផ្តើមឈានទៅអនុវត្តសកម្មភាពស្រាវជ្រាវដែលមានកុមារចូលរួម៖

- តើការស្រាវជ្រាវនេះចាំបាច់ឬទេ? តើគួរធ្វើការស្រាវជ្រាវនេះឬទេ?
- តើអ្នកដែលជាអ្នកស្រាវជ្រាវបានត្រៀមខ្លួនជាស្រេច និងមានសមត្ថភាពអាចធ្វើការស្រាវជ្រាវជាមួយកុមារបានឬទេ?
- តើអ្នកមានជំនាញ និងធនធានជាបុរេលក្ខខណ្ឌទាំងអស់ ដើម្បីធ្វើការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាមួយកុមារឬទេ?
- តើអ្នកនឹងទទួលការយល់ព្រមផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវដោយរបៀបណា?តើអ្នកត្រូវការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយផងដែរឬទេ?
- តើអ្នកមានការសន្មតយ៉ាងណាអំពីកុមារភាព? តើមានការសន្មតយ៉ាងណាពីសហគមន៍ដែលអ្នកនឹងត្រូវធ្វើការជាមួយ?
- តើមានហានិភ័យជាសក្តានុពលអ្វីខ្លះដែលកុមារ គ្រួសាររបស់កុមារ ឬសហគមន៍ត្រូវជួបប្រទះប្រសិនបើពួកគេចូលរួមក្នុងសកម្មភាពស្រាវជ្រាវ?
- តើមានអត្ថប្រយោជន៍ជាសក្តានុពលអ្វីខ្លះសម្រាប់កុមារ គ្រួសាររបស់កុមារ ឬសហគមន៍?
- តើមានបញ្ហាណាមួយពាក់ព័ន្ធជាមួយអំណាច និងឋានៈដែលត្រូវជម្នះ មុនពេលឱ្យមានការចូលរួមរបស់កុមារជាអ្នកចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវឬទេ? ប្រសិនបើមាន តើអាចកាត់បន្ថយឧបសគ្គទាំងនេះដោយរបៀបណា?
- តើមានពិធីសារការពារកុមារអ្វីខ្លះដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពរបស់កុមារ?
- ប្រសិនបើកុមារជួបបញ្ហាតានតឹងចិត្ត តើអ្នកនឹងធ្វើដូចម្តេច?

រូបភាពទី ១១៖ សំណួរសំខាន់ៗដែលត្រូវពិចារណាមុនពេលឱ្យមានការចូលរួមពីកុមារ